

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

309677

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 7.

జనవరి 1920 వ సంవత్సరం మేసెల 25 తేది మంగళవారం

No. 45.

ప్రతి దినము

రాష్ట్ర సామంతుల వత్తిక కృష్ణమాచార్యుల వద్ద లభ్యమగు.

నంచిక ౪౫

అమృతంజనము

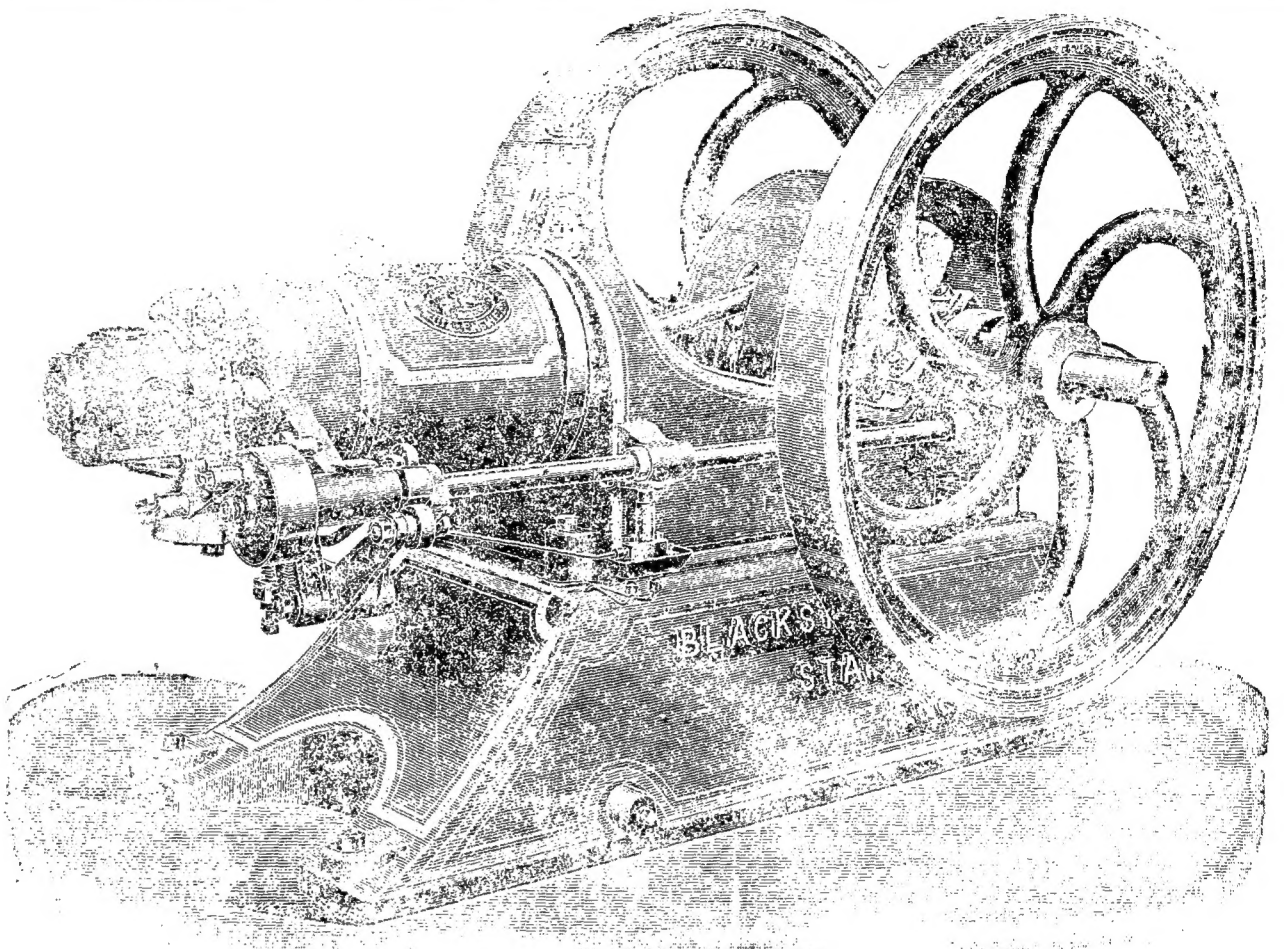
అమృతంజనము ప్రసిద్ధి కెల్లినది ప్రకృతి దేవతలైన మృత్యులకు కూడ చాలా అమృతంజనమును వాడె అందుచేతనే అమృతంజనము.

జీకెం. నెం. 0-10-0 అగును.

అమృతంజనము నెం. 0-10-0
అమృతంజనము 0-5-0
అమృతంజనము 0-2-0

అమృతంజనం దీని,
కె. కంబాల్ కెట్టి పేరి, మదరాసు

బ్లాక్ స్టాను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కొరవాయిలు, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుకయోగించి పనిచేయునట్లు లెరుగునైనవి.

కడివది

ఈ రాజధానిలో అత్యంతైన బ్లాక్ స్టాను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి, అందుచేతను అగు మంచి పనిచేయునవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుట

పాఠం ఏకంట్లా:

మార్షలు నన్ను & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్.

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, కలకత్తా

ఆంధ్ర దినపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	18-0-0
6 మాసములకు	9-0-0
3 మాసములకు	4-8-0
1 మాసములకు	1-2-0

ఆంధ్ర వారపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	3-0-0
-------------	-------

అంధ్రప్రదేశ్ పోస్టులాట్సు నెం. 213 నుకరాను.

మీ వైద్యునికి

హార్టోటోనును (2140)

గురించి బాగుగా తెలియును. తెలిలేని వును ఘట, ప్రిలు అబ్జగ్రతచే పోగొట్టుకొనిన బలమును శీఘ్రముననే పొందవచ్చును. తక్కువ ధీనిన వాడును.

ప్రతి మందులపాపులోను ఇది వెలకు దొరకును.

మీ వైద్యునికి

ట్రైపు సోజను అను దివ్యోపధము

అతిమూల్యమునకు చేయిపోయిన పని తెలియును. ఇది మిక్కిలి శాస్త్రోక్తముగా రయారు చేయబడినందున ఈవ్యాధిగలవారికి మంచిగుణము నిచ్చును, మీ వైద్యుని సలహా అడుగుడు.

అన్ని మందులపాపులో దొరకును.

G. W. Carnrick Co., NEWYORK.

అమృతంజనం దీపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతంజనం, తామరలైలము, మోసినీలైలము, వంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోపదములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కొవలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఔషధశాల, లిమిటెడ్.

అనుమతి పొందినట్టియు క్రస్తుత ముఖయోగించ దలచినట్టియు మూలధనము
రూ 8, 00, 000 (మూడులక్షలు మాత్రము)

80,000 (ఐదువేల రూ॥) వాటాగా విభక్తమైయున్నది. వాటా ఒకటింటికీ రూ 10 00 చొప్పున పంపించబడినది.
వాటా ఒకటింటికీ రూ 2 00 వరకుగలదు, రూ 8 00 వరకుగల ముఖ్యమైన వ్యాపార కార్యములకు రెండు
వరకుగా పంపించబడినది.

జైరత్తులు

1. య.రా.రా. శ్రీ ఎస్. పట్టాభిరామారావు కంటులుగాక బి. ఏ. (రిటైర్డ్ టాక్సిక్ డిపార్ట్) చేర్ మేన్ గాడు.

2. " రాజా ఎస్. పి. రంగారావు బహదూర్ గారు. యనగాల జమీందారుగాడు.

3. " రాజ్యం ఆ. లక్ష్మీవతిగారు బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎస్. మేనేజింగు జైరత్తుగాడు

పంపించబడిన మూలధనమునైన నూటికి 25 శతకం లాభము కలుపు నని యిహించబడినది.

ఈ ఔషధములు అతియోగ్యమైన గ్రామములందునువాటి కల్పితం ఒకవలన సత్వైద్యము, ఔషధములయందు

జేరత్తులకు కర్మములు తెలుపుట, ఈ క్రింద వ్రాయబడిన ప్రకారము సముదాయముగా ఆయుర్వేదమున అభివృద్ధిచేయుట,
ముగలగునని యిహించబడినది.

1. ఆయుర్వేదము ఒకవలనము, యెక్కువ వాటిని పేరించుట, వాటిని పెంచుట, పోలికలుట,
వాగ్దానములు, వాటిని కావలసినవారికి పంపుట.

2. పూర్వపు, కుటుంబ పాదముల సాహిత్యములే నుభవమైన ఔషధము లన్నియు కయోగ్యములు.

3. ఆయుర్వేదము ప్రాత్యక్షముననున్న చిన్న పుస్తకములు, వార్తాపత్రికలు, ఔషధములను పేరులును గురించిన
గ్రంథములు, మరి ఇతర గ్రంథములయందున్న గుసని కనుగొనుట.

(పాఠ్యములు, మరి ఇతరములకు ఈ క్రింది విధమున వ్రాయబడినవి.

మేనేజింగు జైరత్తు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఔషధశాల, లిమిటెడ్.

నెం 19, హరీస్ రోడ్డు, పోస్టు మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.

The Managing Director,

Andhra Ayurvedic Pharmacy Ltd.,

No. 19, Harris Road, P. O. Mount Road, MADRAS.

అభయమందున్నది?

(1045)

ఆయుర్వేద వాగ్దానము

కలరా, జ్వర, ఇకల్లుయెకజా

ఇత్యాదులకు వేగిగాని భయమువలదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

వాగ్దానములకు వేగిగాని భయమువలదు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

కలరామందులు. జ్వరమందులు. ఇకల్లుయెకజా మందులు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమ ఔషధము

వెల న్యవృత్తి

తల నొప్పులకు
జ్వర పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
నువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోసముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల గం అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి పో.

6, తంబుకెట్టి బీబీ, మదరాసు.

109, ప్రభు రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి.

రతిరాజవీర్యవృద్ధిమూర్తము

నేటియైన నేవార్యముగలవారికి యిది పెంట్లనే మేహ
కాంతిని చూపిన కలగజేయును. రక్తమును శుభ్రమున నిర
మలమున కలుపుచును, తనమునకు బలమును కాంతియు
నిచ్చును. మధ్యలో కలిగిన నపుంసకత్వము తోయి తిరిగి పుంస
కత్వమునకును. శ్రీమద్రామాయణ అశ్వాత్థ్యకర్మములగు బల
తాపములు కలిగించి కాంత్యశక్తిని సదుపాయమున బల్య
నందమునందుచు పరమపూర్వము యిదియే ఈ రాజౌషధ
మును నేడించిన వృద్ధాశ్రయమునకిది, మిక్కిలిబలమును, వీర్య
వృద్ధిని, యౌవనమును, సంభావనాశక్తిని, ఆయుర్వృద్ధిని
కలిగించుటయొక్క పుంసకత్వమున వాగ్దానము. డబ్బీ రూ
2 00 చి. పి. ఖర్చు అ 4 00. (డిస్ 2288 గ్రాం 714)

పి. ఆర్. జనార్దనంపా మును, బొంగోలు, (బొంబాయి జిల్లా)

ఒక హెచ్చరిక.

ఎవ్వడు తలచినది అప్పుడే చేయుట

బుద్ధిమంతునికి అక్షణము.

నేటియైన నేవార్యముగలవారికి యిది పెంట్లనే మేహ
కాంతిని చూపిన కలగజేయును. రక్తమును శుభ్రమున నిర
మలమున కలుపుచును, తనమునకు బలమును కాంతియు
నిచ్చును. మధ్యలో కలిగిన నపుంసకత్వము తోయి తిరిగి పుంస
కత్వమునకును. శ్రీమద్రామాయణ అశ్వాత్థ్యకర్మములగు బల
తాపములు కలిగించి కాంత్యశక్తిని సదుపాయమున బల్య
నందమునందుచు పరమపూర్వము యిదియే ఈ రాజౌషధ
మును నేడించిన వృద్ధాశ్రయమునకిది, మిక్కిలిబలమును, వీర్య
వృద్ధిని, యౌవనమును, సంభావనాశక్తిని, ఆయుర్వృద్ధిని
కలిగించుటయొక్క పుంసకత్వమున వాగ్దానము. డబ్బీ రూ
2 00 చి. పి. ఖర్చు అ 4 00. (డిస్ 2288 గ్రాం 714)

The Indo British Trading Corporation Sole
Representatives of the East & West Insurance
Co Ltd.

65, Apollo Street,
Bombay

or V. V. L. Narasimham Esq.
Travelling Superintendent,
Opposite Local Fund Engineers Bungalow
Old Town Cocanada

మంచి గుణముగల వాగ్దానములు.

MANJUSHTATHE QUOTH

భృహత్ మంజుషాదికౌస్తంభ

రక్తమును శుభ్రమున నిరమలమున కలుపుచును, తనమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును.

1 పాన సీసా రూ 0-12-0.

CHANDRAPRABHI GUTI

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధులందు అమోఘముగ

చనిచేయును. తులం 1-కి రూ 1-0-0.

VASAVALEHA

వాసవలేహము

దగ్ధనకు మంచిమందు.

1 పాన సీసా రూ 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో
జరుపవలయును. Correspondence in English

జాండు ఫార్మసూటికల్

వర్కు

ఆయుర్వేద ఔషధముల జేయవారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

మలయ చందనము

గోపీయ అండ్ సోన్ గోపీయ

మలయ రాజధానినందులలో నుండి
యొగించుటకు ఏర్పాటుపరచినది;
గావుననే పర్యవేక్షించు. విశిష్ట
చేయ నక్కఱలేదు. ఎటువు, తెలుపు,
చనువు అను మూడు రంగుల సెక

కోగము ఎంత వీరముగా నుండినను మూడవరూప గుణము
కాన్పించును. శ్రీమద్రామాయణ అశ్వాత్థ్యకర్మములగు బల
తాపములు కలిగించి కాంత్యశక్తిని సదుపాయమున బల్య
నందమునందుచు పరమపూర్వము యిదియే ఈ రాజౌషధ
మును నేడించిన వృద్ధాశ్రయమునకిది, మిక్కిలిబలమును, వీర్య
వృద్ధిని, యౌవనమును, సంభావనాశక్తిని, ఆయుర్వృద్ధిని
కలిగించుటయొక్క పుంసకత్వమున వాగ్దానము. డబ్బీ రూ
2 00 చి. పి. ఖర్చు అ 4 00. (డిస్ 2288 గ్రాం 714)

2. చండినీ—మలయచందనమునకు అనుసానము. 1.5

డబ్బీకి సరిపడు చండినీ సీసా (సీమరి) 1-8-0

3. గంధర్వక—పిర్మవృద్ధికి పెట్టినది కేడు. తథ్యము
లేదు. ఫలహారములే తినవచ్చును. తియ్యగివందు. శుక్లవర్ణము
నకు ఇంకకంటే మంచిమందులేదని పేరుగాంచినది. డబ్బీ 8-0-0

(2251) గంధర్వపార్వతీ, రాయవరం, (గోదావరి)

నోటీసు.

1. తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానములకు 1330 ఫసలీకి యీక్రింద వివరించిన మేలురఖం వస్తువులు సరఫరాచేయుటకు (నెయ్యి మినహా) మాదిరిలుసహా సీలువేయబడిన కవర్లలో టెండర్లు అడుగున సంతకము చేసినవారికి 1920 సంవత్సరం జూన్ 6-వ తేది లోపున చేరునట్లు పంపుకొనవలయును.

వస్తువుల పేర్లు. అందాజుగా ఒక సంవత్సరము నకు కావలసిన సరఫరా మొత్తం.

1. కన్నూరి 165 వరహాల యెత్తు.
2. కంకుపపువ్వు 69 శేర్లు—(శేరు 1-కి తు 24-వో)
3. నెయ్యి 62048 శేర్లు.
4. నెలూరు బియ్యం 196953 కొలకశేర్లు.

టెండరుయొక్క షరతులు.

ప్రతి టెండరు 100 రూపాయల ధరావత్తుతో పంపబడవలెను.

టెండరు అంగీకరించబడినదను ఆర్డరు దేవస్థానం కచ్చేరినుంచి టెండరు చేసినవారికి చేరిన 10 దినములలోగా మొదట చెల్లించివుండు డిపాజిట్టు మొత్తం 100 రూపాయలు గాక సంవత్సరమునకు సరాఫరాచేయుటకు ఒప్పుకొనిన వుజ్జాయింపు పరిమాణం సామానులయొక్క కిమ్మత్తుపై 100-కి రు 5-0-0 వంతున ఏర్పడు మొత్తం మొదటి డిపాజిట్టుతో సహా సరిపాయ్యేటట్లు మొత్తమును ధరావత్తుగా చెల్లించవలసినది.

సరఫరాచేయునట్లు పూనుకొన్నందుకు యీక్రింద వివరించిన షరతుల ప్రకారం ప్లాంపుకాగితం మీద అంగీకరింపబడిన ధరలు సహా ఖరారునామా వ్రాసి యివ్వవలయును.

నెయ్యి సరఫరాచేయుటకు ఆగ్రిమెంటు షరతులు.

1. తిరుపతి దేవస్థానం కచ్చేరినుంచి యివ్వబడే ఆర్డర్ల ప్రకారం ఉజ్జాయింపుతో నిమిత్తం లేకుండా మేలురకం నెయ్యి డబ్బాలలో తెచ్చి దేవస్థానం కచ్చేరివద్ద సరఫరా చేయవలయును. ఖాళీ డబ్బాలు నెయ్యి పుచ్చుకొనిన 2-3 రోజులలోగా వాపసు యివ్వబడును.

2. నెయ్యి అంతయు కరిగించిగాని మరియొక విధముగా గాని దేవస్థానం అముల్ దార్ వల్ల గాని లేక దివాన్ పేష్కార్ల వారివల్ల గాని పరిశ్రమ చేయబడి అంగీకరింపబడిన తరువాత దేవస్థానం త్రాసు గుండ్లతో తూనిక వెయ్యబడి దేవస్థానం వారివల్ల తీసుకొనబడును. అంగీకరింపబడిన నెయ్యికి దేవస్థానమునుండి ఏవిధమైన ఖర్చును యివ్వబడజాలదు. నెయ్యి పరిశ్రమ చేయడములో తరుగులకు ఏవిధమైన ముజరాయున్న యివ్వబడజాలదు.

నెయ్యి పరిశ్రమ చేసి రకమును నిర్ధారణచేయడములో దివాన్ పేష్కార్ల వారియొక్క తీర్మానమే ఆఖరు.

3. కంట్రాక్టరుకు తిరుపతిలో ఒక అంగడి ఒక యేజంటును వుండవలెను. 24 ఘంటల నోటీసులో సప్లయి చేయుటకు తగిన ప్లాకు ఎప్పుడును హాజరు వుంచుకొనవలెను.

4. మంచీరకం నెయ్యి సకాలములో కావలసినంత సరఫరా చేయనంతట కంట్రాక్టరుకు నోటీసు యివ్వకనే బజారులో దేవస్థానం వల్ల ఖరీదుచేయబడి ఆ ఖరారువల్ల దేవస్థానమునకు కలుగు నష్టమును ఇదిగాక శ్రీ విచారణకర్తల వారివలన విధింపబడే అపరాధమును కంట్రాక్టరు ఏవిధమైన ఆక్షేపణ చెప్పక దేవస్థానమునకు చెల్లించవలయును.

5. శ్రీ విచారణకర్తలవారి లిఖితమూలమైన పుత్తరువులు లేకుండా కంట్రాక్టును ఇతరులకు ట్రాన్సుఫర్ చేయకూడదు.

6. ఒక నెలలో సప్లయి చేయు నెయ్యి ఖరీదుకు బిల్లు కంట్రాక్టరు మరుసటి నెలలో దాఖల్ చేసుకొనవలెను. దాఖల్ చేసిన 10 రోజుల లోగా బిల్లుకు సామ్మ యివ్వబడును.

ఇతర వస్తువులు సరఫరా చేయుటకు ఆగ్రిమెంటు షరతులు.

1. ఉజ్జాయింపు మొత్తములతో నిమిత్తము లేకుండా దేవస్థానం కచ్చేరినుండి యివ్వబడు ఆర్డర్ల ప్రకారం దేవస్థానం కచ్చేరివద్ద కావలసిన సామానులు కంట్రాక్టరు సరఫరా చేయవలయును.

2. ఈ వస్తువులు దేవస్థానం అముల్ దారు వారివల్లగాని దివాన్ పేష్కార్ల వారివల్లగాని పరిశ్రమ చేయబడి అంగీకరింపబడిన తరువాత దేవస్థానం త్రాసుగుండ్లు పట్టు కాలు తూములతో తూనిక కొల్లవేసుకొని దేవస్థానం వారివల్ల తీసుకొనబడును. వస్తువులు పరిశ్రమ చేయడములో తరుగులకు ఏవిధ ఖర్చును యివ్వబడజాలదు. అంగీకరింపబడిన ఖర్చులకు ఏవిధమైన ముజరాయున్న యివ్వబడజాలదు. వస్తువులయొక్క రకము నిర్ధారణకు దేవస్థానం దివాన్ పేష్కార్ల వారి యొక్క తీర్మానమే ఆఖరు.

3. కంట్రాక్టరుకు తిరుపతిలో ఒక అంగడి ఒక యేజంటును వుండవలెను. 24 ఘంటల నోటీసులో సప్లయి చేయుటకు తగిన ప్లాకు ఎప్పుడును హాజరు వుంచుకొనవలెను.

4. మంచీరకం సామానులు సకాలములో కావలసినంత సరఫరా చేయనంతట కంట్రాక్టరుకు నోటీసు యివ్వకనే బజారులో దేవస్థానం వారివల్ల ఖరీదుచేయబడి ఆ ఖరీదువల్ల దేవస్థానమునకు కలుగు నష్టమును ఇదిగాక శ్రీ విచారణకర్తలవారివలన విధింపబడే అపరాధమును కంట్రాక్టరు ఏవిధమైన ఆక్షేపణ చెప్పక దేవస్థానమునకు చెల్లించవలయును.

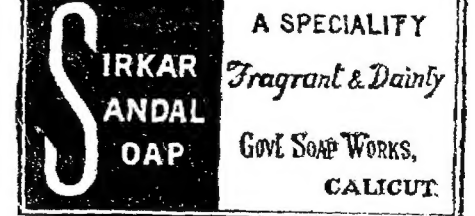
5. శ్రీ విచారణకర్తలవారి లిఖితమూలమైన పుత్తరువులు లేకుండా కంట్రాక్టును ఇతరులకు ట్రాన్సుఫర్ చేయకూడదు.

6. ఒక నెలలో సప్లయి చేయు సామానుల ఖరీదుకు బిల్లు కంట్రాక్టరు మరుసటి నెలలో దాఖల్ చేసుకొనవలెను. దాఖల్ చేసిన 10 రోజుల లోగా బిల్లుకు సామ్మ యివ్వబడును.

తిరుపతి, } శ్రీ మహాంతు ప్రయాగ దాస్టీవారు,
14-5-20. } తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానముల విచారణకర్తలవారు.

క్రొత్తసరకు ప్లాంట్ లో పేనాలు ధర సరఫరా			
హాటర్ పెంక్ శేర్లు 8-8-0	స్వాక్		5-0-0
రామరాజ్ శేర్లు 8-8-0	క్రాక్ బడ్డ	య.	8-0-0
నెయ్యి 210 8-0-0	డిప్ బంగారు పాళీ		1-8-0
డిప్ కంపాక్ట్ 8-12-0	తండ్రి క్లీన్		0-14-0

గిరి బ్రదర్స్, వైవనదు, ట్రిప్లికే, మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆశుర్య గంధముతో జర్మనీ గారడీ, యొగవృష్టి, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, మంగళాశ్రుతి, భూతనైద్యము, యంత్రములు, అమెరికానా దిట్లదేశ తమాసలు వివిధ విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంకేగాక మనుష్యుని మాయచేయుట, ముదిచెట్టును పుట్టించుట, శివముతో సమాధియగుట, కరీములైన కలకాయచేత మాటలాడించుట, భూమిపై గలవలెవున్న గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేటిక్ బేయింగలకడి గాల్గొంటి యిచ్చుచున్నాను. దీని ధర 4-0-0 రూపాలు. (2118) పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, (688) ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా

సామానుల వివరం.	అందాజుగా ఒక సంవత్సరము నకు కావలసిన మొత్తం.
1. తెనాలి బియ్యం	150000 శేర్లు కొల్ల
2. యేనుగుల బియ్యం	16470 కొల్ల శేర్లు (శేరు 1-కి తు 80-వో)
3. పెసలు	9886 "
4. పెసలపప్పు	1000 "
5. శనగలు	8080 "
6. శనగపప్పు	1490 "
7. ఉడ్లులు	7109 "
8. ఉడ్డిపప్పు	88 "
9. నూగులుమానె	55724 తూనిక శేర్లు
10. చింతపండు	15847 "
11. బెల్లం	84734 "
12. చక్కెర	18882 "
13. ఆముదం	630 "
14. పచ్చకర్రూరం	101 "
15. పుసునచట్టం	108 "
16. కిరసనాయలు	816 డబ్బాలు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గ్రంథాలయ సభ

మహానందిలో సమావేశమగుట

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షక, అధ్యక్షకోవన్యాసములు

(మా క్రతినిధి యొద్దనుండి)

మహానంది, మే 18:—

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షకోవన్యాసము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు తురగపాటి పూర్ణచంద్ర చంద్రరావు పంతులుగారి యాహ్వానము:—

శ్రీకరంబగు విజయవాటికయందు దుర్గామహాదేవకృపా కటాక్షవీక్షణలచే ప్రాచుర్యనిందితైశ్వర్యమండే అభ్యుదయి పలుపట్టణముల మన్నన లంది, గడిచినవత్సరమున రాజధాని నగరమున రాజప్రతినిధిసన్మానముకూడ పొంది యీ మహానంది క్షేత్రాధినాథుడగు నందిశ్వరుని ఆశీర్వాదము నొందుటకో యన, నీ పుణ్యస్థలమున, సమావేశమగుచున్న ఆరవ ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సభకై వీలెంచిన ప్రతినిధులందరికి స్వాగత మొసంగుటకు నాకెంతయు సంతోషమగుచున్నది. ఇచ్చట చెప్ప నవసరములేని కొన్ని యభ్యుదయచే ప్రతినిధుల సౌకర్యములను, మే మెంతమాత్రము తృప్తికరముగా నొనగూర్చు లేకపోయినందులకు మిక్కిలి భిన్నులమగుచున్న ఆహ్వాన సంఘపక్షమున, మాలోపముల నన్నిటిని మన్నించి మాహృదయభార్యక స్వాగతమే మీరు క్రితిపూర్వకముగా నంగీకరించి మమ్ము ధన్యుల జేయ వేచుచున్నాను.

శిలారుడను బ్రాహ్మణుడు మహాజీవునికై యీ మహారణ్యమున ఘోరతప మొనరించెననియు, ఆకాలమున కిలలనే ఆరవన్నీ ఆహారముగా గొనియుండుటచేత అతనికి శిలారుడను పేరు సాధకమాయెననియు, పరమేశ్వరుడు అతని కీచోట, ప్రత్యక్షమగుటచే అప్పటినుండియు, మాప్రదేశము మహాక్షేత్రముగా, ప్రసిద్ధి నొందెననియు కొంతకాల మా మునీశ్వరుడు ఇచ్చట మహాదేవు నారాధించుచుండి పిమ్మట మహానందుడను పేరుతో ప్రచురణమున చేరి యాశ్వరసాయుజ్యమును, పొందె ననియు, స్థలపురాణము చెప్పుచున్నది. ఇచ్చటి ప్రకృతిసౌందర్యము, సారవంతమగుభూమి, పుష్ప ఫల శోభితంబగు వృక్షరాజములు, అన్నిటికన్న శుద్ధస్ఫటికమును మరపించుస్వచ్ఛమగు నుదకమును, యీ క్షేత్రమునకు విలంబలేనిధనమై యాత్రికుల నందరను, ఆనందాద్ధి నోలలాడించుచుండు విషయము, మీరిచ్చుటకు వచ్చినప్పటినుండి, స్వయముగా లిలకించి యే యుందురుగదా!

మామండలమున గ్రంథాలయోద్యమము శ్రేణివాసథుల యందుండి యున్నది. అయిదుసంవత్సరములక్రింద కర్నూలు నగరమున నుండలరాజకీయసభ జరుగుచుండ, ఆసభకు ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయపక్షమున, క్రియత ఆహ్వానికి వెంకటరమణయ్య పంతులుగారును, గోపరాజు బ్రహ్మానందముగారును దయచేసి గ్రంథాలయోద్యమము నీమండలమున వ్యాప్తి నొందుటనుగూర్చిన తీర్మాన మొకటి సభయెదుటకు తెలియటకు ప్రయత్నించిరి. ఆంధ్రదేశ మనుపేరు విన్నతోడనే గుండెల వియుచున్న ఆసభ్యులలో కొందరు ఆంధ్రదేశము కావరూపిణి, నేణునేణు వన్నె విన్నెలలో ఈయద్యమము ఎన్నియో ఆకాశముల జనులను ప్రమింపజేయుచుండును. ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమము ఆంధ్రదేశముయొక్క ఆంశయే గాన ఆంధ్రోద్యమమునకు మనమెట్లు చోటుబొందుగదా? ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమావలంబులకు మాడ మన మెట్టిపోతాము నొసంగరాదు? అని ఎలుగెత్తి సభలో ఘోషించిరి. అట్టిఘోషలన్నియు రానురాను తగ్గి ఈమండలమున ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసభయే గాక ఆంధ్రమహాసభకూడ ఏకకాలముననే ఈ మహాక్షేత్రమున సమావేశమగుట ఆంధ్రదేశమేర పొందిన ఎవరికి సంకోచకమున ప్రేత్సాసాకరమును కారుండును?

మన యద్యమమున మొట్టమొదట ప్రజలు ఆశాదర భావముతో నూచుచుండిరి. ఆదేశ గడచి కేవలము విరుద్ధభావముతో నూచుకాలముకూడ గడపితిమి. ఇప్పుడు మనయద్యమము వెల్లయిన పురులు తమపనుల తుపకరించునట్లు స్వాధీన భర్తృత్వవలయననెడిదేశ కిష్టము మనమువచ్చితిమి. ఇట్టితరి మనము జాగరూకతతో ఏనూత్రముల ననుసరించి మన మీ యద్యమము నడపవలయునో నిర్ణయించుకొనుట మనకు ముఖ్యమగుదధి.

దొరతనమువారు ఈసంవత్సరపు బడ్జెట్టులో ఆంధ్రనాయకులగు శ్రీయుత గో. కొండావేంకటస్వామ్యపంతులుగారి కోరికమీద ఈ 25,000 లగు గ్రంథాలయోద్యమప్రచారణకై యిచ్చియుండిరిని మీకు తెలిసినదయితే. ఈ సొమ్మును పునఃవినియోగమునూర్చి మనము దొంతనమువారికి సలహా నియ్యవలసి యున్నది.

గ్రంథాలయోద్యమప్రచారణకొరకై మనసభ యొకటి యే చేయుకృషిమాత్రము చాలదు. ఈసభ ప్రారంభమైనది మొదలు ఈసభకు ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘము స్థాయి సంఘముగా నేర్పడి అందుకు సంబంధించిన విధులను నిర్వర్తించుచున్నది. బెజవాడరామమోహన ధర్మపుస్తకబంధాగారము ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘకేంద్రగ్రంథాలయముగా విశాఖపట్టణమున నిర్మాణము చేయబడినది. జిల్లా కేంద్ర గ్రంథాలయములు ఏర్పడి ఎవరిజిల్లాలో వారు ఉద్యమప్రచారమును చేయవలసియున్నది. ఈసభ ఇక్కడమాడుటకు ఫలితముగ ఈ క్షేత్రాధినాథుని వర్తమానముచే మామండలమున గూడ గ్రంథాలయోద్యమము దట్టముగా వ్యాంతుటకు నేను కోరుచున్నాను.

ఈమండు వేసవిలో మాయాతిథ్యము నంగీకరించి పలుకన్దుముల పాలై ఇచట కేలెంచిన మీకందరకు తిరిగి స్వాగత మిచ్చుచు మీసకు ఆగ్రాసవాధిపతిని నిర్ణయించుకొనుటకు మిమ్మును కోరుచు నింతటితో విరమించుచున్నాను.

* * * *

మహానంది, మే 18:—

అధ్యక్షకోవన్యాసము

అధ్యక్షులగు చిలుకూరి వీరభద్రరావు పంతులుగారి యాహ్వానము.

ఆంధ్రవ్యక్తిత్వము

ఆంధ్ర దేశమునందనంత ముఖముల ప్రకాశించుచున్న యాంధ్రవ్యక్తిత్వభేద కాంతుల జ్ఞాన తిమిగంబును పాజుల్రోలుచు నాంధ్రులలో నవీనోత్సాహమును, నవీన సంకల్పములను నవీనప్రయత్నములను వికసింపజేయు చున్న కనుమాటు యాద్రోతరులయిన భారతీయులు సహితము విశ్వసించుచున్నారు.

మన భరతవర్షము నివిధములైన భిన్నవ్యక్తులకు నిలయ మై యున్నదనుట మరువరాదు. అట్టి వ్యక్తులలో నొక్కటి యగు నాంధ్రవ్యక్తిత్వము నిన్న నేడు జనించినదిగాక యిప్పుటికి రెండువేల యేనురు సంవత్సరముల క్రితమేయుదయించి తదితర భారతీయ వ్యక్తిత్వములకంటె గుణశీలముల యందును, సంకల్పములయందును భిన్నమైనదై భరతఖండమునందు సురక్షితమయి యెప్పుడున్నది. ఇట్టి వివిధవ్యక్తుల వికాసంబును, వికాసవంతంబులైన నానావ్యక్తుల సమ్మేళనంబుజను భారత జాతీయ తత్వాత్ముగ గ్రహింపగల ధీవిశాలు రాంధ్రవ్యక్తి సంరక్షణ పోషణపాలనములు ధర్మమార్గమతిక్రమించుట కా దనియు, భరతవర్షాభ్యుదయసాధనములనియు గ్రహింపకపోరు. ఆంధ్రదేశవ్యక్తిత్వ ప్రబోధప్రథములైన సకలోద్యమములు నాంధ్రోద్యమగర్భస్థములై యాంధ్రమహా జనసభయందు కేంద్రీకృతములై యున్నవి.

ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమము

అట్టి యద్యమములలో ప్రథమము గణింపఁ దగినది యాంధ్రగ్రంథాలయోద్యమము. ఇది యన్నిటికె బునాదివంటిది. దీనినిగూర్చి యాజన యాంధ్రదేశగ్రంథాలయ సభ కధ్యక్షులుగా నుండినవారును, ఆంధ్రవ్యక్తినిగాంచినవారు నయన బ్రహ్మశ్రీ నూరి వేంకటనరసింహ కాశ్రి గారు.

“శ్రీ లింగాదేవు విజయవాటికయందు కృష్ణవేణి దూదిపొల్లుడుప, రాజరాజనరేంద్రపురమున గౌతమి చనుజేప నెల్లూరు పురముక, పెన్న ఆంగరత్తులుపెట్టి అభ్యంగన మొనర్చి యందగింప, బారున విశాఖపట్టణముల ప్రథమాన్నసాగితన మొనర్చి, ఇందుక మెతుకు గతుకనేర్చి శిశుత్వముగడపి, యావన ప్రాదుర్భావమున సర్వకర్తా పరిపూర్ణయై, సమానులలో నుత్తమ స్థానము నలంకరించుటకో యన నాంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమము విశ్వవిద్యాలయ స్థానమును రాజధానియు నైన చెన్న పురిచేర ” నని వాక్రుచ్చియున్నారు.

సర్వకర్తా పరిపూర్ణయై యావనప్రాదుర్భావమున నున్న యీయాంధ్రగ్రంథాలయోద్యమ మిపుడు కళ్యాణసిద్ధిని గోరి ప్రచురణకాధిపతియయిన మహానందిశ్వరుని వర ప్రసాదమును బడయుటకై యీపుష్కరవర్షకాలమున నీపుణ్యక్షేత్రమునకు విచ్చేసి మీ మహాదాశీర్వచనమునకై వీక్షించు చున్నది. మీర తిదివ్యక్షేత్రమును సందర్శించుటచేత నేడు మీహృదయములు పవిత్రములగుచున్నవి. మీపవిత్రహృదయములతో నొక్కమాటు దీనింపుడు. మీమహాదాశీర్వచన బలముతో మహానందిశ్వరుని వరప్రసాదమును బడసి కళ్యాణసిద్ధినిగాంచి యాంధ్రగ్రంథాలయోద్యమము తనకళ్యాణ విజయగీతము నాంధ్రదేశమున నింటింటి వినింపుచు ప్రత్యాంధ్రుని జీవితమును పవిత్రపంథమైనదిగను, పురుషార్థసాధక మైనదిగను జేసి యాంధ్రులకు భరతఖండమున నుత్తమస్థానము నొసంగి ప్రపంచమున వారి యశస్సు దిగంతముల వజరు వ్యాప్తి నొందింపగలదు.

అధ్యక్షతాబ్దికిఁ బూర్వము మన యాంధ్రదేశమున గ్రంథ సంపాదన మొంతకన్దుముగ నుండెనో యీక్రింది కథనలన మీకు విశదము కాగలదు. ఈనవీనతమున మనదేశమునందలి సకలోద్యమములకు మూలపురుషుం డనఁదగి కీర్తిశేఖరియైన సంస్కర్తలు వీరేశలింగము పంతులుగారు తమ స్వీయచరిత్రమునం దిట్లు వ్రాసి యున్నారు

“ఆంధ్రకావ్యములలో నెల్లము వసుచరిత్ర ముత్తమమైనదని పలువురు చెప్పుచున్నది. అందుచేత దానిని నేలాగునైనఁ జదువవలెనని నామన ముప్పొప్పురఁ జొచ్చెను. మాయంటఁ గల తాటాకుల పుస్తకముల నెల్లము విష్ణుచూచితిని గాని చరిత్ర మందు గానరాలేదు. అప్పు డేమి చేయుటకును తోచ వాడనయి, నాతల్లినిచుకునూ, మానుదూ యన్న సందేహముచే జోలాంకూళన మానముడనై కొన్ని దినములు నాలో నేను తలపోసి, తుదకు సాహసముచేసి యొక నాడు మెల్లగా నామెను దాచుచోయి వసుచరిత్రమును కొని పెట్టుమని నీనముగా నేడితిని. అది నాపాతపుస్తకము కాదని యెఱిగినదయి యామె నాకోరికను చెల్లింపక నిరాకరించెను. ఇట్లాకా భంగము నొందిన వాడనైనను నిరాశఁ జెంది యూరకుండక యేలాగునైనను వసుచరిత్రమును గొనివచ్చువ వలయునని నిశ్చయించుకొంటిని. ఎట్లు కొనఁగలుగుదును? అప్పు డా పుస్తకము వెల నాలుగు రూపాయల యెనిమిదణాలు; నాచేత నెనిమిదణాల కంటె నెక్కువగాలేవు; నాతల్లినిదీగిన నేమియు నిచ్చువాడ కనఁ బడలేదు; న్యాయమార్గమున నంత విత్తము నార్జించుటకును నాకప్పు డాధారము కనఁబడలేదు. అందుచేత నా యొద్దనున్న యెనిమిదణాలును తోడనే పుస్తకవిక్రేతచేతిలోఁ బెట్టి, తరువాత నెల కెనిమిదేసి యణాల చొప్పున ప్రతిమాసము నిచ్చుచుండు పద్ధతిమీఁద పుస్తకమునుకొని చదువవలెనని, నాకప్పు డొక దురలోచన తోచినది. నెలనెలకు నెనిమిదేసి యణాలచొప్పున నిచ్చుచుండుటకు సహితము నాకప్పుడు కక్కిలేదు. కాబట్టి ప్రతిదినము వేళకు భోజనముచేసి పాఠశాలకుఁ బోవుచున్నట్లు నడించుచు నెక్కడనో కూరుచుండి సాయంకాల మింటికి వచ్చుచుండుటకును, పాఠశాల జీతము నిమిత్తమిచ్చెడి యెనిమిదణాలును పుస్తకము నిమిత్తము వ్యయ పెట్టుచుండుటకును నిశ్చయించితిని... పుస్తకపఠనాభిలాష నన్నివిధేనీ జేయఁగా నేను వెంటనే పుస్తక విక్రేయకు పదిది మహాదేవుడను వయస్కుని కడవఁబోయి నావాంఛను జెలిపితిని. నా యతిలాలసత్వమును జూచి కనికరించి పుస్తకము వెల తీరువజుకును తన పుస్తక విక్రయశాలలోనే నేను కూరుచుండి దానిని చదువుకొను చుండునట్లు సమకు మేర్పఱచి, ఆ యా పక్షివఁడు నాప్రార్థన మంగీకరించెను. ఆవజుకు నాయొద్దనున్న యెనిమిదణాలును నాకప్పుడు నెల జీతముకొని కిచ్చిన యెనిమిదణాలును జేర్చి యొకరూపాయ పుస్తక విక్రేతకిచ్చి యాతని యంగడిలోనే కూరుచుండి యతికుతూహలముతో పుస్తకమును జనువ నారంభించితిని. నేను పాఠశాలకుఁ బోకుండుట రెండవనెలలోనే నానమాపాపలనల నాతల్లికిఁ జెలిపినది. అప్పుడామె నన్ను చుండలింది, అడిగినతోడనే సత్యముచెప్పినందుకు గొంతసంతోషించి మిగతసామ్మిచ్చి నా కాపుస్తకమును గొనిపెట్టి, నన్ను మరలఁ బాఠశాలకుఁ బంపెను.”

అప్పటి రాజనూపాధికరణ స్థితికిని యిప్పుటి రాజనూపాధికరణ స్థితికిని నెంత వ్యత్యాసముగలదో పరిశీలించిరా? ఇప్పుడు రాజనూపాధికరణమునఁ గావ్యపఠనాభిలాషియగు నెట్టి విద్యార్థికి నైనను ఎట్టి విద్యార్థిని కైనను, ఎంత యధిక మూల్యముగల యాంధ్రగ్రంథమైనను నమ్ముపడిన దగు నేని వ్యయప్రయోగములతో నవసరము లేకయే ములభ సాధ్యమగుచున్నది. ఇట్టి యభివృద్ధికిఁ గారణమేమి? అప్పుడొక చిన్న యాంధ్రగ్రంథాలయముయిన లేని యానగరమున నిప్పుడొక మహాత్మరమైన యాంధ్ర గ్రంథాలయ మేర్పడి యుండుట కారణమని చెప్పుట కన్న మఱి యేమి చెప్పదగదు? ఇప్పుడు మన యాంధ్ర దేశమునందు రాజనూపాధికరణముననే గాక నెక్కు పట్టణములలోను, పట్టణలోను గూడ గ్రంథాలయములు పెక్కులు నెల కొల్లుబడినవి. కావుననే యాంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమ మవతరించి వాని యభివృద్ధికిని వ్యాప్తికిని మహాత్మరమైన కృషి సలపఁ బూని మహాభారమును సంతోష పూర్వకముగా భరమున వహించి నడచుచున్నది. ఇదెంతయుఁ బ్రశంసనీయము. ఈ యాంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమము బయలు వెడలి నది మొదలు నభ్యుదయములయిన మాన్యులను, వికాసమును బుట్టించుచున్నది. దీనికి మార్గదర్శిని బరోదారాజ్యము నందలి గ్రంథాలయోద్యమముగాఁ గన్పట్టుచున్నది. మొదట నీ భరతఖండమున గ్రంథాలయోద్యమము నెలకొల్పి నడుపుచున్న మహానీయుండు బరోదా గాయకవాడిగాను. ఇన్సువానా భరత ఖండమునఁ గల స్వదేశ సంస్థానాధీశ్వరులలో నాయ కానుజి యని చెప్పదగదు. ఇమ్మహానీయుండు ప్రపంచము

సంకీర్ణమునందును పాశ్చాత్య దేశముల టెక్నిక్స్ గాంతుచున్నవో యాహుతముల నన్నిటిని గమ్యులారంగాంచి యాహుతముల ననుసరించి తనరాజ్యమున సంస్కరణముల గావించు మొదలు పెట్టెను. ఆతడు ప్రారంభించిన యాహుతములలో నీ గ్రంథాలయోద్యమ మొక్కటిగా నుండెను. ఈ భూమండలమున నున్నత స్థానము నధిష్టించిన యమెరికా దేశము యొక్క ప్రాభవమున కంతకు గారణము గ్రంథాలయోద్యమమేయని తలపోసి ౧౮౧౦ వ సంవత్సరమున తన రాజ్యమున గ్రంథాలయోద్యమమును నెలకొల్పెను. నాటినుండియు నియ్యది దినక్రమాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. దేశాభిమానియు, దృఢచిత్తుడైన మహారాజు నడుపు నే యాద్యమము విజయ ప్రగమై వర్ధిల్లుచుండును? బోధా గ్రంథాలయోద్యమ చరిత్రమును గూర్చి వెల్లె వ్యాసములు గ్రంథాలయ సర్వస్వము లోను, ఆంధ్రప్రదేశ్ సంతకరాది సంచికలలోను, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని బ్రహ్మపండి యొందుటచేత దానిని మీకుంపుట మాని యాంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమము గూర్చియే కొంత వివరింప బోవుచున్నాడను.

ఆంధ్రదేశ భాండార సంఘము.

బోధా గ్రంథాలయోద్యమము భారతీయులలో నాంధ్రుల నాకర్షించినట్లుగా మఱి యెవరి నాకర్షించినట్లు గన్పట్టదు. అనుకరణయం దాంధ్రులు ముందంజవేయు వారని యెడు ప్రసిద్ధి యూరక పుట్టినదికాదు. అందును సదుద్యమము పట్టున నాంధ్రులు పెడమొగముఁ బెట్టువారుకారు. స్వాతంత్ర్యాభిలాషులు, జాతీయ తత్వవాదులు, జాత్యభి మానులు, స్వస్థాన వేషభాషా నిరతులు, కర్మాసక్తులు నగుటవలన నాంధ్రులు కేవల మనుకరణమునందు మాత్రమే తమ చిత్రమును తొనుపక స్వభా త్యుచిత సంస్కరణ విధానములతో నవలంబించి యెట్టి యాద్యమమునైన నడుప సమర్థత గల వారని మీర పూనిన గ్రంథాలయోద్యమమే లోకమునకు వేసోళ్ళ జాటి చెప్పగలదు. చూడుడు. బోధా గ్రంథాలయోద్యమమునకుఁ దరువాత నాంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమమే భరతఖండమున వస్త్రేయు వానియు, గాంచియున్నది. అయ్యది బోధా మహారాజుగారి ప్రాపున వర్ధిల్లుచుండగా నియ్యది యాంధ్రుల స్వయంకృష్టి మాత్రముననే వర్ధిల్లుచున్నది. అచ్చటి యాద్యమ వ్యాప్తికి నేవిధమైన యాటంకమును లేదు. మన యీ యాద్యమమునకో యెదుర్కొని నివారించవలసిన యర్హములు వెల్లెలు గలవు. అయిన నాంధ్రయమకుల యుత్సాహము ముంగటనే యడ్డును నిలవంజాలదు. బోధాలో గ్రంథాలయోద్యమము బయల్పడలేక నాలుగేండ్లకు అనగా ౧౮౧౮ వ సంవత్సరమున విజయవాటికా నగరమున నెలకొని యున్న రామమోహన ధర్మ పుస్తక భాండార సంఘము యొక్క సభ్యు లాంధ్ర దేశమునందలి గ్రంథాలయములనుండి ప్రతినిధులు రావించి వారలతో నాలోచించి, అప్పటికి నెలకొల్పబడియున్న గ్రంథాలయముల నభివృద్ధి పఱచుటకును, నవీన గ్రంథాలయముల స్థాపనచేయుటకును, గ్రంథాలయోద్యమమే దేశముల బ్రఖ్యాతి గాంచుచున్నవో యాదేశముల నీ విషయమై జరుగు కార్యములను బరిశీలించి యా కార్యక్రమమును దేశకాల పాత్రములకుఁ దగినట్లు మార్పుచేసి మన దేశమున గూడఁ బ్రవేశ పెట్టుటకును ఆంధ్రదేశ గ్రంథ భాండార సంఘమునకు పేరుతో నొక సంఘము స్థాపింప నెంచి 'యీ సంవత్సరమున నాంధ్ర మహాజన సభతో' బాటు 'ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ ప్రథమ సభ'ను సమావేశ పఱచి వైసంఘము నేర్పఱచిరి. నాటినుండియుఁ బై సంఘము వారత్వంతో తానామునఁ బనిచేయుచుండు మనము గన్ములారఁ గాంచుచున్నారము. ౧౮౧౮ వ సంవత్సరములో 'ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘ' మేర్పడు నాటికి ౧౮౩౩ గ్రంథాలయము లాంధ్రదేశమున గలదని లెక్కలవలనఁ దేలికది. ఇప్పటి కాంధ్రదేశమున నించుమించుగా ౬౦౦ గ్రంథాలయములు గలవు. ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమమును గూర్చిన వాఙ్మయము దినక్రమమునఁ బెలుగుచున్నది. ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘము వారు చేయుపని గాంచి యుత్సాహవంతులము గావలసి నదేగాని నిరుత్సాహముఁ బొందవలసిన పనిలేదు.

గ్రంథాలయ సర్వస్వము.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథ భాండార సంఘము పక్షమున 'గ్రంథాలయ సర్వస్వము' అను బేరిట నొక గ్రంథము ప్రకటింపబడుచున్నది. దీని భారమంతయు వహించినదపుచున్న వారు శ్రీయుతులు అయ్యికి వేంకటరమణయ్య పంతులుగారు. మీరు తమ జీవితమునంతయు నీ గ్రంథాలయోద్యమమునకు సర్వణముచేసి పాటుపడుచున్నందులకు నాంధ్రులు మీరెంతయుఁ గృతజ్ఞత చూపవలసియున్నది. కాగితము వెల పెట్టిగి కఱవై యున్న యాంధ్రకాలమున మంచి కాగితములపై చిత్రపటములతో సంవత్సరమునకు నాలుగు సంచికలుగాఁ బ్రకటింపుచు మాతృభాషా సేవనుజేసి వందలకొలది రూపములను నష్టపెట్టుకొనిరి. మనదేశమునం దిన్ని గ్రంథాలయములు వెలసి యున్నప్పుడు గ్రంథాలయన కొక్క ప్రతిచొప్పున దెప్పించుకొని చంచాల సరిగా నిచ్చినవో మీరింతవ్యయమునకుఁ బాల్పడి యుండరు. ఇవిషయమున నాంధ్రదేశ గ్రంథాలయముల వారు పేక్షాపరులై తోడ్పడకుండుట మిక్కిలి శోచనీయము. ఇట్లుండుట

యాంధ్రదేశమునకు గౌరవ ప్రదము కాదు. ఆంధ్రదేశ సేవారత్వమునందు యిమ్ముహూనీయుని పట్ల నాంధ్రులకు గౌరవము లేకపోలేదు. చెన్న పురిలో జరిగిన యాజన యాంధ్ర గ్రంథాలయ సభలో మీర దేశసేవారత్వరతను మెచ్చుకొనుచు నొకబంగారు పతకము నీయఁ గొండలు యమకులు ప్రయత్నింపఁగా సోదరులారా! వారు బంగారు పతకము నొసగుట నన్ను గౌరవించుట కాదు. నాకార్యమునకుఁ దోడ్పడుటయెనన్ను గౌరవించుటయని వారు చెప్పుకొనఁగాఁ మీ యుద్దేశ్యమేమని యడిగిరి. గ్రంథాలయ సర్వస్వమును ముద్రించుకొనుటకు నాకొక ముద్రాయంత్రము కావలసియున్నది. దానిని కొనఁదలచుకొని యున్నాడను. మీరు సహాయము చేయఁదలచుకొన్న యెడల దానికిఁజేయుడు. అందువలన దేశసేవచేయుట కవకాశముండు నని చెప్పినతోడనే యుదార గుణ సంపన్నులగు బారిష్టరు టంగుటూరి ప్రకాశము పంతులుగారు గ్రంథాలయము విరాళము నొసంగుచున్నామని వాకొనఁగాఁ గొండలు యమకు లభినివేశముతోఁ గొన్ని వందల వఱకు విరాళములను బ్రకటించిరి. ఎంతవఱకీయువకులు తమ విప్లవక్రము నెలవేర్చి యుండినో నాకుఁ దెలియుదు గాని వేంకటరమణయ్యగారు ముద్రాయంత్రమును గొని యున్నట్లు విని యున్నాడను. మీరు శీఘ్ర కాలములోనే తమ పనిని ప్రారంభించి యిదివఱకు ముద్రింపఁబడక నిలిచిపోయిన గ్రంథాలయ సర్వస్వమును ముద్రించి ప్రకటింతురు గాక యని కోరుచున్నాను. మన దేశమునందలి గ్రంథాలయములవా రెల్లరును వారికిఁ దోడ్పడి యొక్కొక్క ప్రతిని దెప్పించుకొనుచు వారికను నధికౌత్సాహముతో దేశసేవను సలుపుటకు సహకారు లగుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను. మీరు ౧౮౧౮ వ సంవత్సరమున ఆంధ్ర గ్రంథాలయ పుత్రాంత చరిత్రమును వెలుపు గ్రంథమును గూడఁ బ్రకటించి యున్నారు.

గ్రంథాలయ వ్యాప్తి.

ఈ త్రర సర్కారు లనియెడు గంజాము విశాఖపట్టణము గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు మండలములలోను నెల్లూరు మండలములోను గ్రంథాలయోద్యమము వ్యాప్తిగాంచుచున్నట్లు తదితరాంధ్ర మండలములలో వ్యాప్తిగాంచుచుండలేదు. గంజాము మండలమున ౨౮ ను, విశాఖపట్టణ మండలమున ౨౩ ను, గోదావరి మండలమున ౧౮౦ లును, కృష్ణా మండలమున ౧౬౦ లును, గుంటూరు మండలమున ౧౫౨ లును, నెల్లూరు మండలమున ౩౧౦ లును గలవు. చిత్తూరు, కడప, ఆనంతపురము, బల్లారి, కందుకూరు (కర్నూలు) మండలములలో ౩౦ గ్రంథాలయముల కన్న నెక్కువలేవు. చిత్తూరు ౯, కడప ౧౧, ఆనంతపురము ౪, బల్లారి ౪, కర్నూలు ౧ నేలము ౭, చెంగల్పట్టు ౨, చెన్న పురి ౬, బెంగుళూరు ౪, ఆంధ్రేశ్వర దేశము లలో ౧౧, హైదరాబాదు రాష్ట్రమున ౧౬ గ్రంథాలయములు గలవు. గంజాము, విశాఖపట్టణము, గోదావరి, కృష్ణా గుంటూరు నెల్లూరు మండలములలో మండల గ్రంథాలయ సంఘములున్నట్లు గన్పడుచున్నది. దీనికి గారణము గ్రంథాలయముల సంఖ్య పెలుగుచుండుటయెగాని మఱి వేలు కారణము లేదు. పశ్చి మాంధ్రదేశమున నూతన గ్రంథాలయముల నెలకొల్పబడి యాంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమువారు విశేషముగాఁ గృషి సలిపినగాని యాంధ్రదేశమున సమానాభి వృద్ధి గానుపించదు. అందును కర్నూలు మండలము యొక్క స్థితి మిక్కిలి శోచనీయముగనున్నది. కర్నూలు మండలములో 'కరువేళ్ల' యను గ్రామమున 'సుజ్ఞాన వర్ధనీ గ్రంథాలయ' మను పేరుతో నొక గ్రంథాలయము నల సంవత్సరములలో స్థాపింపబడినదట. అందు ౯౪ గ్రంథములు మాత్రమున్నదట. ఆహా! ఏమి యీవంతి! ఆంధ్రదేశములో కర్నూలు మండలము సుప్రసిద్ధమైన చరిత్రముగలది. సుప్రసిద్ధ శైవశ్రేణిమగు శ్రీ శైలమును, వైష్ణవ శ్రేణిమగు నహోబిలమును కర్నూలు మండలములోనే గదా. ప్రాచీనకాలమున శ్రీ వర్ధతము (శ్రీ శైలము) ఒక మహా పట్టణముగా నుండెను. బౌద్ధయుగము నా డింవొక సంఘారామము గలదు. ఇచ్చట నొక మహావిద్యాలయ మాంధ్ర చక్రవర్తుల పోషణమున వర్ధిలెను. ఇందు తర్కశాస్త్రజేది, మహా తత్త్వజేత్ర, మహాయాన బౌద్ధమతోద్ధారకుడైన నాగార్జునాచార్యుఁ డిందే కొంతకాలము నివసించి యుండెను. అంత ప్రాచీనకాలమునకుఁ బోనెల? ఆంధ్రభాషా పోషకులగు కందనోల్లాసము మొదలగు రాజులకు కర్నూలు మండలము నిలయముగా నుండెను. ఆంధ్రభాషలో నుత్తమ కావ్యముల రచించిన మహాకవియగు పింగలి నూరనార్యునకు వాసస్థానముగా నుండెను. ఆంధ్ర మహా కవులగు కుమార భూరజ్జి, అందుకుల వేంకయ మొదలగు వారు, కృష్ణరాయ విజయము, నరపతి విజయము మొదలుగా చరిత్ర ప్రబంధములను రచించి యిచ్చటి రాజులకే యంకితము గావించి ధన్యతైరి. అట్టి యీ కర్నూలు మండలము మాతృభాషా సేవయందు వెనుకఁ బడియుండుట మిక్కిలి శోచనీయము. ఇంతటినుండి యైన కర్నూలు మండలాంధ్రులు తమ సోదరులను మేల్కొల్పి లిపి గ్రంథాలయములఁ బెక్కింటిని నెలకొల్పి మాతృభాషా సేవకు బూనుకొనవలయునని విషయముతో హెచ్చరింపుచున్నాడను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచికలొక బ్రహ్మపండిన యాంధ్రదేశ గ్రంథాలయ పట్టికను గమనించిన యెడల రాజమహేంద్రపురమునందలి శ్రీ గౌరమీ గ్రంథాలయ మగ్రస్థానమును బొందియున్నది. ఇయ్యది తొలుతఁ శ్రీ వీరేశలింగ పుస్తక భాండారగారు మహాపేట శ్రీయుత నాగము కృష్ణారావుగారిచే ౧౮౦౦ సంవత్సరమున స్థాపింపబడి మఱికొంత కాలమునకు సర్వ జన పుస్తక భాండారముగా మార్పుకొంది గత సంవత్సరము వనురాయ పుస్తక భాండారముతో సమ్మేళము గావించబడి నేడు గౌరమీ గ్రంథాలయమునకు పేరఁబరగుచు నుమారు ౧౦౦౦౦ పదివేల గ్రంథములతో విరాజిల్లుచు వర్ధిల్లుచున్నది. దీనికింకను స్వంత భవన మేర్పడి యుండలేదు. అయినను చక్కని నిబంధనల నేర్పఱచుకొని రాజమహేంద్ర యమకులచే మిక్కిలి జాగ్రూకతతో నడుపబడుచున్నది. మఱియు గోదావరి మండలమున నిదిగాక గ్రంథాలయములను గలిగియున్నది. శ్రీ విద్యానంద పుస్తక భాండార మొకటి పితాపురమున విలసిల్లుచున్నది. వేయి గ్రంథములకన్న నెక్కువ గ్రంథములను సంపాదించి పెట్టియున్న గ్రంథాలయములు మఱి నాలుగు గలవు. ఇంతియగాక గ్రంథాలయలకంటె నెక్కువ గలవి ౨౫ గ్రంథాలయములు గలవు. గంజాము మండలమున బరంపురము లోని బ్రహ్మపురాంధ్ర భాషాభి వర్ధనీ సమాజము ౨౦౦౦ గ్రంథములను గలిగియుండి యామండలము నందలి గ్రంథాలయములలో నగ్రస్థానమును బొందియున్నది. దీనివెనుక బారువ లోని శ్రీకృష్ణ దేవరాయ గ్రంథాలయము రెండవ స్థానము వహించియున్నది. మఱియు గ్రంథాలయముల కంటె నెక్కువ గ్రంథములను గలిగియున్నవి మఱినాలుగు గ్రంథాలయములు గలవు. విశాఖపట్టణ మండలమున విజయనగరము నందలి శ్రీ విజయారాధ పుస్తక భాండార మగ్రస్థానమును బొందియున్నది. మఱియు ౧౦౦౦ కి వైబడినవి ౩ గ్రంథాలయములును గ్రంథాలయముల కంటె ౨ గ్రంథాలయములును గలవు. కృష్ణామండలమున శ్రీరామమోహన ధర్మపుస్తక భాండార మెన్ని గ్రంథములు గలవో నేనిప్పుడు చెప్పఁజాలనుగాని స్వంత భవనముతో నొప్పుచు నగ్రస్థానమును బొంది యున్నదని మాత్రము చెప్పగలను. ప్రస్తుత మియ్యదియే యాంధ్రదేశమున కేంద్ర గ్రంథాలయముగా నొప్పుచున్నది. ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమ వ్యాప్తికి వీరే కృషి సలుపుచున్నారు. మఱియు కృష్ణామండలమున 'ఆంగలూరు నందలి బాల సరస్వతీ పుస్తక భాండారము ౨౮౫౨ గ్రంథములతో ౨ వ స్థానమును వహించి యున్నది. మఱియు నేలూరియందలి హిందూ యమజన సంఘమువారి గ్రంథాలయము ౨౬౩౬ గ్రంథములతో ౩ వ స్థానమును వహించియున్నది. ఇదియును గాక గ్రంథాలయములకు ౧౦౦౦ కి లోపలను గల గ్రంథాలయములు ౩౦ గలవు. గుంటూరు మండలమున వెంకట పూడియందలి జ్ఞానోదయ గ్రంథాలయము ౧౫౨౧ గ్రంథములతో నొప్పుచు నగ్రస్థానమును బొందియున్నది. గుంటూరు మండలమున ౧౦౦౦ గ్రంథముల కంటె నెక్కువ గలవి ౫ గ్రంథాలయములును, గ్రంథాలయములకు ౧౦౦౦ కి లోపలను గ్రంథాలయములు ౨౦ యును గలవు. నెల్లూరు మండలమున నెల్లూరిలోని తిక్కన పుస్తక భాండారము నుమారు ౩౦౦౦ గ్రంథములతో నొప్పుచు నగ్రస్థానమును వహించి యున్నది. మఱియు గండవరమునందలి 'శ్రీరాజారామమోహన రాయల గ్రంథాలయము నుమారు ౧౭౦౦ గ్రంథములతో నొప్పుచు రెండవ స్థానమును వహించియున్నది. ఇంతియ గాక గ్రంథాలయలకంటె నెక్కువ గలవి మఱి నాలుగు గ్రంథాలయములుగలవు. చిత్తూరు మండలములో తిరుపతిలోని శ్రీ లక్ష్మీ వేంకటేశ్వరస్వామి దాన సమాజ భాండారము కొంచెము తక్కువగా ౧౦౦౦ గ్రంథములతో నొప్పుచు నగ్రస్థానము బొందియున్నది. రెండవది గారాయణ వరము నందలి హనుమద్గ్రంథాలయము ౮౧౬ గ్రంథములతో నొప్పుచున్నది. మొదటి దానికి నెల వరుమానము ౫ రూపాయలయినను రెండవ దానికి నెల వరుమానము ౮౬-౯-౦ లు. రెండవదియే యెక్కువ యుటతోను, అభినివేశముతోను కృషిసలుపుచున్నట్లు గన్పట్టుచున్నది. కడపమండలమున కడప లోని శ్రీరామకృష్ణ సమాజ భాండారము ౧౬౮౦ గ్రంథములతో నొప్పుచు నగ్రస్థానమును బొందియున్నది. ఆనంతపుర మండలమున విద్యాధి సంఘ పుస్తకాలయము ౮౫౦ గ్రంథములతో నొప్పుచు నగ్రస్థానమును బొందియున్నది. బళ్లారి మండలమున 'ఆనెగొంది' పట్టణము నందలి వివేక వర్ధనీ భాండారము ౧౦౦౦ గ్రంథములతో నొప్పుచున్నది. కర్నూలు మండలములో కరువేళ్ల గ్రంథాలయమున ౬౪ గ్రంథములు కలనట! హైదరాబాదు రాష్ట్రమున హైదరాబాదులోని శ్రీకృష్ణ దేవరాయాంధ్ర భాషానిలయము ౧౮౪౯ గ్రంథములతోను, సికింద్రాబాదు నందలి యాంధ్రయమజన సంఘమువారి గ్రంథాలయమును, హనుమ కొండలో శ్రీరాజరాజాంధ్ర భాషా నిలయమును ౧౦౦౦ గ్రంథములతో నొప్పుచున్నవి.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర యనభ

సార్వభౌమని అభివృద్ధిని తీర్చున మోడిపోవుట

రాజ్యాంగసంస్కరణకానసము - నవరణలు - తీవ్రచర్య

సూర్యనారాయణరావుగారి సభరణ అంగీకరింపబడుట

నాయకుల అభిప్రాయములు

(మాత్రం తేల్చక ప్రతిపదింపండి)

మహానంది, మే 20:—నేడు మహానంది కి సంబంధించిన తృతీయాంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ మహానంది కేంద్రమున నుండి జరిగినది. సుమారు 700 మంది ప్రతినిధులు భారత ప్రభుత్వం ది ప్రేక్షకులు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయం కంటి అన్ని పండ్లలను పండితము సభకు వచ్చేసిరి. దివాను బహదూర్ మోతల్ల రా మచంద్రరావు పంతులు గౌరవనీయులగు కొంద మెంట్లను పాల్గొంటుంటే ఆచంచల్ల నుబ్బు కృష్ణారావు బాలుకు సాం బయ్యార్ల దావ్దరు కట్టానీసీరామయ్య అయ్యచేయ కాళే క్షేత్రరావు, బొర్రపూర్ల ఉన్నవ లక్ష్మీకామరావు, నడిపల్లి వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావు శింకెరు నేని భావయ్య కొండూరి శ్రీనివాసు గడ్డె రంగయ్య నాయుడు, ఆంధ్రాను రంగ గాధ నునదియార్లు, బెల్లూరు సూర్యనారాయణరావు పంతులు గార్లు, మున్నుని ప్రభులును సభ కు పాల్గొనినవారలలో ప్రముఖులు.

కాళా శ్రీనివాసరామి గారి వద్దే మహాసభ ప్రభుత్వం సభా కార్యక్రమము ప్రారంభ మైనది. పిమ్మట వేదము వేద కు కృష్ణయ్య, నాడేపల్లి సూర్యనారాయణ కృష్ణ, కొంకణి కట్టామేశ్వర్లు బాలుకు సాంబశివరావు, నడిపల్లి కట్టాని రామేశ్వరగార్లు ఆంధ్రోద్యమమున వేరవేర ప్రతినిధులు మధ్యములను చదివిరి అటు తరువాత ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షు లగు వేరవేరయ్య నుబ్బారావు పంతులుగారు ప్రతినిధి ప్రేక్షకులకు స్వాగత మొసంగుచు తమ యాదేశ్యావళి నిచ్చిరి. దానిని పిమ్మట ప్రయోగించెదము.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుల యాదేశ్యావళిని పిమ్మట ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభము కార్యదర్శిలగు పురాణ ము నాగభూషణయ్య పంతులుగారు, సభానిర్వహణము విషయ మున భర్తసరము పుల్లంకేట దీక్షిణము సంఘములవారు కొన్ని అభ్యంతరములను తెలిపివారనియు, ముఖ్య సభ విషయమున ఎట్టి అటంకములు తెలియజేయకు మహాసభ పూర్వపురస్థుల కన్నను జనప్రయోగముగానే జరగవలెనని చెప్పివచ్చుననియు, అన్ని పండ్లలను వాడుకు సభసలకరించి రనియు చెప్పి కాం గ్రామ సూత్రముల ననుసరించియే ఆహ్వాన సంఘ మేర్పడిన దని యు సభ వారి విషయములను విని గ్రహించి, సభానిర్వహణ విషయమున అభిప్రాయమును తెలుపవలయుననియు, అభ్యంతర నియమములను సభాకార్యముల జయప్రదముగా నిర్వహించ వలయు ననియు కోరిరి.

అభ్యంతరనియమము

పిమ్మట గంజాను నుండలనానుజూను, జేసిడి జమీం దారులగునగు శ్రీరాజా కందుకూరి కివతనాదరావు బహదూరు గారు టంగుటూరి ప్రభాకేశ్వరపంతులుగారిని సభాధ్యక్షుల వహించ యాదేశించెదము సభదానిని తెల్పి, ప్రభాకేశ్వర పంతులుగారు ముక్తసిద్ధాంధులు. రాజకీయ వేత్తలయిన సంకీర్ణ కాలమును నిశమయమున సభాకార్యముల నిర్వహించుటకు వారే సర్వవిధముల తగినవారనియు శివతేజమును మహానంది కేంద్రమున నందికొందున కట్టానున వారి నాయకత్వముగలంద సభకు జయప్రదముగా జరుగు గాకలనని కోరిరి.

ఆచంచల్ల నుబ్బు కృష్ణారావు పంతులు గారు, తీర్మాన మును బలపరచుచు ప్రస్తుతసందర్భమున ప్రభాకేశ్వర పంతులుగారిని సభాధ్యక్షునిగా పెన్నుకొనుట అత్యవశ్యకమనియు ఎన్ని భేదాభిప్రాయములున్నను దానిని మాటింపక పంతులు గారి నాయకత్వముగలంద సభాకార్యములు జరగవలయు ననియు కోరిరి.

వింజయూరి భాగనారాయణ, విశాఖపట్టణము నివాసులు వి. నారాయణశేఖర్, బోడపాటి రామలింగము పంతులు, తేనెగపల్లి రామస్వామి గుప్తగార్లు తీర్మానమును బలప

రచిన పిమ్మట ప్రభాకేశ్వర పంతులుగారి అభ్యంతర నిర్ణయ సభ వారి ప్రతిపదింపబడింది.

ఆంధ్రమాల సంకీర్ణములు చెలరేగుచుండ ప్రభాకేశ్వర పంతులుగారు సభాధ్యక్షుల వహించి ఆధ్యక్షకార్యములను చదివిరి. వారి యాదేశ్యావళి నుండి సూర్యనారాయణ నింతకుముందే ప్రకటించియున్నాడు.

మహానంది కేంద్రము, మే 20:— తృతీయాంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ మరల నేడు మహానంది కంటి పరమావేశమై చది. దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి సంజీవరత్నముతో సభాకార్యము ప్రారంభమైనది. పిమ్మట సభకు రాజాలియికి విలియం ను సభ జయప్రదముగా నిర్వహించుచుండగోరను ప్రా సిః స్వామి నుబ్బారావు పంతులు గౌరవనీయులగు శివ రావు, శింతలపాటి నరసింహరామారావు యొక్కయు సమర్థి పట్టాభిరామరావు, బాకిష్టవ కే. వి. ఆర్. స్వామి కొండ శర్మ రామచంద్రరావు, నేమలపల్లి రామమూల బాలుకు రామయ్య శేక్ష్మి భారతమత సంఘాధ్యక్షులు, ఆంధ్రాస్వామి అయ్యగారు, లక్ష్మీరాజు నుబ్బారావు పంతులు, పిల్లలమర్రి అంజనేయగారు, ఎం. రామచంద్రారావు, వామరీ వెంకటాచల కరయ్య పొలివెనరు కోటి రామమూర్తిగార్లు యు త్రవములను సంతిపాత్రలకు కార్యదర్శిగా రుచి పురాణము నాగభూషణ ము పంతులుగారు సభవారికి చదివి విడిపించిరి.

తరువాత, సభలో జేయవలసిన తీర్మానముల వాలో వింజయూరి వింజయూరిరారణసభ, ప్రతినిధులందరితో నేర్పక చుటకు సభవారు నిర్ణయించిరి.

మహాసభ మరల మధ్యాహ్నము నుమావేశ మగును.

మహాసభ మరల సాంజుకాల మూడ గంటలకు సమావేశమైనది. టంగుటూరి ప్రభాకేశ్వర పంతులుగారు సభాధ్యక్షుల వహించిరి. మా త్రి శంకరరావు, సర్వేపల్లి నరసింహారావు గార్లు పక్షములవారిల కొందరు తప్ప ఉదయమున కన్నుల ప్రతి నిధి ప్రేక్షకుల లనేకులు సభకు విచ్చేసి సభాధ్యక్షులయొక్క అనుతోత్సాహమును గమనించిరి.

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమైనందుననే పురాణము నాగభూషణము పంతులుగారి రీతిని తీర్మాన మునపాడించి

“సార్వభౌమము 1919 సం. మే 25వ తేది ని దయాపూర్వకముగ ప్రయోగించి ప్రకటనై ఈ సభవారు తమ కృతజ్ఞతా పూర్వకమందనము బహించుచున్నాడు.”

నాగభూషణము పంతులుగారు తీర్మానమునపాడించు చు జేరేయోదాహరణమునకుగాను చక్రవర్తిగారు తమ ప్రకటనమునంద నేక విషయములను సూచించియున్నా రనియు, సభవారి రావించుచుంటున్న శ్రద్ధతో గమనించుట వినియు, చెప్పిరి. ప్రకటనమునకు చక్రవర్తిగారి సూర్యకృష్ణరావు స్వతంత్రముల నన్నియవలయుననియు నాగభూషణము గారి నుడిచిరి.

ఆచంచల్ల నుబ్బు కృష్ణారావు పంతులుగారు తీర్మాన మును బలపరచుచు ప్రకటన విషయమున మన తెన్ని భేదాభిప్రాయములను దానిని పాటింపక, చక్రవర్తిగారికి ప్రకటన సందర్భమున మందనముకొనుటకు మనవిధ్యుక్త పర్యవసరి. ఈతీర్మానముమీద చర్చయే అనవసరము. మనము కోరిన విషయములు ప్రకటన యందు లేకపోవచ్చును అందులకని నున్నదే కనుకతో మనకు బంతులదిన చక్రవర్తిగారి ప్రకటనమునకు గాను వారికి మన కృతజ్ఞత చూపవలెనుట మంచిది గాదని చెప్పిరి.

రాజమండ్రినివాసులు పునూరి కోదండ రామయ్య గారు తీర్మానమునకు తృతియేకముగా మాటలాడుచు ప్రకటన సందర్భమున సార్వభౌమము పంతులు కరిగితులవిషయమున మాటలాడుచును సూచించలేదనియు, ఎందరో నిర్దోషులు కలు

తీర్మానములు

మే 20:— సప్తమాంధ్ర కేంద్ర గ్రంథాలయ సభ నేడు మధ్యాహ్నము మరల సమావేశమైనది. దివాను వీర భద్రరావు పంతులుగారు అధ్యక్షుల వహించిరి. ఆంధ్ర మూలమునని పుష్కలగ్రంథాలయములకుండి వచ్చిన ప్రతినిధు లనేకులు సభ కు పాల్గొనిరి.

సభలో ఏకైక తీర్మానము అంగీకృతము లైనది.

గ్రంథాలయసభ.

దివానుగారు దివానులు గాడేపల్లి నారాయణరావుగారి కర్మగా రీతిని తీర్మానము నుపపాడించిరి.

ఆంధ్రకేంద్ర గ్రంథాలయ సభ ప్రతినిధులకును ఆంధ్ర మహాసభకు రాష్ట్రీయ సభలతో కాక ప్రత్యేక స్థానమును జరుగు యాదేశ్యము ను సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

తీర్మానమును తాడిపేటి నులుబామిరామి (విమల వోలు) బెల్లూరిగారి రామచంద్రగారు బలపరచు తదంతరము అందరిచే సంగీకరింపబడినది.

రాజ్యోత్సవ సభ.

“రాజ్యోత్సవ సంవత్సరమున గుంటూరు పండ్లలను జరు వవలయు నని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.”

తీర్మానమును టంగుట్ర శ్రీనివాసకర్మగా బలపరచిరి. శరణు రాంకొన్నామి చావరి, కట్టి నరసింహారావు, బెల్లూరి కొండ రామచంద్రగార్లు బలపరచిరి. తీర్మాన మందరిచే నేర గ్రీతముగా సంగీకరింపబడినది.

కార్యనిర్వాహకము.

“ఆంధ్ర ఆంధ్రకేంద్ర గ్రంథాలయములలో జరిగిన యెన్ని కల ప్రకారమే ఆ ప్రత్యేక గ్రంథాలయ సభలో ఆధిపత్యమును కేంద్రమున ఉంచుటకు, అవసరమైనచో ఆంధ్ర ఆంధ్రకేంద్రకేంద్రమునకు ఈ సభవారు సభ్యుల కధికార మిచ్చు చున్నాడు.”

ఈ తీర్మానమును గాడేపల్లి నారాయణరావుగారి కర్మగా బలపరచిరి. తాడిపేటి నులుబామిరామిగారు బలపరచిన విషయ సభ్యులందరూ నామోడించిరి.

రిజిస్ట్రేషన్.

కోస వెంకటరావు కర్మగా రీతిని తీర్మాన ముపపాడించిరి:—

ఆంధ్రకేంద్ర గ్రంథాలయ సంఘమును 1850 వ సంవత్సరము 21వ అక్టోబరు రిజిస్ట్రే చేయుటకున్న దానికి సంబంధించిన కాగితములు బెల్లూరి బెల్లూరిగారి దాఖలు చేయుటకు సంఘకార్యదర్శిగారును అయ్యునికి వెంకటరమణయ్యగారి కధికార మిచ్చుటకును ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

ఇది జరగ ఆంధ్రకేంద్ర గ్రంథాలయ సంఘమునకు చేయబడి అచ్చొత్తిన ప్రయోగపడిన నియమము ఈ సభవారి అంగీకరించుచున్నాడు.

తీర్మానమును మాట్టి నరసింహారామిగారు బలపరచిన తదంతరము అందరిచేత అంగీకరింపబడినది.

నేపక సంఘనిర్మాణము.

అయ్యునికి వెంకటరమణయ్య పంతులుగారు తీర్మాన ము నుపపాడించిరి.

ఆంధ్రకేంద్ర గ్రంథాలయోద్యమమును బాలభటోద్యమ మును ఆంధ్రకేంద్రమున ఆచారణ చేయుటకై నేపక సంఘము నెంర దానిని నిర్మాణముచేసి అందుకేగవారిని నేపకలకునా, జేర్కొనుటకున్న అనవసరమైనచో ఆ నేపకలకు నేపకముల నిచ్చుటకును ఇందుకు కావలసిన ద్రవ్యమును సంపాదించుట కును ఆంధ్రకేంద్ర గ్రంథాలయ సంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘ మునకు ఈసభవారి కధికార మిచ్చుచున్నాడు.

తీర్మానమును మాట్టి నరసింహారామి బెల్లూరి రామచంద్ర నాయుడుగార్లు బలపరచిన తదంతరము అందరిచే నామోడింపబడినది.

సంఘ నితకములు.

అభ్యంతర అనుబంధించి యీ క్రింది తీర్మాన మంగీకరింపబడినది. “ఆంధ్రకేంద్ర గ్రంథాలయోద్యమమునకు కృషి చేయు సభ్యులకును నేపకలకును తిన్నాముగా నుండుటకును సరస్వతి విగ్రహారముతో నుండిన వరకములను తయారు చేయించి సభ్యులకును నేపకలకును మూల్యమునకై పండి బెల్లూరిగారు కార్యనిర్వాహక సంఘమునానికి సభవారి కధికార మిచ్చు చున్నాడు.

అభ్యంతరములకు వందనమును సమర్పించుటతో సభ ముగిసినది. గుంటూరువారి ఆహ్వానము ననుసరించి రాజ్యోత్సవ సభ గుంటూరు మండలమున జరిగిపోయి జరుగును.

కష్టములను చూడ, వారి విషయమున సానుభూతిని బాప
కుండుట కోచనము మనము అందువలన చక్రవర్తిగారికి మన
మే మాత్రము కృతజ్ఞతను జూపుట అవసరము లేదనియు
మనమిందగల నానంది జనశ్రేయోదాహరణమున కీవకటను
రాజుగారియ లేదనియు ప్రపంచ శాంతికి నీ కార్యము
నకు పూనుకొనటకు సహకారమైన మనము ఆంగ్లేయే మాత్ర
ము వారి కేమాత్రము నందము లన్నింట మొదలగును చెప్పి.

ఎన్. ఎన్. రాయమూడు తీర్మానములకు కృత్రిక
ముగా మోటలాడును ప్రకటన కర్తలు చక్రవర్తిగారు గార
నియు దీనికంతయు కారణము వేరంగమంత్రిగారినియు వారికి
మనదేక వత్తియు బాగుగా తెలిసియుండియు మంబలు
భూరకృత్యముల విషయమున సంగతి సందర్భములు తెలిసి
యుండియు ఆ సంగతుల సందర్భమున ప్రకటనలో కొంచె
మైన సానుభూతిని మావకుండుట కోచనము మైనదనియు అధి
క్షాధ్యక్షులు కష్టపాద ప్రభావర్యమును నిర్వహించలేనందున
వారికి మన మే మాత్రము నందముల నన్నింట మొదలగును.

కేంద్ర వేలకేంద్ర రావుగారును రామబోగిరావు
గారు గద్దె కంగవ్వరావుగారును తీర్మానములకు కృత్రిక
ముగా మోటలాడిరి.

సభాధ్యక్షులు తీర్మాన విషయమున మాటలాడుచు, సభ
లో తీర్మానములకు కృత్రికముగాన నేతులుమాటలాడి యున్నా
రనియు, తీర్మానసందర్భమున సభవారలో విచారణన కలుగ
జూలు కొన్ని గలవని, చక్రవర్తిగారు జరిగిన రాజుగారింటివారిని
యెప్పుటికినీ చూడరాదు. అవసర సంకర్షణలలో నున్నవారిని
టకుగాను అంగ రాజ్యంగ ప్రభుత్వము రాజుగారికి కొన్ని
స్వార్థకార్యముల కారణము ప్రసాదించుచున్నది. సభలో కొంత
మంది రాజుగారి మంబలు విషయమున నొక్క మాటయైన
తెప్ప లేదనియు అందువలన వారికి మందములు నున్నవని
రాధనియు చెప్పుచున్నాడు. నిజమున జట్టిమానిన సభవారి
విషయమున భారబడుచున్నాడు. జేత విషయమున రాజుగా
రికి సలహా యిచ్చువారు మంత్రి, మంబలు కలిసియు విషయ
మున రాజుగారికి తగిన సలహా నిచ్చు భాధ్యత మంత్రి
యొందుగలదు. అధ్యక్షుడు కొనసాగితక పోయిన దోషము
మొత్తది. అందులకు గాను చక్రవర్తిగారిమీద దోషముకావించి
యట పడిగాదు. చక్రవర్తిగారు తమకు అంగప్రభుత్వమిచ్చిన
అధికారముతో ప్రకటనములను మనకీచ్చినారు. ఇట్లు ప్రమా
దించబడకపోయిన మనదే రాజుగారు మనముదాటి మేకతాటి
గారు మందలను వారు నిర్బంధమునండి వినునలయై యుండెడి
వారు కాదు. అమృతనరము కాంగ్రెసు నోకసారి స్థలించుచు
అసభా కాలమున జేత గాయకుల విడుదలయై
సభసభలకిరించిన సభయమున ప్రజలకు గలిగిన
నంతోమము కల్పించబడినది. రాజుగారి ప్రకటన
తొనకటన్న యెడల మన పక్షికు తెలులములనుచో చెప్ప
ట కష్టపరము. మాటాగు మంత్రిగారు జేసిన దోషము
నకు చక్రవర్తిగారి ప్రకటనకట్టి కృతజ్ఞత చూపకుండుట
మంచిగాదు. సభ్యుల విషయము లన్నిటిని గ్రహించి తమ
అభిప్రాయమును తెలియచుట అత్యవశ్యమని అభ్యర్థించి
చెప్పిరి.

తీర్మానము వోటుల పెట్టగా 67 గుట అనుకూలము
గాను, 70 గుట ప్రతికూలముగాను వోట్లనిచ్చి. బహు
శంఖ్యకుల అభిప్రాయము ననుసరించి తీర్మానము నిరకరింప
బడినది.

తీర్మానమునకు అనుకూలముగా వోట్లనిచ్చిన వారిలో
ముఖ్యులు. గౌరవనీయులగు కొండా వెంకటప్పయ్యవంతులు,
అంచర్ల కృష్ణారావు, చిలుకూరి వీరభద్రరావు, పురాణము
నాగభూషణము, దివానుబహదర్ మోహన్ రామచంద్ర
రావు వంతులు, కాకాపాడు నాగేశ్వరరావు, వి. ఎల్. కామ్రె
గారు మొదలగువారు.

ఉన్నత లక్ష్మీవారాణసు దాక్టరుభోగరాజు కట్టాభి
సీతారామయ్య మట్నూరి కృష్ణారావు, వరాంకుళము రామ
మూర్తి, దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు మొదలగు యితర
బృందమంతయు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా వోట్ల
నిచ్చిరి.

తీర్మానపు ప్రతికూలము వత్తును గలిపినను వారు కర
తాళకృత్యముగాని, యుత్సాహమున మానక నిశ్చయముగా
నుండిరి.

రాజకీయ నిర్బంధములు.

“రాజకీయ సేవలకు నందల ననుభవించుచున్న
వారందరిని శ్రీ సార్వభౌముని ప్రకటనకట్టి వివక్ష జేయక
విడుదల చేయవలెనని ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నాడు”.

అను తీర్మానమును సభాధ్యక్షులు అనుసరించుచు నిర్దో
షము లనేకులు ప్రజాసభకులలో దీపాంతరజాన కిత్తులలో
బడుచున్న కష్టములను సభవారికి నివేదించి సార్వభౌముని
ప్రకటన ననుసరించి వారి నందరిని ప్రభుత్వమువారు విడుదల
చేయవలగుటకు తమ ఆశంకృత్యుని తెలియబరచిరి.

సభవారిలో తీర్మాన మంగీకరణముగా సంగీకృతమైనది.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

మానవీయములగు కొండా వెంకటప్పయ్యవంతులుగారి
క్రింది తీర్మానమును సభలో నుపహరించెను:—

(అ) హిందూజాతీయ సంపూర్ణభాగ్యతాయుత పరి
పాలనకు ఇదివరకే తగిన ముగ్గుదని యీ సభవారు అభిప్రాయ
పడుచున్నాడు. అట్లు తగిన ముందరేదని యెవరు ఎక్కడ చె
ప్పినా అట్టి అసహాయ ఈ సభవారు ఖండించుచున్నాడు.

(ఇ) మాకు సంస్కరణచట్టము అసర్వాప్రమాదము ఆ
సంస్కృతికరముగ ఆకాభంగకరముగ నున్నదని యీ సభ
వారిభిప్రాయపడుచున్నాడు.

(ఉ) స్వయంశ్రయమునాశ్రయన కనుగుణముగా హిందూ
జాతీయలో సంపూర్ణభాగ్యతాయుతపరిపాలనము స్థాపించు
టకు ప్రయత్నములు చేయు సమయమున దీనిని ప్రార్థించుట మంచి
వారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నాడు.

ఈ భావుగా అట్టి సంపూర్ణభాగ్యతాయుత పరిపాలన
మే త్వరగా అభివృద్ధిచుట సంస్కరణముల వారణమునకి
దెచ్చుకై ఆంగ్లము సాధ్యమైనంతవరకు కోర్చుచే మన చే
యవలయునని యీ సభవారు దీక్షించుచున్నాడు.

వెంకటప్పయ్యవంతులుగారు తీర్మానముమీద మాట
లాడుచు సంపూర్ణ భాగ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకు మనము
నర్వసిద్ధముల అర్హులమై యున్నామనియు ఈ విషయమున
మనకు బోధింప కక్కర లేదనియు చెప్పిరి.

ప్రభాభిప్రాయమునకు సరించి మన రాజ్యాంగ సంస్కర
ణములను మనకేంద్రమునకు అధికారములను ప్రసాదించుచున్నా
మనియు, అసాధించుట మంచి. సంస్కరణముల సందర్భ
మున ప్రభాభిగార మొకతరమై కొనసాగునను విషయము
నయితము అసాచనము. భాగ్యతాయుతపరిపాలనయే ప్రజ
లకు నిచ్చినది. ప్రస్తుత సంస్కరణములు అట్టివని ప్రసాదించ
లేదు. రాజ్యాంగ సంస్కరణచట్టము నిర్దిష్టమున ప్రతిప
క్షితిలముకారమడగు గట్టును అధికారములు నిరంతరము
యందును, ప్రభాభిప్రాయము వారు వివరముగాని దాని
ననుసరించి కర్తవ్యము నిర్ణయించుట కాతని కేమియు నిర్బం
ధము లేదు. గవర్నరు అధికారములను మంత్రియ బద్ధులై
యుండవలయును. కానని రాజ్యములందు మనకట్టి అధికార
ములేక. తోకాధికారము మనకుండినగాని ఎట్టి పనినై
నను నిర్వహించవలయు ఈ విషయమున కృత్యమును త్వరి
తమునకు అప్ప కృత్యములు తెచ్చించుటకు మన కట్టి అధికార
ము లేకు. ప్రభాభిప్రాయము నిర్వహణమునకు ప్రభుత్వము
కావలయును. ఈ విషయమున ప్రభుత్వము గవర్నరు చిత్తము
ననుసరించి యొసగుబడును. నిజముగా పరీక్షించి అధికరము
యములలో మన కట్టి స్వార్థకార్యములేక. ప్రభాభిప్రాయ
లలో నొక్క మత్తుద్రవ్యమయములలో తప్ప మరేదానిలో
అదానములేక. అధికారము ప్రభాభిప్రాయములకు పోగా
మిగిలిన సామ్యము ఈకావల వ్యయమున కిత్తు. రాజ్యాంగ
చట్టమును కాగరూకతో కరిగించిన, ప్రభాభిప్రాయము కష్ట నిల
మగు అధికారము లేదు. మనకు ప్రసాదించబడలేదని
చెప్పవచ్చును. భాగ్యతాయుతపరిపాలనము మనకు అవసరము
ముగా చేపాడుటకు మనము సర్వసభ్యుల కనిచేయుట
నిర్వహ్యమై యున్న దని వెంకటప్పయ్య వంతులుగారు
చెప్పిరి.

బొడ్డపాటి రామలింగము వంతులుగారు తీర్మానమును
బలపరచుచు, సంస్కరణములు ఆకాభంగకరములుగూర్చున్న
విషయ నిబంధముల కివేరముగా లేదనియు, శ్రీలక్ష్మి ఎట్టి
విధమున స్వార్థకార్యమును ప్రసాదించలేదనియు, కానము
ప్రభాభిప్రాయము కేంద్రము కృత్రికముగా లేదనియు చెప్పిరి.

నంజయ్య నిగమము వి. శివరామయ్యగారు తీర్మాన
ము నామోదించుచు మాటలాడిరి.

సవరణ.

దాక్టరు భోగరాజు కట్టాభి సీతారామయ్య వంతులు
గారు తీర్మానమున కైవస భాగమున కీక్రింది సేరాను చేర్చు
వలయునని యొక సవరణ నుపహరించిరి.

“సంస్కరణ చట్టము ననుసరించి చేపాడుట నిబంధ
నలను కయోజయియుటో మద్రాసు దొరకను మొదటి
సంవత్సరము మాసిన అయ్యవమున ఆటవికులు మీ నిర్భాగ్యు

లకు కూడ ప్రతికూలముగ ఇండియా గవర్నరు మంబు వారుచేసిన
వెనుకంబ నేయు నిబంధనలను తరిగొడిచి మాచగా అధికార
వర్తమునకు సంస్కరణప్రకారాధిక అనుకూల గూర్చి సదుద్దేశ్య
ము లేకట్లు మన గట్టికృత్యములు ఈ సభవారు ప్రకటించుచు
సంస్కరణలు జయప్రదములగుటకు నకకాశము లిచ్చుకట్లు
గాక ద్వంద్వ పా అ నా లి భా న ము త్వ ర లో
అం త్వ మ గు ట కు సం స్క ర ణ కా న న ము
నందును జాయిండు రిపోర్టునందును నిరూపింప బడిన
(డెడ్ లాక్సు) ప్రతిఘటనములను దెచ్చువత్తియు గట్టియ
గట్టుగా కానము నాచరణలో బెట్టువలయునని ఈ సభ
వారు తీర్మానించుచున్నాడు”.

కట్టాభి సీతారామయ్య గారు సవరణ నుపహరించుచు,
అమృతనరము కాంగ్రెసు వాటిమంది దేశమున అనేకమార్పులు
గలిగినవియు అమృతనరపు తీర్మానమునే సరివాత నే దంగీ
కరించిన బాగుగనుండు నని చెప్పిరి. చక్రవర్తిగారి ప్రకటనను
ననుసరించి అధికారవర్తమువారు కానమును తాత్పర్యముతో
అనుకూల వైదైదరని అందడును కలంబిరి.
తిలకు మహాశయము సయితములు అనే అభి
ప్రాయములేక. అప్పటికి ఇప్పటికి అయ్యు నెలలు గడచినవి.
అధికారవర్తమువారు కానమునట్లు చూపుచున్న సానుభూతి
అంత తృప్తికరముగలేదు. ఒక్కనినిబంధనలకు పరీక్షించుడు.
అది యెంతయో అసంపూర్ణముగ నున్నది. అధికార
లిపియమున, ప్రభాభిప్రాయము నినుమంకియైనను గవనించ
లేదు. దీనివలన దేశమున భాగ్యతాయుత ప్రభుత్వము నాచరణ
లో బెట్టుట వారికట్టి యుద్దేశ్యము లేదని తెలుపడగలదు. మన
మిప్పు డీసదరణ అనుపాదించిన కాంగ్రెసువారి యాశయముల
కేంద్రము కేంద్రమునగినవార మగుచును. ఇంగ్లండునకు
నిబంధనల విషయమున మనదేయుటకు తెల్లిన మోసములగు
పరేలుగాడి సహాయము చేసిన వార మగుచుము.
ఆంగ్ల లిపియమున కట్టి అభిప్రాయములు తెలియచ్చెదల
జేతుంకము ఆత్మాభిమతి మున్నది. ఆంగ్లేయవారి కార్య
ముల జయప్రదముగా కొనసాగించి జేతముల యుత్సాహ
మును వెంపొందించెదగాక. దీని నామోదించినవారినే తప్ప
ఇతరుల నెవరిని మును కానమునకు బంధుకాదు. జాయిం
టు కమిటీవారు కానన కార్యచరణము పట్ల సదభిప్రాయమై
యున్నారు. అధికారవర్తము వారు కమిటీవారి కోరికల కొన
సాగించక పోయిన ప్రతిఘటనలకు కలన (dead-locks)
మన కోరికల నెరవేర్చుకొనవచ్చును. ఈ సభలి ననుసరించిన
యెడల అయ్యవారు సంకల్పముల భావుగనే రాష్ట్రములందు
సంపూర్ణభాగ్యతాయుతప్రభుత్వము అభివృద్ధిచుట మీల ఏర్పడ
గలదని కట్టాభి సీతారామయ్య వంతులుగారు చెప్పిరి.

అయ్యవేదర కాశేశ్వరరావు వంతులుగారు సవరణను
బలపరచుచు అయ్యల మనకీ సానుకృత్యములను అన్వేషించు వ
రీక్షించ సంస్కరణలేదనియు, ప్రతిజేతలలోనవారును తమజేత
చావులను కొనసాగించుటకు సంపూర్ణస్వార్థకార్యము గల
దనియు స్వయంపాలన విజేతలములకన్న గొప్ప దనియు ఇది
యు స్వయంశ్రయనాశ్రయముకల్ మూలాంగ మని. అధి
కారముల కష్టమైచి చేసినను కానిని సుఖించుకొనుటకు
వకాశముగూర్చి. ఇట్టి స్వార్థకార్యము ఇంకెవరకు మనకులేదు.
దీనిని సాధించుటకు మనము పూనుకొనవలయును. అధిక
స్వార్థకార్యము మనకు లభించిన గాని మన
మెట్టి విధమున అధికారమును బాంధవాలము. మీ నన్నిటిని
కొనసాగించునని ప్రతిఘటనములు మీ నామోదించి అవరణ
లోనికి దెచ్చువారినే కాననసభలకు కంపలములు. ప్రతిఘం
బములె మనకార్యసాధనకు మోక్షములు. ప్రభాభిప్రాయ
పొందించుట అసహాయము గలంగలవు. మీ నెప్పుడు మన
మావరించుటకు పూనుదమో అప్పుడే స్వరాజ్యము లభించిన
దని చెప్పవచ్చునని కాశేశ్వరరావుగారు చెప్పిరి.

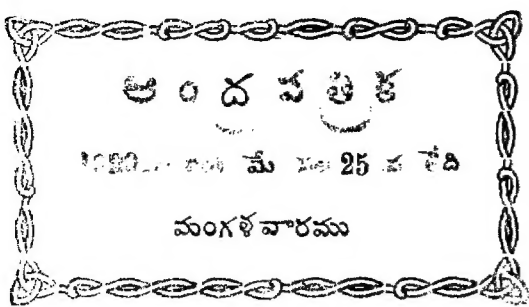
వి. ఎల్. కామ్రె గారు సవరణకు కృత్రికముగా మా
టలాడుచు ప్రతిఘంబన విషయమును తీర్మానమున జదనా
రించుట అవసరమనియు కాంగ్రెసువారు సయిత మీ విష
యము తీర్మానమున నూపించి యుండలేదు. తిలకు మహారా
జుగారి విషయమును చెప్పలేదు. అవసరమైన ప్రతిఘంబన
ముల మన మనుసరించినను వానిని తాళవలెనని చాటునక్కర
లేదని కామ్రె గారు చెప్పిరి.

కృష్ణాశ్రీరామమోహదత్తు లకు మోట్నూరి కృష్ణారావు
వంతులుగారు దాక్టరుగారి సవరణ నామోదించుచు ప్రభాభి
ప్రాయ మీ సవరణలో కత్తికరించబడిన దనియు, మునుగులో
ప్రదులములకన్నను ప్రజలు తమ అభిప్రాయములను బహి
రంగముగా తెలియచినగాని లాభము లేదని. మిగిలినవారు

విజ్ఞాపనం అందు నిదర్శనము
యొక్కప్పుడు మామారు లిచ్చి,
నూరినది. 28-5-1927.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము

మద్రాసు రాజధానియందు బ్రాహ్మణేతరుల వలెనే, బొంబాయి రాష్ట్రమునందు మహారాష్ట్రీలు గొందరు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసర మని, గోరుచుండిరి. కానిరాను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసరముగా దనుభవము వారిలో వ్యాపించుచున్నట్లు లభ్యమగుచున్నది. అఖిలభారత మహారాష్ట్రీల సభ గత శుక్రవారమునాడు బొంబాయియందు గూడెను. సభాభ్యర్థులగు కేశవరావు యాదవు గారు, మహారాష్ట్రీల ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గోరుట వారి ఆత్మగౌరవమునకు భంగకర మనియు, శాసన సభలో నది కొన్ని స్థాయిలను సంపాదించుట కొరకు నిష్పాజుతుల మని చెప్పి కొనుట అనుగత మనియు, తమ స్వతంత్ర నాధారతదీయందుటకు వీలున్నపుడు బలహీనుల మని ప్రకటించుకొనుట బాధనీయపు చిహ్న మనియు, సభ్యులకు హిత మొసగిరి. ఇట్టి యభిప్రాయమే చెన్నరాజధానిలో గూడ త్వరలో వ్యాపింపకమానదు. వాణిజ్యము నందును, వ్యవసాయమునందును, కర్షితమలయుదును, విశ్వవిద్యనందును, భూవనరియందును,

మబడియందును, జనసంఖ్యయందును ఆంగ్లము వహించిన బ్రాహ్మణేతరులు శాసనసభ కొలదిసాసముల సభిముగ సంపాదించుట స్వసామర్థ్యమువై నాధారపడక ప్రత్యేక ప్రతినిధిము గావలయు నని తమ విస్పృహయతను పొందుట, కేశవరావుగారు చెలిపినటుల, ఆత్మ సమమునకు భంగకరము. ఏ జాతియైనను, సామర్థ్యమును గ్రహించినపుడే, సర్వరాభివృద్ధి పొందును. గౌరవమున కర్హ మగును. మహాత్ములు తమ స్వతంత్రిని గ్రహించుట, సంజోష

ఎన్నికల కర్మవసానము బట్టి, లకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యవశ్యతకరమని తేలవడగలదు. అట్టి స్థితి బ్రాహ్మణులు వీలగువంతవరకు బ్రాహ్మణేతరులే శాసనసభ్యత్వ వశ రిందువలె కృషిసలుపుట భావ్యము. లాభము లనేకములు గలవు. దేశ గౌరవ సంక్షోభము గలిగించుచున్న బ్రాహ్మణేతర సమస్య కవుడు తావు యసంభవముల మధ్యను సహకారభావ ములును, ప్రస్తుత స్థితి ననుసరించి, బ్రాహ్మణులకు కేవలము వర్ణభేదమునే ఎన్నికల చర్యారాధన గ జేరికొని దుష్ప్రయోగము న్నాదు. లులకు స్వలిపాలనాభివృద్ధికి గాని, దేశా మునకు గాని, భంగకరము. వర్ణభేదమున్న యందు, రాజకీయాభిప్రాయము తెలులున్నను దేశ సేవ జేయుచున్న, బ్రాహ్మణుని ప్రోత్సహించుట, బ్రాహ్మణులనా ముల కిచ్చివేసి వివర్ణము. ఇట్టి ప్రేమయ్య యొకను బెరిగి, బ్రాహ్మణులయధము సరి పడు ప్రయోగించుటకునున్నదే, భారత జాత్యభివృద్ధి కుంఠించుచును. స్వతంత్రమయ్యక, వికమత్సమునకు వేరుప్రయోగము. స్వలిపాలనా ప్రతిష్ఠా

వన లట్టివాతావరణమున సక్రమముగ బెరుగ నేరవు. ఇట్టి దుష్ఫలి చేకూరకుండ నుండవలయు ననిన, బ్రాహ్మణసంఘ మీ ఎన్నికలలో స్వార్థ త్యాగభావముతో ప్రవర్తించి, ప్రేమయ్యమున కవకాశములేకుండ పాటువడుట ధర్మము.

బ్రాహ్మణులు దారభావము గనుబడిచేరి, బ్రాహ్మణేతరుల పుడు వర్ణభేదమును ఎన్నికలలో నాధారముగ బెట్టుకొన నవసర ముండదు. వారును జాతీయవాద మితివాదములముల ననుసరించి, ఎన్నికలలో పోటీపడుదురు. బ్రాహ్మణేతరుల త్యధిక సంఖ్యలతో శాసనసభలందు బ్రవేశించెద రేని, వారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యవశ్యతకరమేదని తేలు వదును. ఇకముందు జరిగెడి ఎన్నికలలో, నిర్దిష్టతమపు ఏర్పాటు తొలగించబడు ననుట కు బందియము లేదు. సంస్కరణ శాసనము మూల మున బ్రాహ్మణులకు చేయవలసిన యధికార మత్యల్పము. శాసన సంబంధన లీ యధికారమును సముచితము నాను మూలము గావించుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో సర్వసర్వలిపాలనా సంపాదనమునకు శాసనసభలతో నుండి చేయు కవికన్న నిజముగు దేశ సేవకులకు నాని వెలుకులనే చేయదగిన వు విశేషము గలదు. ఈవిషయమై మహాత్మా గాంధీగారి వనజీవను క్రితయందు చెలిపిన ఈ క్రింది హితవాక్యములను దేశీయులు గమనించుట భావ్య ముగ నుండును.

“శాసనసభల సభ్యత్వము వనేకు లాశించు చున్నటులు, గవ్వడుచున్నది. శాసన సభలందు బ్రవేశించి, రాజ్యాంగమునకు కొంతసేవ జేయుటకు వీలున్నదని అంగీకరించవచ్చును. కాని, శాసనసభలలోనుండి కనిజేయుటకన్న వెలువల నుంచియే విశేషముగ కనిజేయవచ్చు నని నా జ్యోతిభిప్రాయము. నిజముగ క్రైస్తవులు బ్రిటీషు పార్లమెంటులో సభ్యులుగ నుండజాలదని, క్రిక్కిము లగు కీరు హార్డిగారు చెలుపుచుండెడివాడు. అభ్యర్థి లనేకు లున్నపుడు, దేశ సేవనే ప్రధానలక్ష్యముగ బెట్టుకొన వారు శాసనసభలకు వెలువలనుండి, నియోజక గణమును ప్రబోధించును, ప్రజాని యుక్తసభ్యులు తమ వాదనములను చెల్లించు నటుల నిర్బంధించుట కెక్కుడు వీలు గలుగును. ఆంగ్లదేశపు వ్యవహారములను ఏమవంజలయిది పార్లమెంటుసభ్యులుగాక, వీరిని ఎన్నికొనెడి ప్రజలే నిర్వహించుచున్నారు. అందుచే దేశ సేవాభిలాషులు శాసనసభలలో బ్రవేశించుటకై తేనిపోసి అవసరపడకుండురు గాక యని కోరుచున్నాను. శాసనసభ కర్మధర్మముగ నుండెడివారికి నే నీ హితము నొనగెడను. స్వప్రయోజనము కొరకై శాసన సభలలో మీ రెవరయినను ప్రవేశింప వలవెట్టిరేని, ఆ ప్రయత్నమును మానుడు. జాతి కంతకును సంబంధించిన తేమలాభములను సంరక్షించుట కేర్పడిన సభలో మీ స్వప్రయోజనమును పెంపొందింప వలవెట్టుటకు వీలులేదు. జాత్యభ్యుదయ విషయములందు మీ స్వంతవిషయములను జేర్చి బాని భంగపాటుకు తోడ్పడుట మీ యుద్దేశమై యుండదు. అభ్యర్థితవరో నాకు స్వయంబుగ చెలియను. మృణానికలు ఎన్నికల యాగుభవము జట్టి, నే నివిహితము నొనగుచున్నాను. దేశమువై గాఢ మగు ప్రేమ గలిగి, విషయభావముతో ప్రవర్తించుచు, దైర్ఘ్యము వహించి క్రద్ధతో, బుచ్చేయవలసిన భారతమే శాసనసభలలో బ్రవేశించుచో లాభము చేయగలదు. సంస్కరణ శాసన మనేకలోపములతో నింకే యున్నది. వాటిని తొలగించుట ఆవశ్యకము. అభ్యర్థుల చేతులలో, వదును

గల కత్తి సయిత మంత ప్రయోజనరహితముగ నుండునో, స్వార్థకరులగు నట్టి గాని, అజ్ఞాను లగు నట్టి గాని, శాసనసభ్యుల చేతులలో ఎంతటి కరి పూర్ణముగ చేట్టుచున్నను వ్యర్థము గా వింపబడును. దేశమును స్వాదీనపూర్వముగ సేవ జేయ నుద్యమించువారి నే శాసనసభలకు సభ్యులుగ జంపుట ఆవశ్యకము. వారిచేతులతో గోవ భూయిష్టముగ చేట్టుచున్నను, జాత్యభ్యుదయము నకై ఉపయోగించబడును. ఎటులన, సమర్థుడగు కనివాడు, తగినవనియుల్లు లేవచ్చుటికి, తన నేర్పరి తనము గనుకరువగలుగును.”

ఇరైండు దేశ సమస్య

మొస్లియుం దువస్యపించుచు, ఇరైండున కధిపివేళ రాజ్యస్థాన మొసగుట మేలయి హాం యూ బిల్లు బోలు రాజీలతో నేమాత్రము ప్రయోజనము లేదనియు, ఆస్పిత్తురుహాశ యుడు చెలిపినటుల నేటి తంతివార్తలలో గలను. ప్రస్తుత సందిగ్ధనయమున, ఆస్పిత్తు గారు దైర్య మవలంబించి, హాంయూ బిల్లు నిలుల నిరసిం చుట భావ్యముగ నున్నది. కాని, కేవలము, ఉపన్యాసములతో మాత్రమే, రాజకీయోవిదు లూర కొనిన లాభములేదు. వీరు కార్యోత్సాహమును జాతుల ఆవశ్యకము. ఇరైండుదేశమునకు న్యాయ ము గలుగువరకు, విమవకుండ కనిజేసి గాని, ఆస్పిత్తుప్రభుత్వము ప్రసంగమునకు విలువయుండదు. లేనియెడల వాదముకొరకుమాత్రము వీటుల యుక్తాపించిరినియ, క్రొత్త ఎన్నికలు మాత్రమే వీరి కృషివధమునందుండెనియు, అవవాదము సిద్ధిపడతవును. ఖలానాల్ యమస్య విషయమై బ్రిటీషుమంత్రులు తమ వాదనములను చెల్లించ నందుటకు, మహాత్ముడియులతో నెంతటి సంక్షోభము బయలుదేరెనో, వ్యక్తమగుచున్నది. అట్టి ప్రతికూలభావము కవకాశమువగక, ఆస్పిత్తు వక్షులువారును, లేబరువక్షులువారును, ఇరైండు సమస్య పరిష్కారమునకు హృదయపూర్వకముగ తోడ్పడి, ఆంగ్లదేశగౌరవమును కాపాడు కొనుట భావ్యము. ఇరైండునకు అధిపివేళ రాజ్య స్థాన మొసగుట విషయమై ప్రభుత్వ సభ్యులూ సికాఫీసులతో యోదించుచున్నటుల అండను బ్రెమువక్రీకలో సూచింపబడినది. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వకార్యదర్శియగు కార్లీ గారు, సినేటుపథయుండిలి విజేతసంబంధములను నిర్ణయించే సంఘమున కధ్యక్షులగు పోర్టుగారికి ప్రాయము ఇరైండు ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము అమెరికావారు గుర్తించుటలో నే మాత్రము వెను దీడుగూడదని ప్రాసించుట చెలియచున్నది. ప్రస్తుత కుస్థితులబట్టి జూదిన, ఇరైండుదేశమస్య త్వరలో పరిష్కరించబడవలయునని ఆనీరు లాశించుచున్నారు. ఆంగ్లదేశమునందలి, విశాల వ్యాపయలీ శాఖిప్రాయమునే గలిగియున్నారు. ప్రస్తుతపు కొమలివకు ప్రభుత్వము తన ధర్మమును తిర్చిగ నిర్వహించజాలని యెడల, ఎన్నికల త్వరలో జరిగి, సమర్థతతో బనిచేయగల ప్రభుత్వ మూ స్థానమున బనిచేయుట భావ్యముగ నుండును.

అవసర శాసనసభ

27-వ తేది గురువారమునాడు జరిగెడి ప్రత్యేక శాసనసభలో నీ క్రింది తీర్మానములు గా. ని. కే. రా. మునుజాచాయ్యులగాంచే నుపాదించబడును.

(1) స్థానిక ప్రభుత్వమునకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి వ్యవహారిక నిర్ణయము నియమలయు ననుట, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమునకు విరుద్ధమని,

ఈ సభవారు సభాపాత్ర లగు గవర్నరుగారికి నివేదించుచున్నారు.

(2) నవ్వపూర్తికై కొంతభవము నీయవలసిన యెడల, వడివత్సరముల లోపుగ దీని యావశ్యకత తొలగిపోవలయును. నవ్వపూర్తి కిచ్చే ధన మింత మొత్తముకన్న నెక్కుమండఁజూడదని నిరూపింపవలయునని, ఈ సభవారు గోరుచున్నారు.

(3) మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మొదటి వత్సర మియ్యవలసిన 348 లక్షల మొత్తము అత్యధికమయినదనియు, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు దలచెట్లవ్రజోచయోగకరములగు విధానము లనేకములు కొనసాగినరవనియు, ఈ సభవారు ప్రతిపాదించుచున్నారు.

(4) జనరలు స్టాంపుల రాబడిని ఇంక్వీరీయల్ రివిన్యూగానే యుంచమని, ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి నివేదించవలయునని, ఈ సభవారు గోరుచున్నారు.

(5) మద్రాసు రాష్ట్రముపై నధికమగు భారమును కఠించునెడల, తక్కువ మొత్తమును చెల్లించెడి రాష్ట్రములనుండి రాబట్టవలయునని, ఈ సభవారు గోరుచున్నారునని, గౌ. బి. వి. వరసింహయ్యగారు రొక తీర్మానము నుపపాదించెదరు.

మొట్ట ఆహార ధాన్యములను ఎక్కువగా సాగు చేయుదు

కల్లినీటిబోర్డువారియల ప్రయోగించుచున్నారు.

“ 1927 వ ఫస్ట్ లోగాది, 1928 వ ఫస్ట్ లోగాది, సాగుచేయుటకుండునది, తరం కట్టిన బంజరు భూములమీద, 1930 వ ఫస్ట్ లోగాది శిస్తు అవ్వకనే సాగుచేయవచ్చును.

1929 వ ఫస్ట్ లో మొట్ట ఆహార ధాన్యములను సాగుచేయుటను ప్రోత్సహకరవలెనని నిర్ణయము వారు కోరియుండిరి. అందువల్ల 1927 లేక 1928 వ ఫస్ట్ లోలో సాగుకాబడని, అసాధీనపు, తరం కట్టిన, సర్కారు భూమిమీద మొట్ట ఆహార ధాన్యములను సాగుచేసినవానినర్హులని శిస్తు వసూలు చేయులేదు.

1927 వ లేక 1928 వ ఫస్ట్ లోలో సాగుచేయబడియుండని, అసాధీనపు, తరం కట్టిన, సర్కారు భూమిమీద 1930 వ ఫస్ట్ లోగాది మొట్ట ఆహారపు కంటలకు సాగుచేసే రోజునర్హులని శిస్తు వసూలుచేయుటదదని నిర్ణయము ఇప్పుడు ఆర్డరు చేసియున్నారు. ”

డయరు సేనాని?

డయరు సేనాని చర్యలు ఖండింపఁజనవలె, ఇతఁడు కష్టసమయమునందుండవలయును, నైపుణ్యముతో దృఢరచితుఁడు, ఇదియే ఆంగ్ల ప్రజాభిప్రాయమనియు, సర్ జాయింట్ మిస్టరుగారు లండను ప్రైవేటు క్లిక్ లో వ్రాసినట్లును, మద్రాసు ప్రైవేటు క్లిక్ కే తెలిసిన ప్రత్యేక తంతివార్తలలో గలదు. డయరు సేనాని చర్యలను సమర్థించు సంలేటి దుస్థితికి హిందూ దేశమునందలి ఆంగ్లో హిందూ వులే గాక ఆంగ్ల దేశమునందలి ప్రజలను గూడ వచ్చినచో, భారతీయులలో నపారమిగు నిరాశ జనింపకమానదు. ఆంగ్ల జాతి ప్రజలు దేశగౌరవమును స్వీయగౌరవమును కాపాడుకొనదలచినచో, హిక్కువంటి వారి దారుణాచర్యములను నిరసించుట చర్యసరము.

చెలమిస్తున్న ప్రభువు
మహారాజా వశిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది:
“ఆంగ్లముంత్రివర్గమునందలి లేజరునామముల కట్టుదల మూలమున, చెలమిస్తున్న ప్రభువుగారు ఆంగ్లదేశమునకు పిలిపింపబడి రనియు, ఎన్ని ప్రభువుగారు వారిస్థానము నాగ్రహించిన రనియు, పెద్దతరగతులలో వనంతి వ్యాపించి యున్నది.”

సానికవారలు

గవర్నరుగారి వాక్:—కల్లినీటిబోర్డు ప్రభువుగారు కేటి యడవము కి గంటలకు ఉదకమందలమునుండి చెప్పి పుక విశ్వసిం.

మద్రాసు కార్పరేషన్:—గురవారమున చెప్పి పుకలో స్పృహకమున ఇద్దఁ జ్వరముల వలం 45 గుడు మరణించిన కార్పరేషన్ ఆరోగ్యకాభాధితులు మాకువ్రాయుగావ్వాడు.

గుడివాడగోని నివాహ సభావన:—మ.రా.రా.శ్రీ, ఉప్పులూరు మల్లి కార్డురావు కంఠముగారు వారి శ్రేష్ఠమూలని నివాహసంఘమునందు ఆంధ్రభాషితము కళాకాలకు నడవ్యుంధాకగ రూ. 4 ల నిచ్చికుండి.

జలియూ వాలా స్నానకనిధి:—ఈనిధికార్యద్యయిక్రింది నిరాశములపట్టి మాకు కంఠమువ్వాడు. డి. యస్. కృష్ణమూర్తిగారు రూ. 5. యె.క. వారాయలసామి, వృథా చలంగాడు 1 రూపాయి ప్రభాకం ఆసోసియేట్ మల్లేశ్వరం 20 రూపాయలు.

ఖిలాఫత్ కమిటీ:—వై సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద ఈనెల 25-వ తేది మహారాజుల సాయంకాలము ప్రెసిడెన్సీ కాలేజి యెదుట సమావేశమైన టిర్ని సంధివరకు విషయము అభిప్రాయములు తెలిపజేయుట కొక సార్ సభ సమావేశపడుతుండు.

ప్రొ. లక్ష్మోజీరావుగారు:—వీరు 18 సం.లయల ప్రాయము గల ఆంధ్రయువకులు. మహానదిలో జరిగిన ఆంధ్ర మహాసభ కుండు వీరి ఆంధ్రమహాసభ లండనును ఆశ్చర్యకర కథ లగునట్లు కన వ్యామోచకుశ్రమమును ప్రదర్శించి ప్రశంసించుట. అది మహారాజు శేంకటరమణస్వామిగారు చన గానకల్పించి వ్రాయుచున్నాడు.

ఒక కొత్తకంపెనీ:—డెక్కన్ రియల్ ప్రాప్తి అంశ వావును కిల్లింకు కంపెనీ ఆడు చేతుతో. 80 లక్షల మూలధనము చెప్పి ప్రయోగించు ఒక కాయంట్లు స్థాపకంపెనీ నూకనముగా స్థాపించబడినది. మూలము 25 రూపాయలు, బీదక, ఇదిగూడు త. స. స. గృహములకు కట్టుటయే ఈ కంపెనీవారి ఉద్దేశ్యము.

శాసనసభలో ఎన్నికలు

చెన్నపురి రాజధాని మహమ్మదీ మనియోజక వర్గము:—వైయోజక వర్గమునతిథిగా స్టేట్ క్యాబినెట్ కార్యక్రమమున అధ్యక్షుని గొలిపాడు ఆనంద్ అభిలాష్ బనా డయరు మాన్ చాగ్రిముచున్నాడు.

నెల్లూరు జిల్లా:—ఎన్.కె.అంబు నెల్లూరు జిల్లాపక్షమున వి.ఆ.కె.గార్లు గానుండుటకు నిశ్చయించితిని శాసనసభ ప్రవ్యయము కర్మగుండుప్రాప్తికిరకు కనకరాజు నరసింహరావు గారు, చెన్నపురి వస్త్రవ్యయ కేసు డి. వి. శేంకటాచార్యులుగారు మాకువ్రాయుచున్నారు.

మద్రాసు కౌన్సిలసభ:—రాజోపు మాతలకానక భావశక్తికై యిది అధ్యక్షుల గారు, నుంబూడి జిల్లా కమిషను, నిజామదవలసినదిగా వారిమిత్రులచేతులు కొనసంధు, గురి కాల తాలూకాబోర్డువైసు ప్రెసిడెంటుగానుండిన కోలా శేతక రెడ్డిగారు, అందుల కంగీకరించినారు:—అక్కిరాజు నిర్మా లండన్ కేరళి, ఆంధ్ర ఆసోసియేషన్ దాజేప్ప.

మద్రాసు లేబరు యూనియన్

మద్రాసు లేబరు యూనియన్ వారి రెండవ సాంకన్య రిక సమావేశము ఆదివారం సాయంకాలము సంఘభవనమునం దగ్గకై ధివముతో జరిగినది. ఉదయమున సభ్యులు భజు, దైవప్రార్థనలతో కాలము గడపిరి. 8 గంటలకు సభ ఆరంభ మయ్యెను. మిన్ ఛీఫ్ హాథ్యూగాక, పి. రాజగోపాలా చారి, డి. యె.క. ఉప్పారావు, డి. ఆదివారాయలశెట్టి, డి. ఆర్. కామత్, ఎ. కుమారస్వామిశెట్టి, ఎ. ముబ్బళ్ళాస్వామయ్యకర్, కె. పి. శేకమినక గార్లు మాన్యుగువార లనే ముల సభకు వచ్చియుండిరి. శేంకటసామినాథుడు గారు ఆగ్రాసహాధికర్యము వహించిరి.

డి. వి. కల్యాణముందరము మొదలిగారు లేజి, ప్రతి శనివారము బహిరంగసభలు జరుగుచుండె ననియు, ప్రతి మంగళవారము కార్యనిర్వాహకసంఘసభలు జరుగుచుండె ననియు చెప్పిరి. కార్మికులలో కొందఱ యజమానులచే కొట్ట బడిరి. వారిపై క్రిమినల్ కేసులు లేదెను వాటినియే కార్మి కులు విజయముచెందిరి అని చెప్పిరి.

చెల్వలకైట్టిగారు సంఘముయొక్క 3 వాడు క్యమ మలకు తెలియజేసిరి.

నమూనెన మొత్తము రూ. 15690-18-5
ఖర్చులు 2172-18-1
నిలువ 18418-0-4

సి. నెల్లూరాజుగారు ‘లేబరు పార్టీ’ అను విషయము మాట్లాడిరి. కార్మికులు సంఘములకు స్థాపించునో మనియు, కార్మిక నామకము ఉపాధికము కక్షకు చేరనివారకు ఉండవలయు ననియు, భారనిరాకరము మిక్కిలి బలవంతమైన సా. నేలంవాస్తవ్య లగు అధికారీకరకం మునై కొన్ని పద్యములు చదివిరి.

అధ్యక్షులు సభ ముగించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:

గ్రామములందు శరణియువారికన్న ఎవరికి ఆధికతము లిక్కిలముచున్నది. వీరు నుభవద లేదు. వాకుక్యకు సంఘీభావకు లేయెవల కార్మిక కృషిచేదను. ప్రస్తుతము కార్మికులకు మాకు బోల్లున్న మీద అలిచాము, మిగతాను అను విభేదములను గమనించు మీ కక్షవారికి బహుముఖము వారికి బోల్లు ఇక్కిలయ్యు: ఎక్కువను కా.తి వారియలో మెంతుల మన్న, విజయము మెం గలకు.”

డి. వి. కల్యాణముందర మొదలిగారు అధ్యక్షులకు నందనములు ప్రయ్యంజిరి. అంతటితో సభ ముగించెను.

అచ్చువనివారి కార్మికసభ

వై సంఘమువారి ప్రభు సాంకన్య మున్నాడసామికోమె సేన్యసంఘ ఆది కాలము జరిగినది. సభ జరుగు స్థలము న సంకరింపబడినది.

యస్. పి. కె. కె. ప్రెస్ ఫోర్ మెక్ లెండ మహారస్వామి కాంక్షకగాదు అధ్యక్షుల వహించిరి వారాయలశెట్టి, ఇ.యె.క. ఆయ్యర్, పి. రాజగోప. ఎ. ఈశ్వరకయ్యార్, డి. శేంకటసుబ్బయ్య, బి. క్షేత్రరావుగారు మాట్లాడిరి.

ఎ. రంగసామి అయ్యంగారు లేమ సామధా పురు ఈ క్రిందిలేమ కంపి:—

నేను మిసభకు రాజాలసంఘకు తిరిగియున్నా. అచ్చువనివారి కార్మికసంఘపు శిఖిర్వస్తైకే నే నెరియ వాటుపడినాను నాకు అచ్చువనివారి అవధిము గుం గాన మీ కష్టసుఖములు బాగుగ తెలియును. మీ సంఘ దివసాభివృద్ధి గాంచి మిచ్చుత్తికే చేయవలె అధికసహ మిచ్చువని ముచ్చుచున్నాను.

మి సోదరుడు,
ఎ. రంగ సామి.

అధ్యక్షులు ఇట్లు చెప్పిరి:—

యెదురుము యీ సంఘమును నిరాకరించుచున్నాడు కార్మికులు రాజకీయమాత్రముకై పాటుపడుట లేదు. ఆహా పదాధికుల వెంట వెసినది. కాశ్చన నిగిన్ను దీరములు మెంవలయునని కోరుచున్నాము. ఇది 1917 కేరమా? ఈ సంఘమునకు ప్రతిగా మాన్య క్రిందిన్న మూనియంట్ అని మద్రాసురకాల అధికారు లొకసంఘము స్థాపించిరి. ఇట్టి విషయ పరిస్థితులతో యీ కార్మికసంఘము అభివృద్ధి చెందుచున్నది.

WORLD'S NEWS.

(Reuter's Agency.)

ENGLAND

Refugees from Russia.

LONDON, May 20.

In the House of Commons, replying to Mr. Forrest, Mr. Cecil Harmsworth said that a Government Committee was being established presided over by Lord Emmott and including Mr. Brace, Sir Hume Williams and Sir Ryland Adkins to collect the statements of British refugees recently returned from Russia for publication.

Housing Conditions in Bombay. Government Plans for Relief.

LONDON, May 20.

Replying in the House of Commons to Mr. Habas, who asked whether the plans for the erection of fifty thousand one-room tenements in Bombay could be changed in view of the high death rate and the prevalence of consumption, Mr. Montagu stated that in view of the terrible housing conditions in Bombay and the difficulties of the Government in dealing with them, the tenements would be a vast improvement. When sufficient houses had been built they would be converted into two-room tenements.

Messrs. Montagu's Silver Report. United States Mint Purchasing Silver.

LONDON, May 20.

Messrs. Montagu's silver report says.—It is learned from New York that the United States Mint has given instructions for the purchase at a dollar fine ounce, of silver of strictly American origin. It is thought that the stringency of the restriction on the subject will exclude silver already smelted, the duty of tracing its source. Thus the effect of the Pittman Act is unlikely to be felt, at least for some time, especially in the continent continue on the same even coming recently.

As and Mother Country. Interesting Ceremony.

LONDON, May 20.

Mr. of British residence at a luncheon today presided by official representatives of the Dominion of presenting a series of flags on of the kindness and hospitality extended to soldiers during the war. The High Commissioner, Sir Richard Ferley presented a Canadian flag, the High Commissioner Sir Thomas Mackenzie, the Italian flag, Colonel Hillert for the High Commissioner Union of South Africa the South African flag, and Robert Bush, on behalf of General Birdwood, the Indian Imperial Forces flag. Sir Thomas Mackenzie said they were thanked for helping the Mother Country, they remembered what the Mother Country did for the sons in the earlier days in expending blood and treasure.

Higher Pay and Pensions for Colonial Services.

LONDON, May 19.

In the House of Commons, replying to Colonel Tate, Mr. Wilson stated that apart from temporary increases and pensions by way of war bonus and war allowances for the permanent improvement of brought into effect in Hongkong, the Malay States, Mauritius, West Indies. The question was in the case of Ceylon, Gibraltar, the territories and Fiji. Mr. Wilson added, that as to existing pensioners and improvement would follow automatically from the increase of salary, no revision of pension rates appeared.

Britain Honours Ypres. An Impressive Ceremony.

LONDON, May 19.

There was an impressive ceremony at the presentation of the British Military Cross to Ypres. F. M. Lord King George had specially delegated for the purpose from England for the purpose. The King was present. The Burgomaster of Ypres the defence of the famous salient in which over a hundred thousand British soldiers fell. He paid an out tribute to British valour. Lord French said that the Cross was presented to commemorate the courage of the soldiers and the patriotism of the population. He said the Cross on a cushion amid tremendous cheering, the bands played "God Save King and La Brabançonne."

Lord French had bestowed the Military Cross on the King of the Belgians and a tribute to the industry of the British defenders of the salient. Their had greatly contributed to checking the German advance. The King and Lord French thereafter the cemetery and placed wreaths on the graves of the fallen.

For Valuable Services.

Indian Army Officers Mentioned.

LONDON, May 20.

The London Gazette contains the names of Officers of the Indian Army mentioned for valuable services in connection with the military operations between April 1st, 1917, and May 31st 1918.—

NORTH-WEST FRONTIER.—Lieut.-Genl. R. Wapshare and Major-Gen. T. H. Hardy.

Cols. P. J. Miles and W. E. Hardy, Lieut.-Cols. R. J. Mahwihny, B. R. Moberly, H. C. O'Grady, F. D. Russell and J. R. Gaussan.

Majors G. C. Duckland, A. H. Millwood, M. W. De Courcy, J. D. Flood, C. F. Land, W. T. McCowan, C. R. Landon G. B. Murray, E. P. Quinan and A. C. Thackwell.

Captains J. F. Meiklejohn and S. C. Williams.

EAST PERSIA.—Lieut.-Cols. G. A. Dale and F. B. Prideaux.

SOUTH PERSIA.—Lieut.-Cols. H. Burden, and E. F. Orion.

Majors C. R. Fitzgerald and V. B. Williams.

Captains A. N. Lilly and H. R. Gibson,

Lieuts. W. E. Huxley, C. A. Swainson, W. L. Thacker and D. N. Carr.

BRITISH POLICY IN MIDDLE EAST. Government Attitude Severely Criticised.

LONDON, May 20.

Commenting on the Bolshevik invasion of Persia, the Times severely criticises the Government's attitude towards affairs in the Middle East. The journal says that there is no indication that the Government has any clear practical policy in view now that the long threatened invasion of Persia has begun. The Persian issue cannot be considered apart from Mesopotamia. The Times is not prepared to assent to any arrangement which will saddle the British taxpayer with the heavy lot of holding Mesopotamia as far as Mosul. Whoever gets the Mesopotamian oil must pay the bill for Britain will not consent to maintain a big garrison in Mesopotamia for the benefit of foreign oil companies. The whole atmosphere of our proceedings in Mesopotamia and Persia appears to savour more of syndicates than sense. For example, syndicates have been formed to build railways throughout Persia, which, at present, requires nothing but good roads for motor transport. The Times urges the Government clearly to declare their Middle Eastern policy, define our responsibilities, estimate the cost and state who is going to find the money.

Rent Restriction in Britain.

Details of the New Bill.

Protection for Tenants and Landlords.

LONDON, May 22

The rights of both landlords and tenants are recognised in the New Rents Restriction Bill which is now issued and which shows that the landlords are permitted to increase their rent fifteen per cent. They may recover extra sums specifically paid as increased rates. The tenant may appeal to the County Court to suspend the increase of rent if the house is not maintained in reasonable repair. A month's notice is stipulated before the increases become operative. The interest on mortgages is limited to 6½ per cent. The previous protection of tenants is continued, but landlords who gave up their occupation to join the forces may resume. Premiums of any form on tenancy are forbidden on a penalty not exceeding hundred sterling. The money so paid since March 25th will be recoverable. Lessors of unfurnished houses will not be permitted to charge over 25 per cent increase on normal profit similarly obtainable at the outbreak of the war. Any overcharge will be recoverable and a penalty may be inflicted. The Bill will operate for three years. It applies to houses in London of a rateable value of £105 sterling Scotland £90, elsewhere £70 annually.

British Association's Meeting.

LONDON, May 21.

The annual meeting of the British Association at Cardiff will begin on August 24th under the presidency of Doctor Herdman Professor of Oceanography at Liverpool University. Doctor Herdman was engaged in 1901-02 in investigating the Ceylon Pearl Oyster Fisheries.

British Coal Combines.

Large Output Controlled.

LONDON, May 22.

A Ebbw Vale Coal Company has secured the control of the Lancaster Steam Collieries, Monmouthshire, with an output of a million and a half tons, making a combined output of seven millions. Another combine has secured the control of eighty per cent. of the briquette output of the country.

Woollen Manufacturers' Profits. Investigation Committee.

LONDON, May 22.

A committee has been appointed at Bradford, under the Profiteering Act, to investigate the cost and profit of Yorkshire woollens.

Co-operative Congress at Bristol.

LONDON, May 23.

A Co-operative Congress has opened at Bristol to discuss political fusion with the Labour Party.

Destitute Austrian Children. To Recuperate in England.

LONDON, May 23.

VIENNA.—Two hundred destitute children have left for England to recuperate in Kent.

LORD HALDANE AND LABOUR.

LONDON, May 22.

Addressing a Labour meeting at Stepney, Lord Haldane said that the labour party was splendidly enthusiastic, but still too young to have a full consciousness of the enormous problems of carrying on the Government, particularly in the foreign policy. He thought that Labour and Liberalism were not likely to make comfortable bed-fellows for a long time to come.

The Slump in Prices. Extension to Britain. Marked Fall in Cotton.

LONDON, May 21.

There are indications that the slump in food prices is extending to Britain. Slight falls have already been recorded in bacon, butter, tinned fish, meats, fruits, and cheaper parts of mutton, and tea is likewise down, but the public is warned not to expect a slump. Cotton dropped 10d. a pound in Liverpool.

Fall in Cotton Prices Explained.

LONDON, May 21.

There was a considerable fall in the Egyptian Liverpool Market to-day following upon yesterday's slump of a thousand points. The failure of a big speculation at Alexandria was rumoured at the opening but the price did not decline so low as was anticipated; the fall being chiefly attributed to the earlier drop. The explanation of the slump is that the natives have been buying Egyptian cotton for an enormous rise. A big firm sold out after a long pause whereupon the natives unloaded pell-mell. Liverpool closed steady 250 to 300 points down on the day the effect of the fall has been temporarily to stop all trade in fine yarns and manufactured fabrics from these yarns chiefly in the Bolton district.

Renewed Fall in Cotton.

There has been a renewed fall in cotton, particularly the Egyptian variety in Liverpool. The market closed steady.

A Wave of Buying.

LONDON, May 21.

NEW YORK.—The price-cutting movements have started a wave of astonishing buying. Shops making the deepest cuts are crowded with buyers. A cutting in food is anticipated when foodstuffs stored for speculative purposes are forced into the market.

Widespread Movement in America.

LONDON, May 21.

NEW YORK.—The reduction of prices movement is becoming widespread. At Chicago corn and pork have suffered extreme breaks and there have been heavy sellings of sugar futures which broke a cent per pound. May cotton broke 305 points.

BRITISH AGRICULTURE. Government's New Policy.

LONDON, May 21.

The Agricultural Bill introduced into the House of Commons by Sir A. Griffith Boscawen embodies the new land policy of Government. Generally speaking, the Bill seeks to give security to the farmer by guaranteeing prices for wheat and oats based on the minimum prices for the standard year 1919, namely wheat 68 shillings a quarter of 504 lbs. and oats 40 shillings a quarter of 360 lbs. These prices will be increased or decreased with the cost of production. The labourer is given security by the establishment of an Agricultural Wages Board. The State has right to insist on proper cultivation or to vary cultivation in the national interest the farmer also obtains additional security of tenure.

CONTROL OF BRITISH MINES.

LONDON, May 15.

The new Coal Production Bill, which is published, establishes a Mines Department under the Board of Trade with an Advisory Committee of 24 composed equally of owners of miners of minerals, lessees of minerals, mine workers and users of minerals including scientific experts.

FIRE ON BRITISH STEAMER.

LONDON, May 20.

MARSEILLES.—Fire has broken out on the British steamer, *Sardinia*, from Calcutta for London in gunnies of jute. The damage is serious. The discharge of the cargo has begun.

LONDON, May 21.

The fire on the *Sardinia* has been completely extinguished. The after-hold and upper deck were flooded. Passengers were landed but they will now be re-embarked.

Fire on A Troopship.

Details of the "Koenig Friedrich Auguste" Incident.

LONDON, May 21.

The *Koenig Friedrich Auguste* has arrived at Plymouth. It appears that two coal bunkers were discovered on fire through spontaneous combustion, a few days before the vessel reached Gibraltar. Gas was present in dangerous quantities, the crew and volunteers from amongst the troops prevented the fire from spreading. Spanish labourers who were employed at Gibraltar to clear the bunkers struck owing to the gas and intense heat, after which the crew and troops discharged the coal, despite the fact that they were able to work only short spells.

Health of Queen Mother. Alarmist Reports Explained.

LONDON, May 23.

Light has been thrown on the alarming reports concerning Queen Alexandra's health which were current last week. An authoritative statement is issued saying that Her Majesty is suffering from a severe bronchial attack which is now subsiding, in course of which a small blood-vessel burst in one of her eyes, causing a trouble some impairment of vision. The hope is expressed that the inconvenience will pass with care and rest. Meanwhile Her Majesty's engagements are somewhat dependent upon her progress.

ROYAL REVIEW AT ALDERSHOT.

LONDON, May 22.

The King reviewed twenty thousand troops at Aldershot for first time since the war.

OBITUARY.

LONDON, May 22.

The death of Sir Dennis Fitzpatrick is announced.

Roads in India. COMPREHENSIVE POLICY NEEDED. Lord Montagu's Views.

LONDON, May 21.
Lecturing before the Royal Society of Arts, Lord Montagu of Beaulieu stated that India had probably fewer miles of good roads than almost any other country, and he urged that a comprehensive road policy should be pursued in India with regard not only to the present but to the future development of India.

Wherever irrigation colonies and settlements were instituted in future, it should be laid down by the Indian Government that adequate roads must be made providing for proper communication for every part of the area irrigated and settled as a *sine qua non* of the scheme. In some cases it would be well to combine land, reserved for roads, with a provision for light railways. Bridges for roads and railway combined should be adopted over rivers and canals where there was no question of military importance. A large part of the military expenditure on roads benefited the civil population and he suggested that the Indian Government should further consider the proportion of civil expenditure compared with military expenditure.

Paper Making in India.

The *Times* publishes a letter from Sir William Schlich, Professor of Forestry, University of Oxford, supporting Mr. Wyndham Dunstan's views regarding the use of bamboo in paper making. Sir W. Schlich says he feels sure that the Indian Government would welcome firms willing to start factories for the manufacture of paper from bamboo.

Another "South Sea Bubble"? Cotton Magnate's Warning

LONDON, May 21.
Addressing the Fine Cotton Spinner's Association in Manchester, Sir A. H. Dixon compared the recent speculation in mills to the South Sea Bubble, and declared that a day of reckoning must come in a similar way. Many large companies of the highest standing had been forced to obey the wishes of their shareholders, and sell their concerns against their better judgment. He mentioned that the Fine Cotton Spinners' Association had been approached to sell.

EMPIRE DAY IN LONDON. Children's Loyal Messages.

LONDON, May 22.
A thousand children took part in the Empire Day celebration at the Guildhall. A girl proposed that messages should be sent to the King and the Prince of Wales. The latter was described as *Our Modern Knight of Chivalry*.

BRITISH TERRITORIAL AIR FORCE.

LONDON, May 22.
The *Times* states that plans have been approved for the formation of a territorial air force.

THE HUNTER REPORT.

Mr. Bonar Law on Publication.

LONDON, May 21.
In the House of Commons, Mr. Bonar Law stated that the evidence upon which the Hunter Report was based, would be available for members as soon as the report was presented. No effort was being spared to minimize the delay, but he feared that it would be impossible to present the report before early next week.

BRITISH STEAMER ASHORE.

LONDON, May 23.
A wireless message from Seaford, Lancashire, states that the British steamer *Kurmark* from the Clyde and Liverpool for Bombay is ashore in the Cossy Channel.

POLICE RAID IN LONDON. Newspaper Office Seizure.

LONDON, May 22.
The police have raided the offices of Miss Sylvia Pankhurst in the East End, and also the residence of Burgess manager of the publication "Dreadnought," where they seized a number of pamphlets. Burgess was recently arrested on a charge of exciting disaffection among the Irish guards.

LONDON, May 23.
Burgess, who was arrested on a charge of exciting disaffection amongst the Irish Guards, been sentenced to six months imprisonment at Bow Street.

Boxing in England.

LONDON, May 21.
PARIS.—In a twenty round heavy-weight contest between Frank Moran, Pittsburg and Frank Goddard, England at the Helborn Stadium to-night Moran beat Goddard in the second round.

"SHALL DYER BE SACRIFICED." Sir Joyson Hicks' Question.

LONDON, May 23.
Sir Joyson Hicks issues a two column article in the *Sunday Times* asking Shall Dyer be sacrificed "reviewing the whole facts and asserting that he is condemned unless on the very clearest evidence that his action was deliberately and wilfully inhuman, you will have grave difficulty in future troubles which are bound to occur because your soldiers and officers will say when the civil power appeals to them. 'We remember how you treated Dyer.' This view reflects the bulk of opinion here, which knows that the report is likely to throw nearly all the responsibility on the military.—*Madras Times*.

BREAK IN PRICES.

LONDON, May 24.
Dealing with the possibility of the break in prices, the *Times* says that trade and official circles are of opinion that though sensational slumps in the case of few articles may occur, there are at present no signs of steady permanent all round fall in prices especially in regard to food.

RUSSIA

Reds Claim Sweeping Advance.

LONDON, May 20.
A Bolshevik wireless claims that the Bolsheviks have made a sweeping advance. It states that on the 14th instant in Polotek, Lepel region, the Reds broke through on a fifty mile front, and the Poles retreated in panic. The Reds further, have occupied Lepel and forced Beresina, in the direction of Borissof.

The Rising in Tabriz. No Official Confirmation.

LONDON, May 20.
No official confirmation of the Bolshevik report of a rising in Tabriz has been received.

The Fighting in Russia.

Polish Operations.

Extent of Advance.

LONDON, May 21.
An authoritative commentary on the Polish operations shows that to attain the Dnieper line, the Poles have advanced on a front of 250 miles to an average depth of 100 to 150 miles in sixteen days. There is no confirmation of the reported capture of Odessa by the Ukrainians.

Referring to Siberia it is stated that the Reds attacked the Japanese east of Verkhneudinsk, but were defeated with a loss of 300 killed. The Japanese casualties were two. The quality of the Red Siberian troops is very poor. They do not show any inclination to fight. Other Red forces are assembling west and south of Nikolasevsk.

Reds Claim Sweeping Advance. Poles Drive Back Reds.

LONDON, May 21.
WARSAW.—A Polish communique states that north of the Dniester the enemy re-attacked Krzyzewopol. Polish infantry, however, supported by a squadron of aeroplanes, counter-attacked brilliantly and forced the enemy back a distance of 12½ miles.

A Siberian Buffer State.

LONDON, May 21.
PEKING.—The ex-Bolshevik, Krasnochevoff, calling himself Foreign Minister, has notified the Allied High Commissioners in Siberia of the formation of a buffer State called Verchne Udinsk consisting of the territories to the east of Lake Baikal, including Kamschatka and Sakhalin. Krasnochevoff asks for the evacuation of Siberia by all Allied forces including the Japanese. It is believed that the movement is inspired from Moscow, but it is not taken seriously.

ADVANCE OF POLES.

LONDON, May 24.
A Warsaw Communique dated 23rd says that the Poles are advancing in Ukraine. The Bolsheviks continue to attack in great force in Beresinadvina sector. Ten divisions are attacking in a single sector but hitherto all attacks have been repelled.

FRANCE

French Labour Troubles. Strike at an End.

LONDON, May 19.
PARIS.—The Havas agency says most of the men who were on strike in France have now returned to work, and the strikes may be regarded as at an end. The strikes have degenerated into an internal feud among the unions belonging to the General Confederation of Labour.

French Reparations Commission. M. Poincare's Successor.

LONDON, May 22.
PARIS.—M. Dubois has been elected President of the Reparations Commission, in succession to M. Poincare.

CORN CONTROL IN FRANCE. Proposed Government Monopoly.

LONDON, May 23.
PARIS.—A Government bill has been drafted providing for the Government monopoly of all imports of corn, and requisitioning all home grown corn for three years, at a fixed minimum price.

FRENCH LABOUR SITUATION. Miners Still on Strike.

LONDON, May 22.
PARIS.—The Federal Railwaymen's Council has decided to continue the strike, nevertheless a number of strikers have resumed work. It is stated that owing to a Coal Mining Company dismissing the ex-strikers, the Federation of Underground Workers proposes to order the miners again to strike. Meanwhile the strike continues in a number of mining centres.

FRENCH STRIKE DEBATE.

LONDON, May 21.
PARIS.—During the debate in the Chamber on the strike interpellations, M. Sieeg, Minister of Interior, declared that the strike was managed by Extremists and aimed at interfering with the economic life of the country. Therefore the Government had not been strike-breakers but the breakers of civil war. He paid a tribute amid cheers to the patriotism of the workers.

CONFEDERATION CALLS STRIKE Off.

PARIS, May 21.
The National Federal Committee of the General Confederation of Labour has decided by 90 votes to 11 in favour of a resumption of work.

LONDON, May 21.
PARIS.—The Chamber after a long debate regarding the strikes, passed a vote of confidence in the Government by 225 votes to 90.

Franco-German Economic Conference.

PARIS, May 22.
At the opening of the Franco-German Economic Conference, M. Issac, the Minister of Commerce welcoming the German delegates, emphasized that every effort was necessary to increase the world's production and hasten the economic revival of the nations. The German representative, Herr Mayer, hoped that an exchange of views would promote co-operation.

SOVIETS IN FRANCE. Important Discovery.

LONDON, May 21.
PARIS.—As a result of domiciliary searches documents have been discovered giving particulars of the proposed establishment of Soviets in France proving the association of Russian Bolshevik leaders with the French movements.

NARROW ESCAPE FROM DEATH.

LONDON, May 24.
PARIS.—President Deschanel had a narrow escape from death through falling from train near Montargis. In trying to open the window of train he fell on to line and was not observed. He did not lose consciousness and walked for two kilometres when he met a railway worker who assisted him to signal the cabin where a motor-car was summoned which conveyed him to Montargis. Mr. Deschanel was very badly bruised and scratched and anti-tetanus serum was injected as a precaution but no anxiety is felt. The Train was travelling at twentythree miles hour at the time of accident and M Deschanel was in his pyjamas.

AMERICA

UNITED STATES PEACE RESOLUTION.

LONDON, May 21.
WASHINGTON.—The House of Representatives has adopted the Senate Peace Resolution ending the state of war with Germany and Austria which now goes to the President, who is expected to veto it.

GERMANY

The German Indemnity. Its Apportionment.

PARIS, May 22.
Addressing the Finance sub-commission of the Chamber, M. Millerand said that the minimum German indemnity had been fixed at one hundred and twenty thousand million marks gold, with interest, which would probably not be under five per cent. This would not include the supply of coal, material, or animals, instead of those destroyed or stolen. France, would receive fifty-five per cent. of the indemnity, Britain twenty-five per cent, and the remaining twenty per cent. would be divided between Belgium, Serbia and Italy.

International Loan.

LONDON, May 22.
The *Times* states that the International loan for the purposes of the German indemnity will be principally subscribed in South America and the United States. The amount which will be fixed by the Brussels conference is expected to be at least three hundred millions sterling.

REVOLUTIONARY AGITATION IN GERMANY. Danger Still Existent in Ruhr.

LONDON, May 22.
BERLIN.—Speaking in the National Assembly, the Minister of the Interior declared that the Government had received information pointing to a revolutionary agitation, directed by the right and left radicals, and danger still existed in Ruhr. A message from Herr Ebert was read, admitting that the result of the revolution was by no means yet complete, and giving warning against any but the constitutional means of obtaining political aims. The Chancellor, Herr Muller, declared that better days for humanity were impossible until European statesmen realised that it was impossible to exist without Germany.

REACTIONARY REVOLUTION IN GERMANY. Herr Harden's Prediction.

LONDON, May 22.
The publicist, Herr Harden, writing in *Zukunft* predicts the imminence of another reactionary revolt. The danger centres are South and Northeast Germany. The supporters of Herr Kapp have been encouraged by the Government's leniency, and thousands of ex-officers are awaiting the signal. The workers are unlikely again to save the Government, Bavaria is a favourable ground for reaction, being unwilling to remain in the Empire, in which it has little freedom.

Sequel to Kapp Revolt. German Officers Dismissed.

LONDON, May 22.
BERLIN.—In consequence of their participation in the Kapp revolt, Vice-Admiral Von Trotha, Admiral Von Levetzow, Major Von Falkenhausen and twelve other military and naval officers have been dismissed and twenty five others have been retired. The prosecution of them all is being considered. A state of siege has been raised in Berlin and in the remainder of Germany except for a few disturbed areas.

EGYPT

Egypt's New Premier.

LONDON, May 21.
CAIRO.—Tewfik Pasha Nessim, Minister of Interior in the late Cabinet, has agreed to form a Cabinet which will probably comprise a majority of the members of the late Ministry.

LONDON, May 23.
CAIRO.—Tewfik Nessim Pasha has formed a new Cabinet.

AUSTRALIA

The Prince in New Zealand.
Series of Magnificent Welcomes.

LONDON, May 20.

DUNEDIN.—The Prince of Wales has departed for Laver-cargill. A series of magnificent welcomes was held. At Dunedin, five thousand returned soldiers attended the reception yesterday evening.

New Zealand Tour Ended.

LONDON, May 21.

LITTLETON.—The Prince of Wales has concluded his tour in New Zealand and will sail for Melbourne on the "Renown" on the 22nd.

Prince's Farewell to New Zealand.
A Monument of British Civilisation.

LONDON, May 23.

LITTLETON.—The Prince of Wales, in a farewell message to New Zealand, says he is particularly impressed with the fact that New Zealand not merely affords an opportunity for some, but for all. He says he has never seen such well-being and happiness more uniformly evident throughout a population. New Zealand is also a living example of the fact that the European race may take over a new country without injustice to the original inhabitants, and that both may advance in mutual confidence and understanding along a common path. New Zealand is one of the greatest monuments of British civilisation in the world. He says he felt, from end to end of the Dominion, that there was no place where the British people were more set in the British tradition or truer to the British form. The Prince's message concludes with references to the strong feeling of loyalty existing towards the Empire and the Sovereign. His Royal Highness conferred decorations upon the heads of Government departments and others connected with his New Zealand tour.

The Australian Oil Agreement.

LONDON, May 22.

MELBOURNE.—The Senate has passed the Anglo-Persian oil agreement.

PERSIA

Bolshevist Activity in Europe.
THE POSITION DISCUSSED.
Effect of Invasion of Persia.

LONDON, May 21.

The Bolshevist activity in Europe is attracting more attention ever than Persia, where there is considerable doubt if the aggression will spread despite the gloom of the Times, where a correspondent writing things that the Bolshevist invasion may have consequences which will set alight all the inflammable material strewn throughout the Middle East. The writer attacks the policy of stationing a small British force at Enzeli and declares that Persia is only defensible by 50,000 men and suggests that if we supply them this may mean the renewal of the war with Bolshevist Russia and thinks that if we withdraw altogether the Afghans will put their own construction on the effect of Bolshevist pressure. It is essential to recollect that Bolshevist activity is very spasmodic though all agree that peace will be fatal to the Lunatics despite their professions that peace represents their utmost desire.

Mr. Aylmer Maude, then biographer of Tolstoi, speaking in the London Chamber of Commerce after a visit to Copenhagen, declared that the alleged co-operators here to arrange trade were merely Bolshevist propagandists specially chosen for their cleverness therein and asserted that the Co-operative movements is non-existent in Russia since the Bolsheviks have seized all property and controlled all trade. He added that a very vigorous propaganda is proceeding in Britain and urged counteraction. This is certainly true as recent revelations show. Though the movements is discredited by the best Labour elements, some few M. P. Support it. Thus Mr. Lunt speaking at Pontefract, advocated a revolution "Without bloodshed if possible. All this perfunctory none, since the Government was never stronger and is determined to enforce law and order. Labour is exploiting the idea of the League of Nations in order to interfere in the doings of every nation with which it disagrees. Hence people see graver dangers in the League thus interpreted than in the acceptance of the principle, and only Lord Robert Cecil carries weight in the campaign which is now largely personal.—*Madras Times*.

Bolsheviks in Persia.
Negotiations Proceeding.

LONDON, May 21.

A Teheran message to the *Times* says that when they arrived at Enzeli, the Bolshevik warships bombarded the town and a deputation including a British Officer boarded the Bolshevik flag-ship. The Bolsheviks demanded the surrender of Lunikin's fleet and intimated that the future of Enzeli would be discussed between London and Moscow. The Persian authorities protested against the gratuitous attack. Negotiations are proceeding.

It is understood in Paris that the Persian Government is drawing the attention of the League of Nations to the bombardment and occupation of Enzeli.

Enzeli Fort Surrendered to Reds.
British Forces Withdrawn.

LONDON, May 22.

The *Times* learns from Teheran that despite the armistice the Bolsheviks have landed troops east of Quazian and troops have established themselves across the Enzeli Resht road. The Fort of Enzeli and the breech blocks of General Denikin's guns have been handed over to the Bolsheviks. The British troops have withdrawn towards Resht in order to avoid contact with the Reds.

The Shah of Persia.

LONDON, May 23.

BAGHDAD.—The Shah of Persia arrived here last night. His Majesty left this morning by motor car for a pilgrimage to Karbala and Najaf. He will return to Bagdad on Tuesday.

Reception at Basra and Bagdad.

LONDON, May 23.

BAGHDAD.—The Shah has expressed great appreciation of the arrangements for and the cordiality of his reception. His Majesty landed at Basra on Thursday evening, the town being gay with bunting and presenting a magnificent sight from the Shatt-el-Arab. The Shah was welcomed by Sir A. T. Wilson and General Nepean, and various presentations were made of Basra notables and British officers. After attending a dinner in his honour at the Makina Club, His Majesty left by special train for Bagdad, where he was met at the railway station by Sir Aylmer Haldane and Sir A. T. Wilson. His Majesty drove through decorated streets, full of interested crowds, to the residence prepared for him. His Majesty subsequently received a deputation of Bagdad notables. At night there was a display of fireworks.

PERSIAN DIPLOMATIC MISSION.

LONDON, May 24.

A Moscow wireless says that the Persian Diplomatic Mission will be sent to Moscow.

BOLSHEVIST INVASION OF PERSIA.

LONDON, May 20.

In connection with the Bolshevist invasion of Persia, the *Times* says that a situation of defenceless paralysis prevails in North Persia. The British loan of two millions sterling to Persia last summer must long ago have vanished. British Officers have been sent to reorganise the Persian local forces, but the process does not seem to have begun. The Persian Premier is sick, and his colleagues are ineffective. Meanwhile a considerable force of Bolsheviks has crossed the frontier. The *Times* asks, what will be the fate of the small force of Indians under British officers at Tebriz, and recalls in this connection what happened to the small French force at Ufa in April.

British Force in Persia.
No Anxiety as to Safety.

LONDON, May 20.

Reuters learns in British military quarters that the retirement of the British force from Enzeli is purely a precautionary measure, and no apprehension is felt for the safety of the troops, which consist of a detachment of the Mesopotamian Field Force. No new military situation has been created, as the Bolsheviks have commanded the Caspian Sea since their arrival at Baku. The possibility has long been anticipated that the Bolsheviks would strike in the direction of Enzeli, in order to capture the ten small ships belonging to General Denikin's followers. The Allied military position at Baku, which is at the western end of the Baku pipe line, is being considerably strengthened. City circles do not anticipate that the Bolsheviks will further extend their position in Persia, owing to the transportation and organisation difficulties. The British oil works are at least a month's journey from the scene of the present happenings.

IRELAND

Position in Ireland.
Troops Occupy Districts.

LONDON, May 21.

Newspapers state that Major General Henry Tudor has been appointed Chief of the Irish Constabulary. The military occupation of the disturbed districts is gradually being extended. A big force of cavalry moved within ten miles of Dublin occupying the surrounding hills. Reports of burnings and outrages continue to be received from districts which have not been occupied.

A Dastardly Outrage.

Sinn Feiners committed a dastardly outrage at Tuan. They raided the bedroom of a girl and cut her hair off because she was a friend of the police.

Dockers Refuse to Unload Steamer.

LONDON, May 21.

On the arrival of a steamer with loaded military equipment at Dublin last night the dockers refused to unload, and the crane workers declined to start their engines. It is anticipated that the refusal will spread to other branches of transport.

A later message, regarding the refusal of the dockers to unload a steamer with military equipment at Dublin, states that the Military are doing the work of unloading and are not meeting with any interference.

Campaign of Arson and Outrage
Continues.

LONDON, May 21.

PARIS.—A campaign of arson and holding up of mail-vans continues in Ireland. An official report issued in Dublin last night mentions further raids for arms, the destruction of several more police barracks and military huts, the burning down of two court-houses, and the holding up of mail-vans at Thurles and Limerick by armed and masked men who seized valuables and official correspondence. There have also been extensive cattle drives in West Meath. The Cabinet met this morning and it is understood that the situation was thoroughly discussed.

Destroyer at Londonderry.

LONDON, May 23.

A Destroyer has arrived at Londonderry, where mobs of Sinn Feiners and Unionists, armed to the teeth, are only separated by strong military cordons with armoured cars.

Court House Burned in Co Limerick.

LONDON, May 23.

A thousand armed Sinn Feiners raided Glin, County Limerick, at night, and ordered the inhabitants to quit. They then burned the court house and numerous houses.

The Government and Sinn Fein.
Reported Negotiations.

LONDON, May 20.

DUBLIN.—A message to the *Sunday Times* says that persons in touch with the Government are sounding the Sinn Fein leaders as to a minimum acceptable settlement. It is believed that they have suggested a dominion status, with

local autonomy for Ulster and free trade with Britain, subject to an Irish plebiscite.

Tyrone Orangemen.

Partial Acceptance of Home Rule Bill

LONDON, May 23.

The Orange lodges in Co-Tyrone have accepted the six-country provision in the Home Rule Bill, while protesting against separation from England.

Irish Home Rule.
Ex-Premier's Views.

LONDON, May 22.

Speaking at Paisley, Mr. Asquith strongly urged that Ireland should be placed on a similar footing to the great dominions, instead of paltering with the compromise offered in the Home Rule Bill.

The Irish Government.
Reconstitution of Personnel.

LONDON, May 23.

A reconstitution of the personnel of Dublin Castle is indicated by an official announcement that Sir John Anderson, chairman of the Board of Inland Revenue, has been appointed Under-Secretary to the Lord Lieutenant, jointly with Mr. James MacMahon, while Major Cope, of the Ministry of Pensions, succeeds Sir John James Taylor, who has recently been criticised in the press, as assistant Under-Secretary. Both appointments are temporary ones. Sir J. Taylor resumes on completion of light duty service, and has been appointed an Irish Privy Councillor.

"The Irish Republic."
Question of American Recognition.

LONDON, May 22.

NEW YORK.—Mr. Colby, Secretary of State, has sent a letter to Mr. Porter, Chairman of the House of Representatives Foreign Relations Committee saying that nothing connected with the foreign relations of the United States should deter the Committee from any action it might feel impelled to take with regard to the American recognition of the Irish Republic.

Irish Contribution under Home Rule.

LONDON, May 20.

The Belfast Chamber of Commerce, in a statement on the financial provisions of the Home Rule Bill, contends that the Irish contribution to expenditure should not exceed five millions sterling instead of the 10 millions proposed. The South of Ireland should contribute 7½ per cent. and the North of Ireland 2½.

Irish Affairs.

LONDON, May 24.

M. Hamar Greenwood questioned in Dublin, said he knew nothing of reported conversations between persons in touch with Government and Sinn Fein leaders. The view is taken that negotiations would be abortive in the light of existing situation.

THE IRISH SITUATION.

LONDON, May 21.

It is significant that Mr. Asquith speaking this week, approached the danger line in Ireland insisting on treatment as an entity regarding the customs and Imperial taxes, if Ireland is hostile. Meantime troops are pouring into Ireland. Owing to the refusal of transport workers to unload munition of war soldiers are doing the work. It seems that Sinn Fein is alarmed at the spread of pure industrial Bolshevism which has shown assassination, lootings, and cruder crime, and is instituting its own tribunals to try offenders. It is clear we are on the eve of further developments in Ireland owing to the employment of soldiery, that the results will be uncertain for some time to come.—*Madras Times*.

HUNGARY

HUNGARY ACCEPTS PEACE TERMS.

LONDON, May 21.

VERSAILLES.—The Hungarian Government has intimated acceptance of the Allied Peace terms. The Treaty will be signed here.

Peace Delegate Resigns.

LONDON, May 22.

PARIS.—Count Appony, President of the Hungarian Peace Delegation, has resigned.

Hungarian Peace Treaty.
To be Signed on June 4th.

LONDON, May 23.

PARIS.—The Council of Ambassadors has fixed June 4th for the signature of the Hungarian treaty.

ARMENIA

THE ARMENIAN BOUNDARIES.
President Wilson to Arbitrate.

LONDON, May 22.

PARIS.—The Council of Ambassadors has noted a communication from the United States Government, in which President Wilson accepts the invitation of the San Remo conference to arbitrate in the delimitation of the Armenian frontiers.

CANADA

The Canadian Budget.
Finance Minister's Proposals.

LONDON, May 19.

OTTAWA.—In the course of his budget statement the Minister of Finance said that he proposed to tax luxuries, and also to increase the excise duties on beer and non-sparkling wines by thirty cents a gallon, spirits by two dollars, and sparkling wines by three dollars, and to increase the taxation on motor cars. He also proposed to place a tax of one per cent. on sales by manufacturers and wholesalers, excepting essential articles, besides increasing the income-tax.

AMRITSAR:—A very small number of men went on strike at Amritsar and few of these have already returned to work.

FEROZEPUR:—About 30 men of traffic department and a good number of locomotive and carriage and wagon department are on strike. Arrangements have already been made to carry on the work.

KASUR:—A telegram was received from Kasur yesterday evening denying rumours regarding Kasur staff going on strike. A meeting of superior and menial staff had been held who unanimously resolved to remain loyal to the last.

KARACHI:—A large number of men who went on strike have resumed work at Karachi. It is believed that nearly all have returned, but the message was not completely clear.

LAHORE:—The position in Lahore remains much the same. The intimidation by strikers who are living in Railway quarters is getting so bad that notices are being put up ordering all men who are on strike to vacate Railway quarters. Great forbearance has been shown to those men as they have been allowed to go on living in Railway quarters though they have struck. This can no longer be allowed.

LABOUR TROUBLES IN AMRITSAR.

LAHORE, May 22.

More than 330 men of the Central Workshops of the W. D. at Amritsar have gone on strike and joined the local Railway strikers. Captain Ashford, Superintendent closed the workshop for 3 days and gave time to the workmen up to the 20th either to return to work or else to receive their wages. The men, it is stated did neither.

BOMBAY

POST AND TELEGRAPH MATTERS.

An Informal Discussion.

BOMBAY, May 22.

During his recent visit to Bombay the Director General Post and Telegraphs met the committees of the Bombay Chamber of Commerce for an informal discussion of postal and telegraph matters. He explained briefly what some of the postal difficulties were among others being the rise in prices, competition for clerical labour, and general unrest. Mr. Clarke said that the present dislocation of train service was also a cause of the trouble to Post Office and of subsequent complaints by the public. If it were not possible at present for the train service to run according to present timings, these timings should, he thought, be changed. As regards delays in telegrams he told the chamber that a large number of wire was on order and he hoped that before long he would be able to open out new connections and relieve the congestion. He foreshadowed a system of commercial wireless, a proposal for which was now before the Government of India. As regards the sorting of the English Mail, Mr. Clarke said that the undertaking given by Sir William Maxwell before the Aden Sea Port Post Office was found unworkable and must be departed from. Experiences showed that it was not possible to keep this undertaking, but he gave a guarantee that unsorted mails received from England would be completed in six hours. As regards the arrival of the English Mail it had to be decided on what day the mail steamer should arrive, Saturday was not suitable he thought as it was neither convenient for Post Office nor for Port authorities that Homeward bound and outward bound steamers should depart and arrive on the same day. A Sunday arrival would give no rest at all to a hard worked Postal staff. The choice therefore lay between Friday and Monday.

A brief discussion followed in which the points mentioned by Mr. Clarke were taken up. As regards the arrival of the English mail the consensus of opinion of the members present was that Friday was the best day. Another member complained of the Department of British postal orders. The Director General explained that there had been a tremendous run on them on account of favourable official exchange which was better than the market. Date in consequence of this people bought up postal orders very largely and the supply which normally would have been ample, was exhausted in a few days.

"BOMBAY CHRONICLE'S" POLICY.

'New India's' Criticising Repudiated.

BOMBAY, May 23.

Adverting to the *New India's* criticisms that the *Bombay Chronicle's* policy is still being inspired by Mr. Horniman from England, Mr. Jinnah Chairman, Board of Directors, *Bombay Chronicle* in the course of a personal letter to Mr. Belvi, Editor, strongly repudiating *New India's* says:—I have no hesitation in stating that it is absolutely untrue that the policy of the paper is inspired by Mr. Horniman and the suggestion made that the Directors of the *Chronicle* should appoint a responsible editor is at once malicious and impertinent besides being an unjust attack on you. Let me assure you that the board appreciate your services and I as Chairman can say that notwithstanding great difficulties you have piloted the paper with remarkable tact and ability.

UNITED PROVINCES

VILLAGE LANTERN LECTURES.

ALLAHABAD, May 22.

Village Lantern Lectures, which were organised during the war, having proved successful, it was resolved to make it a permanent feature of the educational system of the Province. The United Provinces Government have trained a number of lecturers and in a communication says there is much scope for the development of educational work of this kind and it has accordingly been decided to entrust the direction of this work to a small committee under the Presidentship of Mr. A. H. Mackenzie with Mr. A. B. Burnett as Secretary to advise the Director of Public Instruction.

THE NEXT VICEROY.

LUCKNOW, May 24.

The *Indian Daily Telegraph* says:—Speculation is again rife as regards the next Viceroy although Lord Chelmsford's term of office does not expire till next year. The name of Mr. Montagu is mentioned in this connection, but it seems highly improbable that Mr. Montagu will relinquish his political career in England. Among possible nominees for the Viceroyalty is Lord Willingdon, whose experience of two provinces is quite a unique feature in

these days. Lord Willingdon possesses in an eminent degree those special attributes which go to make a successful Viceroy and he is known to take a broadest possible standpoint with regard to India's future.

DELHI

Plague in Delhi.

DELHI, May 24.

Dr. Sethna, Health Officer Delhi has just submitted a note to the municipality on the recent plague in the city. He says there have been altogether 21 cases with 18 deaths. After detailing the measures adopted in checking the spread of the epidemic he calls special attention of the municipality for sanitary improvement of the congested areas of Khari Baoli Bazar, and Burn Bastien Road which are now tremendously infested with rats on account of grain godowns.

FORFEITURES AGAIN.

DELHI, May 24.

In exercise of the powers conferred by Section 17, sub section (1) of the Indian Press Act 1910 the Chief Commissioner of Delhi hereby declares to be forfeited to His Majesty all copies wherever found of the prayer in Urdu or of its translation on the Khilafat question which was offered in leaflet form in as much as the said leaflet contains matter of the nature described in clauses (A) and (C) of sub section (1) of Section 4 of the said act.

The Mahajreen Office.

DELHI, May 24.

The Mahajreen Office, Delhi, has issued a manifesto announcing that two reception committees for receiving and making temporary lodging and boarding arrangements for Mahajreen from India have been formed viz one at Rawalpindi and another at Peshwar. The manifesto calls upon intending emigrants to assemble at Rawalpindi whence they will be sent in small groups to Kabul with effect from 9th of Ramzan (28th May 1920). They are required to take as much money with them as possible. Those who are poor and unable to meet the journey expenses are requested to approach the wealthy Mussalmans of their localities whom the manifesto appeals to provide such Mahajreen with Railway fare up to Rawalpindi, also to remit further donations to Mirza Qutubuddin, Secretary, Khilafat Committee, Rawalpindi.

HYDERABAD (DECCAN)

NIZAM ON PEACD TERMS.

HYDERABAD, May 22.

H.E.H. The Nizam has issued the following firman:—The public of Hyderabad and Mahomedans, generally may not be aware of strong representations I made to H. E. the Viceroy in favour of recognising the religious sentiments of the Mahomedans and fulfilling the pledges given. During the war, the situation was acute and those representations should not be made publicly, but now that the Turkish peace terms have been announced the position has considerably altered. The action I then took was in my capacity as Mubli-ul-millat-wad-deen and a Massalman ruler. With His Excellency the Viceroy I fully share the regrets expressed in his message in this our hour of trial and feel like him that the decision includes terms which must be painful to all Muslims. The decision, however disappointing, has been given in peculiar circumstances. Therefore any further agitation in my dominions over the Khilafat question will be fruitless and of no avail. It may on the other hand create unrest, prejudicial to the best interest of my subjects. I therefore now prohibit the holding of such meetings in my dominions and exhort my people to abstain from participating in a movement that may develop dangerous proportions. Whoever takes any action in contravention of orders now passed will be held responsible for same.

The Empire Day.

LUCKNOW, May 24.

Several of the public buildings and establishments in Lucknow displayed flags to-day in honour of the Empire Day. A Boy Scouts and girl guides rally on the occasion of the Empire Day was held this morning in the grounds of St. Francis School. All schools were represented and there were three bands in attendance. Rev. Norman Bennet took salute as Assistant Provincial Commissioner. There was strong muster of general public and principal European officials were present.

CALCUTTA, May 24.

The Empire Day was celebrated in Calcutta with quiet enthusiasm, their being not much external demonstration except profuse display of Union Jacks on the top of all important public buildings.

TRAVANCORE NEWS,

QUILON, May 22.

Dewan Bahadur M. Krishna Nair, Dewan of Travancore in launching the two vessels constructed at Quilon by the Commercial Union traced the history of ship-building on the Malabar coast and congratulated the promoters of the Commercial Union for their celerity in completing the construction of the two vessels which was begun in 1918. "Now that this modern pioneer Enterprise has reached a practical stage", continued the Dewan, and the promoters of the scheme are on the eve of reaping the fruits of their labour, it is in every way due to them that I should both on my own behalf as well as on behalf of these assembled here tender them our heartiest congratulations on the success which has so far crowned their efforts. The natural tendency of man is to imitate. He would follow rather than lead, rather grope below for foot prints than gaze aloft for light, rather get crushed in the thick of the crowd than move about of the rut and steal a march on his fellow men. It is so easy for him to tread the beaten track where he fancies that if there are no roses there are no thorns. It is on the other hand so risky to commence a new undertaking and only men with courage and calculation could be expected to do it with credit to themselves and advantage to the world." The Dewan in conclusion complemented the Directors and shareholders of the Commercial Union and hoped that their venture would bring peace and plenty to their homes.

Each of the vessels has a capacity of 300 tons and the length of the keel is 94 feet.

PONDICHERRY NEWS.

PONDICHERRY, May 23.

A gang of smugglers carrying nearly to thousand dollars was challenged by the Ganganancupani Custom Police near the Ponnear river. A free fight took place between them but only a small number of dollars was confiscated and the gang escaped with the remainder. It is rumoured that some of the chief smugglers were arrested by the British Police.

PUDUKOTAH NEWS.

PUDUKOTAH, May 23.

Smallpox is prevailing in the Town and both small pox and cholera in the m'ussil. During the week ending the 15th instant there have been in the town 16 attacks and five deaths from small pox and 24 attacks and 3 deaths in Tirumayam from the same cause. During the 2 weeks ending the 15th instant there have been in Kolatur taluk 9 attacks and 6 deaths from cholera. Small pox is still prevailing throughout the state.

The Representative Assembly will meet at its 19th session at the Durbar Hall, Public Offices on the 3rd September next and on the subsequent day. Members have been directed to send in their subjects before the end of the next month.

LOCAL NEWS.

A company under the name "The Deccan Real Property and House Building Company, Limited, the first of its kind in Southern India has been started in Madras with an authorised capital of Rs. 30 lakhs. Issued capital of the Company is Rs. 15 Lakhs divided into 60,000 shares of Rs. 25 each. The company is formed with the object chiefly of acquiring, developing and turning to account land and buildings in Madras Presidency or elsewhere in British India and Native states and relieving congestion in overcrowded cities by building up-to-date dwelling houses on the most approved lines and affording facilities for the poor and the middle class people to possess and own houses and the Company propose to provide several schemes to suit the varying needs of the public.

Madras Governor's Camp.

May 21st:—His Excellency received the Maharaja o. Bobbili at the Secretariat this morning. There was a large dinner party at Government House. Mrs. Carey Evans has left Government House.

May 22nd:—His Excellency received the Hon'ble the Raja of Ramnad at Government House this morning. Their Excellencies gave a garden party this afternoon. About 50 guests were present.

May 23rd:—Their Excellencies attended early service at St. Stephens Church this morning.

May 24:—Their Excellencies hunted with the Government hounds this morning. Their Excellencies left for Mettupalavam by Motor at 4-30 p.m. to-day enroute to Madras. There will be a childrens fancy dress ball at Government House on July 1st.

News in Brief.

—o—

Postal Notice:—The Postal special leaves Bombay yesterday at 13-0 hours.

The mail steamer "Mantua" with the outwards mails of the 6th instant arrived here at dawn 24th.

The Crown Prince of Roumania halted at Gaya to visit the birth place of Buddha.

H. R. H. the Crown Prince of Rumania left Calcutta to-day for Japan by the s. s. *Madras*.

Parcel Employees of the B. B. and C. I. Railway returned to work on the promise of revised scale of wages.

The Mail steamer *Sardina* which left Bombay on the 1st arrived at Marseilles on the 19th instant.

Their Excellencies Sir George and Lady Lloyd gave garden party at Mahabeshwar on Saturday the 22nd instant. It was largely attended.

The Homeward mail steamer *Mandala* sailed on 22nd. The Mail steamer *Devanah* with the mails of the 13th instant arrived at Port Said on the 21st Friday.

It is understood that a revolver and 40 cartridges belonging to Messrs Rhodda and Co were stolen from a parcel that was being sent to Peshwar Cantonment from Howrah. Enquiry is proceeding.

This morning on the arrival of the Punjab mail the Calcutta excise staff arrested three Indians dressed as military sepoy having in their possession opium worth over eight thousand rupees.

The Gwalior Durbar has appointed two committees, one to enquire into the causes of prevailing high prices and the other for framing effective legislation and state organisation whereby the state of things can be remedied.

News has reached here that the whole of the staff of the Cawnpore Post Office struck on Friday. His Honour Sir Harcourt Butler leaves to-night for Allahabad and goes on from there to Cawnpore and Agra.

In connection with the Punjab Mail tragedy in which Col Tufnell was brutally attacked and subsequently died in hospital, the Bengal C. I. D., arrested two Mahomedans on Saturday on suspicion. They are kept in Hajut pending further investigations.

Members, desirous of accommodation being arranged for them at Benares in connection with the meeting of the All India Congress committee fixed for Sunday the 30th instant at 4 p. m. in the Town Hall, are requested to communicate with Mr. Sri Prakasa Barrister, Savasram, Benares.

FOREST FIRES IN CANADA.

LONDON, May 21.
 QUEBEC:—Scores of women and children have had remarkable escapes in forest fires in the Bellocchasse District which threatened to destroy villages. A refugee train dashed into the burning woods and the coaches were licked by flames which, however, were extinguished by water from the engine.

The forest fire at Bellocchasse has now been got under control.

MEXICO

MEXICO'S NEW PRESIDENT.

LONDON, May 22.
 NEW YORK:—A telegram from Texas states that Adolfo Delahuerta, Governor of Mexico City, has been provisionally elected President. The report has not yet received confirmation.

General Carranza Killed.

LONDON, May 22.
 MEXICO CITY:—It is officially stated that General Carranza has been killed.

LONDON, May 22.
 NEW YORK:—A telegram from Mexico City says that General Carranza was killed in an attack led by General Rodolfo Herrera, a former Carranzist, who only joined the revolutionaries last week. The dead president was accompanied by his Chief of Staff and Senor Bonillas, formerly Ambassador in Washington, both of whom are reported safe.

LONDON, May 22.
 NEW YORK:—According to a telegram from General Obregon, received by the revolutionary agents here, General Carranza was assassinated by his own men.

The Alleged Assassination.

ELPASO, May 22.
 General Carranza's followers, who were with him when he died, have sent a letter to General Gonzales, declaring that General Carranza was assassinated after he had been made a prisoner.

COMMISSION OF INQUIRY APPOINTED

MEXICO CITY, May 22.
 A Commission has been appointed to investigate General Carranza's death.

EAST AFRICA

INDIANS IN EAST AFRICA.

LONDON, May 21.
 I understand that the Mission of the Indian Deputation on East Africa is likely to prove ineffective. It is quite certain that while permission will be given to Indians to own land in the lower regions, they are barred from the high land reserve for Europeans. The general policy on the Indian issue will be unchanged.—*Madras Times*.

COTTON GROWING IN UGANDA.

LONDON, May 21.
 Sir Robert Coryndon returns to Uganda to push cotton growing. Lancashire has offered millions if needed. He thinks, if labour is available, an annual 20 per cent. increase in crop in the next few years is quite possible. *Madras Times*.

ITALY

New Italian Cabinet Formed.

LONDON, May 21.
 ROME:—Signor Nitti has reformed the Cabinet with Signor Scialeja as Minister of Foreign Affairs and Signor Denava as Minister of Finance.

JAPAN

The Anglo-Japanese Alliance.

JAPANESE NEWSPAPER'S VIEWS.
Australia's Attitude Deprecated.

LONDON, May 22.
 OSAKA:—The newspaper *Asahi* declares that some Japanese circles are of opinion that the removal of the Russian military menace and the formation of the League of Nations weakens the *raison d'etre* of the Anglo-Japanese alliance. The paper realises that the British authorities will respect the Australian, Canadian and Indian views, and makes a lengthy review of Australia's firm stand for a *White Australia*. This policy, it says, conflicts with the Japanese stand for racial equality, and regret is expressed that the Australian suspicions have not been allayed even after five years' faithful adherence to the Alliance, especially in protecting the lines of communication between Australia, India and the United Kingdom by the Japanese Navy. The paper surmises that the Commonwealth would prefer to have the United States as an ally rather than renew the Anglo Japanese pact.

China Greatly Exercised.

LONDON, May 20.
 SHANGHAI:—The question of the renewal of the Anglo-Japanese Alliance is exciting the utmost interest in China, and it is feared that a continuance of the present terms would divert to Britain some of the present animosity against Japan, and seriously prejudice Britain in the eyes of China. The English newspapers assert that the militarist influence in Japan has resulted in a number of grave breaches of the spirit of the Alliance, and they demand that Japan shall return to China Germany's former rights in Shantung.

RUSSO-JAPANESE RELATIONS.

Peace Negotiations Suggested.

VLADIVOSTOCK, May 23.
 The Trans Baikal Government suggests the opening of peace negotiations with the Japanese, and the cessation of hostilities. A favourable Japanese reply is expected.

GENERAL

Advisory Armaments Commission.

LONDON, May 20.
 ROME:—The Council of the League of Nations has discussed arrangements to give effect to the provision of the covenant for an Advisory Armaments Commission, and has also arranged a method for the publication of treaties, to prevent secret diplomacy, and addressed a special invitation to the United States to be represented at the International Financial Conference in Brussels, which will deal with reparations, and the war debts of each state presenting a full report of its finance and trade.

Franco-German Economic Conference.

LONDON, May 20.
 PARIS:—A Franco-German Economic Conference having for its object to expedite the resumption of commercial relations, has opened here. M. Isaac, the French Minister of Commerce, is presiding.

Spa Conference.

Allies Request Postponement.

LONDON, May 23.
 BERLIN:—The Allies have requested the postponement of the Spa Conference until June 21st.

Food Riots in Madrid.

LONDON, May 21.
 MADRID:—The majority of the people in Madrid are without bread owing to the Bakers strike. Food riots have broken out.

Dockers to Resume Work.

LONDON, May 23.
 MARSEILLES:—Work in the docks will be resumed on Tuesday.

THE POPE RECEIVES MR. BALFOUR.

LONDON, May 21.
 ROME:—Mr. Balfour has had an audience of the Pope.

Indian Telegrams.

(Associated Press.)

AFFAIRS IN PERSIA.

A Press Communique.

SIMLA, May 23.
 A Press Communique says:—The announcement made by Reuter dated London 19th May regarding the events of Enzeli on the 18th May requires amendment. The facts are these:—On the 18th May, the Soviet Commander in the Caspian opened a bombardment of Kasian the port of Enzeli, with long range naval guns. His sole intention was to secure the ships and guns of the volunteer fleet which had sheltered there. He had no designs whatever on British or Persian subjects and further he promised to retire from Enzeli on having achieved his purpose. In view of ensuring that no collision should take place between British and Soviet forces the small British detachment occupying Enzeli was withdrawn pending the result of negotiations between the British and Persian authorities on the one side and the Soviet commander on the other.

SIMLA

BENGAL

THE DACCA UNIVERSITY.

CALCUTTA, May 23.
 Considerable advance has recently been made in connection with the establishment of a University at Dacca. Mr. H. E. Stapleton, Special Officer, Dacca University, who returned to Dacca a few days ago from Darjeeling after conferring with the Government has been busy making necessary preparations for the inauguration of the University at an early date. All arrangements are well in hand and as soon as the Vice Chancellor arrives the administration will be taken in the direction of the selection of staff, etc. under transitory clauses of the Dacca University Act. It is expected that the appointment of the Vice Chancellor will be expedited. Now that the detailed proposals have been submitted to the Government by the Director of Public Instruction, it will not be long before the scheme take a definite shape.

SALES OF REVERSE COUNCILS.

CALCUTTA, May 22.
 The following press communique has been issued:—At the recent sales of reverse councils deposit cheques have not been cashed in view of the possible embarrassment to the market which might have been caused thereby. As, however, cheques have been presented of amounts in some cases obviously in excess of the resources of the presenters; it has been decided that in future all deposit cheques will on receipt be paid into the bank for clearance. This procedure will take effect from the sale on Wednesday.

INDIAN AERIAL SERVICE.

CALCUTTA, May 22.
 The American Aero Derby Commission that has recently been visiting India have issued a bulletin on their observations in this country and remark that the Indian Government would give 15 years mail contracts to private concerns willing to operate service. Aerodromes are being established in India, Ceylon, and Burma, the principal one of the flying corps being located at Bangalore.
 The Government of Great Britain has recently presented to the Indian Government 100 aeroplanes. A school of instruction is about to be established and a number of Indians taught the art of flying and many of them promise to make export aviators.

Aerodrome for Calcutta.

CALCUTTA, May 24.
 Regarding the announcement that the Government have selected the Dum Dum site for a permanent aerodrome for Calcutta the committee of the Bengal Chamber of Commerce have urged the Government of India to get round into the working order immediately. The Committee also understand that the Government have under consideration the provision of aerodromes at main centres on Calcutta to Bombay, Delhi to Karachi, Karachi to Bombay and Calcutta to Rangoon air routes. The committee have submitted to the Air Board that the application of aeroplane to the purposes of commerce is becoming of value in many parts of the world and to bring about the result great assistance or at least practical encouragement is being given by various Government concerned. They urge that the Government of India should likewise assist civil aviation in this country by a provision of properly prepared landing grounds and by reducing as much as possible the cost to private enterprise of the organisation of experimental and demonstration services. In the opinion of the committee another direction in which the enterprise might be materially helped is that import duties should be remitted altogether for the present on aerodromes and accessories. Aeroplanes flying into India are not at present subject to import duty and there is no sufficient reason why aeroplanes imported in the usual way should not be similarly exempted.

TUFNELL MURDER.

CALCUTTA, May 24.
 In connection with the Tufnell murder one European ships officer was arrested by the police yesterday but was subsequently released. The police attach absolutely no importance to this arrest which was very likely made by some mistake.

International Labour Conference.

CALCUTTA, May 24.
 A special meeting of the International Labour Conference, constituted under the auspices of the League of Nations, is to held at Genoa on the 15th June for the purpose of dealing with questions having reference to seamen. During the past month the Committee of the Chamber have been in correspondent with the Government of India and the Government of Bengal in regard to this conference at which the following subjects will be discussed:— (1) Application to seamen of the convention drafted at Washington last November limiting the hours of work in all industrial undertakings including transport by sea and under conditions to be determined transport by inland waterways to eight hours in the day and 48 hours in the week, consequential effects as regards manning and regulations relating to accommodation and health on board the ship. (2) Supervision of articles of agreement, provision of facilities for finding employment for seamen, application to seamen of the convention and recommendations adopted at Washington in November last in regard to unemployment insurance. (3) Application to seamen of the convention adopted at Washington prohibiting the employment of children under 14 years of age. (4) Consideration of the possibility of drawing up an international seamen's code. It is understood that two delegates of the Conference will represent the Government of India and that two other delegates will represent the interests of the seamen. Each delegate will be accompanied by a limited number of advisers. The names of the delegates and advisers will be published in due course.

THE PUNJAB

IMPERIAL RELIEF FUND.

LAHORE, May 23.
 A Punjab Government Press communique says:—The Indian Soldiers Board have placed before the Imperial Indian Relief Fund for distribution to families of soldiers who were killed or who died on active service during the great war the following cases deserving of relief and the amount of assistance afforded to each:—(1) Very necessitous cases amounting to destitution Rs. 300 each. (2) Medium cases where there is no destitution Rs. 250 each. (3) Cases where death of the bread winner has resulted in no more than a small fall in standard of living and need of comfort Rs. 200 each with additional Rs. 50 for each officer in each class. The distribution began in December 1919 on the occasion of the peace celebrations and a sum of Rs. 1,45,000 has so far been sent out to the Deputy Commissioners for distribution in their districts. In addition to the above a sum of Rs. 1,47,000 has been placed at the disposal of the Commissioner, Rawalpindi Division, for such supplementary distribution in Rawalpindi division as he considers necessary. The Deputy Commissioners have received special instructions in connection with distribution of relief in order to ensure that the money actually reaches the beneficiaries. A sum of Rs. 13,750 has been allotted to the Superintendent Simla Hill States, for grant to destitute families in these states and a sum of Rs. 18,225 is being sent out to the Commissioner, Ambala Division for distribution in Native States of Palauli, Dijaana and Lohasu. The balance still in hands of the Government to meet further requirements amount to about ½ lakhs.

N. W. RAILWAY STRIKE.

LAHORE, May 22.
 The following press note has been issued by the Agent, North Western Railway:—Latest information available here shows that the present position of the strike at out stations was as follows, at midday on Saturday May 22nd:—Wazirabad. A few more of traffic staff have struck but the letter from the Secretary North Western Railway Association which appeared in the *Tribune* on Friday May 21st seems to have been based on incorrect information. There are certainly more men working than striking and the work is being carried on without any difficulty. There are 60 men of Locomotive Department on strike out of 200 on the books.

Gujranwala:—There are no locomotive staff here and as regards traffic staff the station master, goods clerks and ticket collectors remained at work. Men were sent to relieve. Two Assistant Station Masters, Signallers, Booking Clerks and menials struck and the work on the station is going on satisfactorily.

Ludhiana:—The position here is the same as before. Certain number of men of traffic and locomotive department are on strike but work is being carried on without much difficulty.

తీర్మాన ముపబాదించుచు కృష్ణారావుగారు మాట్లాడుచు ప్రస్తుతము సేరజాతులు మతాంతరము పోషణక్రిందనుండే తమ వ్యక్తిత్వములను పోగొట్టుకొనుచున్నారనియు మనసంప్రదాయముల ననుసరించి వారిని ఆభివృద్ధికి తెచ్చుట ఆత్మానశ్యకమనియు ప్రభుత్వమువారు సయితము ఈ సేరజాతులను దేశీయుల పాలనాధికారముల కిచ్చుటకు సంసిద్ధులై యున్నారనఁచెప్పిరి. స్థలపాటి నానుమంతరావుగారు తీర్మానమును

రెడ్డి మహాసభ

అధ్యక్షులు : కట్టమంచి - రామలింగా రెడ్డిగారు
ఈనెల 25, 30, 31 వ తేదీలలో నెల్లూరునందు జరుగును.
రెడ్డి మహాశయులందరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

నెల్లూరు,
8-5-20.

దొడ్డా - రామరెడ్డి,
ముఖ్య కార్యదర్శి.

భాషా ప్రసంగము.

అనంతపురమునందు వాసు లగు మాత్రీ కంకరరావు పంతులుగారి క్రింది తీర్మానము ముద్రపడినది.

“ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు నిర్మించిన రాజ్యాంగ సంస్కరణకానూను మూలాధారముగా బాధ్యతాయుతపరిపాలనము సాధనముగ నుండుటకును, అట్టిబాధ్యతలను ప్రజలచక్కగా నిర్వహించుటకును భారత రాష్ట్రములు భాషా ప్రయుక్తముగ విభజన చేయుట అవశ్యకము గావునను అట్టి విభాగమున కనకాళము ఆకాశము నందలి 15 వ నక్షత్రము నూచింపబడినది గావునను చెన్నరాజధానిలో నుత్తరమున నున్న పండ్రెండు నుండలములను చెన్నపురిలో చేర్చియొక ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రముగ చేయవలయు ననియును.

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనకై ప్రయత్నములు చేయుచున్న ఆంగ్లేజ్, కర్నూటక, మహారాష్ట్ర, ఘాతగర్ సింధు దేశములలో సంద్రించి రాగల బాతీయమహాసభవాటికి అభిలభ్యతగల యొకటి సమావేశము గానించి దేశీయ మహాసభయందు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణవిషయమును గూర్చిన తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటకును ప్రయత్నింపవలయుననియు.

ఈ ప్రయత్నమునకు వలయు వ్యయములు స్థాయిసంఘం ద్రవ్యమునందీ యొసంగవలయుననియును ఈ సభివారు తీర్మానించున్నారు.

మాత్రీ కంకరరావుగారు తీర్మానము ముద్రపాదించుచు రాష్ట్రము కావలయునా వలదా అను చర్చలో మనోజిత్రుడు వీలులేదనియు, ఈ విషయము పార్లమెంటువారిచే పరిష్కరింపబడవలయుననియు, మనమిప్పుడు కార్యాచరణకుదిరి రాష్ట్ర నిర్మాణము సాధ్యమైనంతవరకు సభలమగుటకు ప్రయత్నింపవలయుననియు చెప్పిరి.

కర్నూలు మండలపక్షమున అవధానం శేషయ్యగారు తురగా రామచంద్రరావు పంతులుగారు గరిగిపాటి వెంకన్నగారు, చిత్తూరుపక్షమున బూదూరు రామానుజులు రెడ్డిగారు, కడపపక్షమున జాగర్లమాడి పిన్నయ్యగారు, బళ్లారి పక్షమున రాయదుర్గం ద్రవ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మందరిచే నేకగ్రీవముగా నామోదించబడినది.

ఆంధ్రసంస్థల ప్రోత్సాహము

అధ్యక్షు ల్రిండి తీర్మానముల నుపపాదించిరి. సభ్యులందరిచే నేకగ్రీవముగా సంగీకరింపబడినవి.

ఆంధ్రభాషాసారస్వతమున బాతీయవిద్యను కళలను పరిశ్రమలను వ్యాపారములను ప్రోత్సహించుట అవసరమనియు విద్యుత్తు క మనియును ఆంధ్రులకు గట్టిగా నివేదించుచున్నారు.

విద్యావ్యాప్తమునందు కేంద్రీకరణము చేయుపద్ధతి గరికాడయ్య ఇంజనీరింగు మొదలగు విద్యలందు తెలుగు మండలముల లోపముల దీర్చుటకు ఆంధ్రదేశమునందు ఇంజనీరింగు కలాకాల, వ్యవసాయ కలాకాల, వాణిజ్యకలాకాల, అటవి కలాకాల, శేతమున్నగు కర్మవిద్యాలయములను స్థాపింపవలయు ననియు ప్రభుత్వమువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశమునందు విద్యావ్యాప్తికై ఆంధ్రజాతీయపరిజ్ఞానాభివృద్ధి కిని కామ్రములయొక్కయు ప్రత్యేకాభివృద్ధి గావించుటకు సాధ్యమైనంతవరకు మాతృభాషామూలకముగ వారు స్థాపింపవలయునని ప్రార్థించుచున్నారు.

విద్యావ్యాప్తమునకును బావములు బాగుగ తెలియుటకును సాధ్యమైనంతవరకు భాషా సంబంధము లేని కామ్రములను పాఠశాలాంత్య తరగతి వరకైనను దేశభాషలలో బోధించుట అవసరమని ఈ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఇప్పుడు దత్తమండలములలో విద్యావ్యాప్తము తక్కువగుచున్న కారణములనుబట్టి యీ సభవారు గవర్నమెంటువారిని బాబురకును బాలికలకును ఉపయోజకమగునట్టి విద్యాలయము లధికముగ నేర్పాటుచేయు డని ప్రార్థించుచున్నారు. ముఖ్యముగ అనంతపురములో నొక కైద్యాలయ కర్నూలులో నొక ప్రథమతరగతి కలాకాలయ బళ్లారిలో నొక ఇంజనీరింగు పాఠశాలయ స్థాపింపవలయు నని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశములో నివృత్తులయొక్క సాంఘికఆర్థికస్థితిని చక్కచేయుటకు ఆంధ్రులకు విద్యుత్తుధర్మమని ఈ సభవారు ఆంధ్రులను హెచ్చరించుచున్నారు.

మన దేశమయొక్క అర్థికాభివృద్ధికిని, ఆర్థిక సంబంధమున కుత్సా (కలకలము) తద్వలన రాజకీయము అవసరమగు క్రొత్తపాతకల స్థాపించుటకును సాధ్యమైనంత వరకును వ్యవేశ కస్తువులనే మాత్రముగా వ్యవేశ కస్తువులపై ఆంధ్రులందరూ తక్కువ పాడుచుండుటకును ఈ సభవారు ఆంధ్రమహాసభలను ప్రోత్సహించుచున్నారు.

మనోభివృద్ధికిని విభావననందు ఒకభాగముగా నెక్స్టియం దొరకనవారినిండి సహాయమును పొందుచున్నట్టియూ విద్యాలయములందు చదివుచున్న విద్యార్థులు వారి పాటల అధ్యంతర మున్నయెడల మతసంబంధమై పాఠములను చదువవలయు నను నిర్బంధ ముండరా దనియును అట్టి నిర్బంధమోచనమునకు మరొకవిషయములందును వారికి లోపముండరాదనియును, ఈసభవారు రభిప్రాయపడుచున్నారు.

సభాధ్యక్షుని యజ్ఞ బొందనిది సభ్యులెవ్వరైనా తేలిక భావలందు ప్రసంగించుట కనకాళము లేదనియుచెప్పి చెన్నపురి రాసవనిర్మాణసభవారు చేసిన నిబంధన ప్రకారానివిధానాన్నికలను అభివృద్ధికిని భంగకరమని ఈ సభవారు ఖండించుచు ఆంగ్లభాషయందు అభిప్రాయ (తేలికము) చేయలేని ప్రతినభ్యూతును తేలికభాషయందు ప్రసంగించు వాడు గలిగి యుండవలయు ననియు నిబంధన వీ రీతిగా మార్చవలయుననియు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

అనంతపురమునందు గల దత్తమండల కలాకాలయందు ఎల్. టి. శేఖరు విభావనకు ఏర్పరుచుటకును, క్రమరహితముననికలకు ప్రామాణ్యము ఈ కార్యమును సాధించుటకై సంపూర్ణపాఠశాలావసరమును దుండుటకును ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

సహకారోద్యమమును మనదేశములో నెక్కుడుగ సభివృద్ధి యగుటకు రైల్వేలెక్టు కరైరాపన్నులను సహజము చేసి కవుడు తత్సంబంధములగు నిల్వములను సహకార వరపతి సంఘ సంబంధములగు నిధులలో నిల్వ చేయుచుండవలయుననియు అందుకు తగిన అవకాశములను కలగజేయవలయు నని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

ఈ దేశమయొక్క శీతోష్ణస్థితిని బట్టియు (తేలికస్థితి) గలుగును అభిప్రాయములనుబట్టియు ఆయుర్వేదవిశిష్ట ఆర్యవశ్యకమైనందున ప్రభుత్వమువారు ఆయుర్వేదవైద్యాభివృద్ధికి తగు సహాయము చేయవలయుననియు అంతయు అట్టి సహాయమును తెలుసే చేయవలయుననియు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

సంగీతకళాకాల:— కల్లూరి సూర్యవారాయణరావు పంతులుగారు క్రింది తీర్మానము ముద్రపాదించిరి.

ఆంధ్రదేశమున విజయనగరమునందు సంగీత కళాకాలము స్థాపించిన శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయనగరము మహారాజావారికి ఈ సభవారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

తీర్మాన మందరిచే నామోదించబడినది.

కల్లూరు కళాకాల:— కల్లూరి సూర్యవారాయణరావు పంతులుగారి క్రింది తీర్మానము ముద్రపాదించిరి.

కల్లూరుపురములో రెండవతరగతి కళాకాలము స్థాపించి నందులకు శ్రీ వెంకటగిరి రాజాగారికి ఈ సభవారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

ఈ తీర్మానము మందరిచే సంగీకరింపబడినది.

“భాషాప్రయుక్త ఉద్యమము”

అధ్యక్షులు నామోదించిన ఈ క్రిందితీర్మాన మందరిచే నామోదించబడినది.

“దివాను బహదరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు ఈ సభవారి కోరికగ నొప్పు రావలయు విరాళము వకు వారి కీ సభవారు కృతజ్ఞతాపూర్వకమున వందనముల లర్పించుచున్నారు. అవిరాళధనమున భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణావశ్యకతను గూర్చియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమును గూర్చియు అంగీకరించుటకును నొక గ్రంథము వ్రాయించి ప్రచురించుట కీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఆంగ్రంథము నెట్లు వ్రాయవలయునో నిర్ణయించుట క్రిందివారిలో నొక యువశంఘము నేర్పరచవలయు నని ఈ సభ తీర్మానించుచున్నారు.

దివానుబహదరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు, కాకినాడని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు చార్లర భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు కాశిలి మానుజంరావుగారు, పురాణము జాగభూషణముగారు, ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజుగారు, వి. ముతస్వామి నాయుడుగారు.

ఆంగ్రంథమును రాయన చేయుటకును అచ్చుత్రింశి ప్రచురించుటకును వలయు సామ్య వ్యయమునెట్లుటవ కార్యదర్శి వారి కీసభవారు రధికార మిచ్చుచున్నారు.

స్థాయిసంఘపు తెన్నికలు.

కాకినాడని నాగేశ్వర రావు పంతులుగారి క్రింది తీర్మానము ముద్రపాదించిరి.

మరల స్థాయిసంఘసభ్యులను కార్యదర్శి మొదలగు ఉద్యోగులను సూతనముగ నేర్పరచుటకు ఆంధ్ర మహాస్థాయి సభవారు రెండునెలలలోపుగ ఎన్నుకొనవలయు ఇదివరకు స్థాయి సంఘసభ్యులను కార్యదర్శి మొదలగు ఉద్యోగియై రి అందులను ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

శనకశ్రీ రామస్వామి గుప్త గారు తీర్మానమును బలపరచిరి. అందరిచే సంగీకరింపబడినది.

ఇంతటితో తీర్మానములన్నియు ముగిసినవి.

పిమ్మట రాజోవు మహాసభను గంజాము మండలమున కావ్యనించుచు దేడి రాజాగారు కోరిన కోరికను సభవారు సంగీకరించి రాజోవుసభను గంజాములో జరుపుటకు తీర్మానించిరి.

కల్లూరి సూర్యవారాయణరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులగు తంగవారి మొదలియూత గారికి వందనముల నర్పించుచు ప్రస్తుతసంస్థి రుణమున వారు సభకధ్యక్షుల నహించి సభ సరిసామర్థ్యముతో కాంతముతో నిర్వహించుట ఎంతయు సంతోషకరముగ నున్నదనియు చెప్పిరి. దగ్గి రాబ గోపాల కృష్ణయ్యగారు ఉప్పలూరి లక్ష్మీకారాయణ కామ్రగారు నయితము అధ్యక్షులకు వందనములు నమర్పించుచు మాటలాడిరి.

అధ్యక్షులగు రంగవారి మొదలియూత గారు సభా నిర్వహణమునకు లోడ్వడిన వారికందరికి వందనముల నమర్పించుచు ఆంధ్ర దేశాభ్యుదయమునకు తిన్నకాట నుండియు సేవచేయుటకు తాము బద్ధకంబులై యుంటి మనియు ముందు సహితము తమ శక్తుల సేవచేయుటకు సంసిద్ధులమై యున్నామనియు చెప్పిరి.

కాకినాడని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ప్రత్యేకముగా అధ్యక్షులకు వందనముల నర్పించుచు మొదలియూతగారిని చాలాకాలమునుండి తెలియుననియు వారు దేశసేవకు చేచున్న సేవ ప్రశంసించుననియు ఆంధ్రోద్యమముపట్ల పీరికిగల అభిమాన మపారమనియు దేశభావలద్వారానే విద్యావిభావము గడవబడినగాని మన దేశమునకు మాక్తిలేదని వాదించు వారనియు వీరి నాయకత్వము క్రింద వర్తమాంధ్ర దేశమున ఆంధ్రోద్యమము తిరసాంజానుండుగాక యనియు కోరిరి.

అంతటితో మహాసభ ముగిసినది.

వృత్తాంతములు

19వ తేదీన కలకత్తాలో అమ్మక 17వ బంగారం అమ్మకములో కులం 1 కి 21-4-0 వరకు పెంచుట అంగీకరింపబడినది.

21వ తేదీన కలకత్తాలో దునియా యంతరాశాగార ఇండియన్ సొసైటీ ఆఫ్ ఓరియంటల్ ఆర్ట్స్ యాన్డ్ సైన్స్ సందర్శనీయములను సేకరించుట దర్శించిరి. వీరు బంగారాక్షరములను అమ్మకమునకు పోషించిరి. గ్రామీణులకు అమ్మకములను బంగారాక్షరములను సేకరించుట దర్శించిరి. 22వ తేదీ ఉదయమున యంతరాశాగార "జడరాను" అనే స్టీలురూపక బహుమతి ప్రయోగము చేయుదురు.

1000 కులముల మొత్తముల బంగారముల కొరత కలకత్తాలోని పెంచుట కులం 21-0-0 అంగీకరింపబడినది. మొత్తముల ఆ అమ్మకములో 1,201,050 కులముల బంగారము అమ్మకమునకు మొత్తముల కులం 1-కి 21-1-7 వరకు పెంచుట అంగీకరింప బడినది. రాజాపు అమ్మకములో 1,250,000 కులముల బంగార మొత్తములను పెంచుట 9వ తేదీ బుధవారము మధ్యాహ్నము వరకు గలకత్తాలో జరుగును.

మార్చి నెలారమున జరిగిన తాతా అయిరమ్, స్టీలు కంపెనీవారి సమ్మెకట్టు కలిపియ్యటలో వనివారల కట్టుములను, కలిపియ్యట గురించి కొద్దికాలములో యాచించి తగిన ఫలితమును చేయుదుమని వాదనమునందిరి. ఆ కట్టుములను అమ్మకములో పెంచుట వనివారలను తగినయ్యటగా ఏదైన ప్రమాదములు సంభవించినచో ప్రమాదమునకు పాల్పెట్టినవారికి కలవును, తలపునందును జీతములను, యిచ్చుటకు సమ్మతించిరి.

అనామకావారు మిల్లరవారిము మిల్లరలలో దినమునకు 10 గంటలముద్రమే వనిచేయుటకు మిల్లరలమునకు సమ్మతించిరి. అందులకు వనివారు కాక 1వ తేదీ నుండి వనిచేయుదురు. అయినను నియమితమైన 10 గంటలకు మైన పనిచేయు వారికి ఎక్కువ జీతము యిచ్చెదరు. ఎక్కువ జీతము యిచ్చునట్లయిన 12 గంటల పనిచేయుటకు వనివారు సమ్మతించిరి. కాబట్టి మిల్లరలు 12 గంటల పని చేయును.

కోల్కత్తాలోని సమాచారముగానే యున్నది. భారతదేశము యొక్క వాతావరణ విశేషమును దుమ్ముతో కూడుకున్న కుపానులు కనుకనున్నవి. బంగారాక్షరములను, అమ్మకములను వర్షము సాధారణముగా తగిలినది. లోయరు బర్మాలోను బంగారాక్షరములను అక్కడక్కడ తగిలినది. పంజాబులోను, మదరాసు ప్రాంతములలోను, విశాఖలోను వర్షము కొద్దిగా తగిలినది. మొత్తములైన బొమ్మలను, వీరభూములు, మార్మెయిట్ లందు 2 కి అంగుళములకు దాని తొలుగుల 8 అం, బోగో 1 అం, నెల్లూరు 2 కి అం తగిలినది.

కలకత్తా వాతావరణము జీతము అభివృద్ధి చేయుట:- కలకత్తాలో మేడ కొనిపట్టులును, పోలిసరయ్యలను, జీతము అభివృద్ధి చేయ బడినది ప్రభుత్వమువారిచే పోలిసర ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారికి తెలియజేయబడినది. మరియు విద్యార్థులకు లేక కలకులకు మేడ కొనిపట్టులు లేక చదువురాని కానిపట్టులనుండి ప్రత్యేకముగా ఒడవీయలే సని తీర్మానించబడినది. రయిల్వేలో 25, 85,50 రూపాయల జీతములను 8 గ్రేడ్లు వుండును. చదువురాని కానిపట్టులలో 30,25,80 రూపాయల జీతములను 8 గ్రేడ్లు వుండును. అని యీ తెలుపబడినది.

బంగారాక్షరములను సేకరించుట:- బంగారాక్షరములలోని పురపాలకులకు సంఘముల కార్యక్రమ నివేశించుట అంగారాక్షరములను విమర్శించుట కొన్ని పాఠకులకు సంఘము అలో పాఠకులను, కుటుంబము అధికమై మిగుల దుఃఖకరమైన ఫలితములకు కలిగించిన వనియు, పరిపాలనాధికారమును దుర్వినియోగము చేయు తలంపుతో కార్యకర్తలను కలగించుట భంగకరములు అట్లయినను తమకుగా చేయబడిన వనియు, కుటుంబములను, కలకత్తా అధికమైనందువలన గురువ్రాసు, ఇతర వనివారలను పనిచేయుట మానివేరిన ఒకపారిశుధ్యసంఘము వారు నివేదించినందును చెప్పిరి. మరియు బంగారాక్షరములలో పారిశుధ్యసంఘముల బాధుగా పనిచేయు తలన్న బాటి

కరాచి రయిల్వేసమ్మె:- 21వ తేదీన కరాచిలో సమ్మె అంతము నుండినది. సమ్మెకట్టినవారిలో సగముయందీ సమ్మె చాలించి మరల పనిని పోగొరంభించిరి. మిగతావారు కూడ ఇంక రెండుమాడు గంటలలో పనిని పోగొరంభించురు అని తెలియచున్నది.

యస్. డి. కార్లర్ విద్యుత్ బోర్డింగ్ మానేసినవారు కరాచికి వచ్చిరి. వారు యీ వారము దినములనుండియు వనివారు కలిపియ్యట గురించి అధికారులకు తెలియజేయుటకు రాయవారము నడుపుచుండిరి. వనివారు కట్టుములను గురించి ఆలోచించుటకు ఆది, సోమ, మంగళవారములందు కట్టుములను నడుపుదురు.

బొంబాయి కార్మికులలో కలిపియ్యట గొల్పి ధూర్జిగారు ఓర్కీ సంద్ధి మరతులయందలి తమ యజమానులకి కట్టించుటకు బొంబాయి గవర్నరుగారికి బొంబాయి కోర్టులోని తమ సభ్యత్వమునకు తలెత్తి మూలముగా తమ వాదనా మానసిరి. అని 'కొనికల్' పత్రికకు అంతుకేస శ్రీ నగర వార్త తెలియజేయుచున్నది.

యవజం క్రైస్తవ సంఘమువారి వైదిక కళాకట్టుములలో, మే నెల 20వ తేదీన లేడి విల్లింగ్డనుగా (క్రైస్తవ) సమావేశమున కట్టుములను చేసిరి. గొప్ప వారి సేవలచుట్టే విచ్చేసి యుండిరి. వీర (వెడెరింగ్) కల్కత్తా, వీర రాబర్టు స్టానిసు, లేడి మార్గలు, మేజరు జనరలు వీర విన్సెన్టు లేడి నెల్సు గారలను వచ్చి ముండిన వారిలో ముఖ్యులు.

బి. బి. అండు సి. వి రయిల్వే వర్కమెంట్ లోని వనివారి సమ్మె 21వ తేదీ సాయంత్రములలో సమసిపోయెను. అంతటి కలకత్తాలోని సమ్మెకట్టువారు ప్రతిభలు లోలో మామింటెండెంట్ గారిలో ముని చేసికొనిరి. ఆ తరువాత వారు వనివారికి తాత్కాలికము అయినట్లును బహుగా భావించుగా వచ్చు జీతములను విచ్చేసెదరు చెప్పిరి. అందుచే పని వారందరికి కట్టించిన పెట్టుబడు నెల 1వ తేదీ నుండి (క్రైస్తవ) వచ్చుజీతము లిచ్చుటకును, ఆ వెనక పడిన వైకమంతము కాక నెల 80వ తేదీకి తాళుగా వనివారు రందరికినీ ఇచ్చుచున్నారనియు ప్రకటించబడిన ఆ ప్రకటన ప్రకటన చదువుకొనగానే వనివారు గర్వితక వనిలో (వేర) ఉండిరి.

ఒక రయిల్వేసమ్మె:- వెరల్ పట్టణములో వున్న బి. బి. అండ్ రయిల్వే కార్మికులలో వనిచేయు 5,500 వందీ కనివారు వనిచేయునీరి. బి. బి. రయిల్వేవారి సమ్మె కట్టించుటలోని వీరు కూడ కొంత అలసడిన కలగ జేసిరి. కాని, జి.వి. పి. రయిల్వే వనివారి కట్టుములను ఎక్కువ అయినట్లు విమర్శించు యిచ్చుటను వాదనా మున్నగునందు వనిచేయుచుండిరి. ఇచ్చుటకు రెండుదినముల క్రిందకు బి. బి. రయిల్వే పనివారికి ఎక్కువ అయినట్లు యిచ్చుటచేసిగాని వారికి యిచ్చుతమ అందువలన సమ్మె వారందరిమీది ఈ విషయమును రయిల్వే అధికారులు ఆలోచించు చున్నారు. వనివారు తొందర లేదుము లేక కొంతగా యున్నారు.

వార్త:- సమాచార విభాగంలోని వనివారిని వారందరినీ విచ్చివారందరి సేవ ఎన్నియను అనలేదని బదులుదీయ బట్టుగా వారుగారు ఒక సందర్భమునలో చెప్పిరి.

కలకత్తా వార్త:- కట్టించుట రయిల్వేలోని పనివారు అనికాపాటవట్ట సభ చేసి, ఈ నెల 25వ తేదీ లోపుగా తమ జీతములను విచ్చేయుటకు ఏర్పాటుగా (కట్టించుట) కొనసాగును వనివారందరినీ సమ్మెకట్టు తీర్మానించు యిచ్చుటను తెలియ జేయుటకు నలుగురు ప్రతిభలు కలకత్తాలోని తమ ఏర్పాటుగారి వద్దకు 20వ తేదీన పంపిరి. ఆనంతర వార్తముల వెలుగు వారు రాను అధికమును చూడుటకు, దూరం లకు తక్కువ జీతముల వారికి నూటికి నేలించుకును, యేది కి తెలుపబడిన జీతముల వారికి నూటికి ఇచ్చుటకు వారు క్రింది తరగతి పనివారికి వారికి తగినంత కరకును జీతములు వచ్చించుచుననది కోరి. ఇందుకు యేర్పాటుగా తమకు ఈ విషయమును చూచుటకు యోచనకలిగిన దనియు, వారికి తగిన యేర్పాటు కీర్తునలములోనే తాము చేసెదమనియు అని తావకరముగా ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

కరాచియ్యట:- కరాచియ్యట సాక్షిగారు 21వ తేదీన కలకత్తాకు వచ్చిరి. హిందూజాతీయత కరాచికి వచ్చుటకు వారుగా చేయు అవకాశమును వృద్ధిచేయుటకు కోర్కె లావచ్చుటకు వీరిని దొమినియను గవర్నరు మెంటువారు రాయవారికి పంపించుకొనిరి. వీరు వారము లిలకించి తరువాత హిందూజాతీయత యిచ్చుటకు విచ్చేసిరి. వీరు వాదనా దర్శించుకాలములో హిందూజాతీయత, కనడాజాతీయత పరస్పరము అభివృద్ధి పొందుమోద వ్యాపార మొనర్చుకొనుటకు తగిన సౌకర్యము లావచ్చుచుండిరి వీరు కలకత్తాలో ప్రభుత్వము వారి ప్రేమకమిషనరుగారికి, వాణిజ్యకాళాధికారికి, యంతా కొంతమంది గొప్పపాపరక్షకులను కలగజేసిరి. వీరు కలకత్తాను దర్శించుచును మంజులము కలిగిన దనియు కొద్దికాలము లోనే, కనడాజాతీయ హిందూజాతీయత వాణిజ్యము వివిధగా చేయుటకు అవకాశమును వృద్ధిపొందుచున్నందున మిగుల ఆనందముగా యున్నదనియు చెప్పిరి.

కృష్ణామండలసభలు-వెదక కేవలము

ఈ నెల 27-28-29 తేదీలయందు కృష్ణామండలసభలు చురుగునని తమ కెల్లరకు వికేదమే. మామక జెలిసింత వలకు నావ్యసము కెల్లరకు బంపియుంటిమి. అందనివారు అన్యధా భావించక సభకు విచ్చేయగలందులకు గోరుచున్నాడను. సభకు విచ్చేయువారు తమ రాకనుగూర్చి తెలియజేయుచో బందరు ప్రేమనువద్ద నిన్ని బండ్లు నిద్దముగా నుంచవలయునని తెలిసికొనుటకు అవకాశ మొనర్చినవారగుదురు. కావున ప్రతినిధులు తమ రాకనుగూర్చి ముందుగా తెలియజేయు గోగోదను. జిల్లా ముఖ్యస్థానముల ఏర్పాటు విషయములో అనేక భిన్నాభిప్రాయములు కలిగియున్నవి. కాను 1వ తేదీ లోగా జిల్లా ప్రజలు ఏకగ్రీవాభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు గోరియుండిరి గాన అట్లు చెల్లుటకు మండల సభకన్న వేల విధము గానింపదు కావున జిల్లాలోని అన్ని తాలూకాలవారు విచ్చేసి తమ తమ భిన్నాభిప్రాయములను జర్పించి జిల్లాపక్షమున నేడియేని యొకభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారికి వెల్లడింపగలరని నమ్ముచున్నాను. రాజకీయ వ్యవహారములను రయితే తమచేతిలోనికి దీసికొని స్వకేంద్రీన నడపుకొను కాలము తలపించినది గనుక (తమకుని యొంచక విచ్చేసి తమయుత్సాహమును, గనుపరచవలెనని కోరుచున్నాను.

కొన్ని గ్రామములనుండి రైతులు ప్రతినిధులుగా వచ్చుచుంటిమని వ్రాయులేఖలను గాంచి యానందించుచున్నాను. సంస్కరణములు పంజాబు దౌర్జన్యములు, మనరాజకీయ విషయాధివృద్ధిగూర్చి ముఖ్యముగా జర్పించవలసియున్నది. కావున కృష్ణామండలవాసులు వివిధ విచ్చేసి తమ విద్యుత్తమును నెరవేర్చుకొనుచున్నాను.

సభలకార్యక్రమము

27-5-20:- ఉదయం 7-80 ము 10 వరకు రాజకీయ సభ సాయంత్రం:- 3 ము 6 వరకు రాజకీయసభ, 6 ము 7 వరకు జిల్లాసంఘ సాధారణసభ.

28-5-20:- ఉదయం 7 ము 10 వరకు గ్రంథాలయ సభ, 80 8 ము 7 వరకు రాజకీయసభ.

29.5.20:- ఉదయం 7 ము 10.30 వరకు సంఘ సంస్కరణసభ, సాయంత్రం 8 ము 7 వరకు రాజకీయసభ.

వెదక కేవలము } కొదాలి శివరామకృష్ణరావు.
16.5-20 } యావత్సంఘాధ్యక్షుడు.

21వ తేదీన బొంబాయిలో కృష్ణా అభిభారక మహారాష్ట్రసభ వరే నందు సమావేశమైనది. కృష్ణావరకుంక యొ, ప్రతినిధులతోడ (ప్రేమతోడ) నిండినది. ఆయా సంఘాధ్యక్షులు బి. వార్నిగారు (ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసంగి వీరే సంస్కరణ కావమును గూర్చి యుచ్చించుచు కావము అంతర్వీక్షరముగ ఉన్నదనియు, వారిలకునే సామ్రాజ్యలాభము లేదనియు చెప్పిరి. కృష్ణా కావసభలో మహారాష్ట్రవేదక కేవల వెనకబడిన వారులను 8 స్థానములనుగలవని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు సలహానిచ్చిరినియు, మహారాష్ట్రము ప్రత్యేక వ్యాపారభుక్తులకు వికట్టాభిప్రాయములు యుండిరి అభిప్రాయములను వనియు, ఒక జేక బాట్టి అభిప్రాయము తెలియమొనర్చి 5 స్థానములు మాత్రమే యివ్వలెననియు చెప్పిరి. మరియు, కత్తనీల్ ఎలక్షనులను మహారాష్ట్రవోట్లకు తమ వోట్లకు వారి కుమార సభ (జేమల్ కాంగ్రెస్) లో ప్రభావవంతముగానున వంబంబించిన ప్రత్యర్థుల కిచ్చుటకు వనియు చెప్పిరి. వెంకయ (వామ్మాయిలను, వామ్మజేతలకును భేదము కలిగింపజాతులు మిచిల నిక్కువమైన కార్యములను, (వామ్మాయిల వామ్మజేతలకుల విధముగాని కీ దొమ్మిని చెప్పించు దృష్టాంతము లేదనియు చెప్పిరి.

విచ్చుట కృష్ణాకు సాధారణము అంగీకరింపి యావత్సంఘాధ్యక్షులను మొదలగునగు అధికర్యమును సంఘముగా అంగీకరించుటగా వనియు మహారాష్ట్రుల పీఠికలకుల వారు చేయుచున గాన అంగీకరించినందు రాజకీయములలో బొంబాయిలకు వారు తమకాతి యొక్క నితియులకు ఏకక కేసుకొనుట ప్రభుత్వ కర్తవ్య మనియు, భిచ్చిరి.

గణితముల మరమతులు

తమ చెడిపోయిన పాఠగణితములను పారకేలు గురు. మేము వాటిని పాఠకే మెరుగుపట్టి కొత్తగణితముగా మార్చుటను. తమ పాఠగణితములలో వాటిగా చేసిపోయిన పాఠములను ముందుగా గొల్పినట్లు చేసిపోయిరి. వారు చేసిన పాఠములను ముందుగా వివేచన చేసిపోయిరి. వారు చేసిన పాఠములను ముందుగా వివేచన చేసిపోయిరి.

ఎద్దులు కంపెని గుంటూరు.

కడపజిల్లా గ్రామోద్యోగస్తుల ద్వితీయ సభ.

పుల్లంపేట, 9-5-1920.

ఈ సభ పుల్లంపేటయందు 9 వ తేదిన జరిగినది. చాలా గ్రామముల నుండి ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. సభాధ్యక్షులగు మ.రా.రా.శ్రీ, బి. పి. దేవరాజులు నాయకులుగా, బి. ఎ. బి. ఎల్. ప్రాకృత్యవర్మలు, కడప మునిసిపల్ ఛేర్మన్; రాగానే, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులును, సంఘమువారును, సంఘ ముకార్యదర్శి క్రైష్ణారెడ్డిగారును వారికి స్వాగతమిచ్చిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు వాటి ముఖ్యులగు సభ్యులకు స్వాగత మిచ్చి అధ్యక్షుల నుపపాదించి చెప్పగా చెబుటమీది ఆపుయ్య గారిచే ఆమోదించబడి, కొమ్మని వెంకటరెడ్డిగారిచే బలపరచ బడి, సభ్యులందరిచే సేవగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడి, పుష్ప మాలాకృతుల గానింపబడి అధ్యక్షులు ఉచితాసన మలంక రించిరి.

అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున శ్రీ బార్తిపార్వ భానుడు హిందూరాజ్యాంగ సంస్కరణములకు సమ్మతి నొ చునగు పంపిన సందేశమునకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు మ.రా.రా.శ్రీ, చక్రవర్తిగారికిని, మనదేశక్షేమమునకు పాటు పడిన మాంటూగు ప్రభువుగారికిని, దేశనాయకులకును, మందన ములానర్సి గ్రామోద్యోగస్తుల పూర్వపు, యిప్పటి, స్థితిగతు లను విశదీకరించిరి. గ్రామమునకు గ్రామమాజిస్ట్రేటు ముఖ్య మైన వారనియు అప్పటి గ్రామపరిపాలనా పద్ధతులును, మరల యిటీవల గలిగిన మార్పులును, ప్రస్తుతమున వారు పూర్తికాల నేవకులుగా పనిచేయుచున్న సుతమ విద్యుత్ కర్మములను సక్ర మముగా నెఱవేర్చుటకు విలక్షిత ప్రయత్నముక్కు అనూయత కును, ఉద్యోగుల ప్రేరేపింపి తగినతరుణోపాయముగానక తా పుత్రయ పడునందర్భములను, ప్రతి డిపార్టుమెంటుయందును గ్రామ ఉద్యోగులకుగల సంబంధమును, మతీయు వారికియెన్ని కష్టములు సంభవించినను, దృష్టితో ఆలిశయించినను, కొద్ది వేతనముతో నయినను, యీ గ్రామోద్యోగములను, గ్రామ

ఉద్యోగియులు విడుదల కనిపెట్టుకొని యుండుట వారి పారం పర్యవార్తను పోగొట్టుకొన నొల్లకయే గాని వారికి లభించు గొప్పవేతనమునకు గాదనియు, యిప్పుడు దొరతనపువారు తల పెట్టిన వారసత్వము రద్దుచట్టమువలన గ్రామపూర్వచారపద్ధ తులు, సంఘములు, వికమత్వము, గ్రామాధికారి గౌరవము మొదలయినవి నశించుటయేగాక యిప్పటికన్న యెక్కువ అసంతృప్తికరమున జనరించునట్టిదిగా యేర్పడుచేగాని లాభ కరమయినదిగా వుండదనియు, మతీయు యిందునకు సంబంధిం చిన అనేకవిషయములను తెలుపుచు ప్రభుత్వమువారు, గ్రా మోద్యోగస్తుల జ్యేష్ఠానుక్రమణిక వారసత్వపు హక్కురద్దు చేయుట కయి యేర్పరచిన విల్లును ఉపసంహరించుకొనుట మిగుల యుక్తముగాను, అవశ్యముగా నున్నదనియు నుడువుచు, ప్రస్తుతమున గ్రామాధికారి పన్ను వసూలు చేయుయంత్రముగను, కరణము జమాఖర్చులు వ్రాయు యంత్రముగను యేర్పడియు న్నా రనియు, మతీయు గ్రామోద్యోగస్తుల మేతనములు, బత్తా లు, సప్తయలు మొదలయిన ముఖ్యాంశములను జెప్పుచు, మన గవర్న మెంటువారికి అనుభవజ్ఞాన మంతురించుట కొలదియిప్పటి గ్రామపరిపాలనము కూడ పూర్వపరిపాలన విధులను సరించి పంచాయితీపద్ధతుల నవలంబించుచున్నా రనియు, గ్రామో ద్యోగస్తులందరు యిట్టిసభలను జేసి మనప్రభుత్వమువారికి, వారి కష్టములను తెలుపుకొనిన, దొరతనపువారు తప్పుక గ్రామోద్యో గస్తులకు సహాయము జేయుదనియు నుడివిరి. తక్కింది తీర్మా నములు చేయబడెను. అధ్యక్షులు మతీయుకమారు, పుల్లంపేట రెడ్డిగారు, రాజశ్రీ, క్రైష్ణారెడ్డిగారికిని, రెడ్డిపల్లె రెడ్డిగారు రాజశ్రీ, వెంకట రెడ్డిగారికిని, రాజశ్రీ, వాటి ముఖ్యులగు గారికిని, మతీసభ్యులకు (రెడ్డిగార్లకు కరణములకు) వందనము లొనర్చి సభను జయప్రదముగ నడిపిరి.

తీర్మానములు

1. హిందూరాజ్యాంగ సంస్కరణ చట్టమునకు అంగీకార మొసంగుచు శ్రీ బార్తి చక్రవర్తిగారి సందేశములకు యీసభ వారు తమకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాడు.
2. జీతముల సంఘసభ్యులు వుద్దేశించిన గ్రామ ఉద్యోగి వేతనములు పూర్వముజీతము లేర్పరచిన కాలపు ధరనుబట్టి రె క్కించినయెడల చాల అతృప్తికరముగా నున్నదనియు,

(a) నీక్రింద వివరించుకొన్న మేరకు జీతముల వృద్ధిపఱచినచేగాని కుటుంబ జీవనము జరుగ నేరదనియు కరణములకు రూ. 80-0-0 ను బండ్లతోటలకు రూ. 12-0-0 అయినను నివ్వ నలయుననియు,

(b) గ్రామ పాద్యులకు జీతముల సంఘమువారు నభి వృద్ధి పఱచుటందెందులకై యీసభవారు తమ సంతాపమును తెలుపుచు గ్రామకరణములలోటి వీరికిని రూ. 80-0-0 సొసంగవలయుననియు లేనిచో, అనలేయమ యింతా మొదటి తరగతి భత్యములను దారి కర్చులను నొసంగవలయు ననియు,

3. సర్కాసులపైన తెల్లవత్సపుడు గ్రామఉద్యోగులకు గ్రామబండ్లతోటలకు దారిభత్యములను నిప్పించవలయు ననియు యిప్పుడు జీతముల నభివృద్ధి సంఘమువారు సిఫారుసుచేసిన ఖాయము బత్తాలు సేమాత్రమును సరికాదనియు అధమం. రోజు నకు గ్రామఉద్యోగులకు ఒక్కరూపాయయును గ్రామబండ్లతోటలకు మూడవతరగతి బత్తాలును నొసంగవలయు ననియు,

4. దొరతనపు వైశిద్యోగులు గ్రామముల వైశిద్యమును తెల్లవత్సపుడు సప్తయిడ్యూటీ వీరివైన తొలిగించవలయుననియు,

5. దొరతనమువారు సవరింపనుద్దేశించిన జ్యేష్ఠానుక్రమణిక హక్కురద్దువిల్లు గ్రామఉద్యోగిల కుటుంబములకుగ్రా మనుపరిపాలనమునకును గ్రామజనులకు హానికరము గనుక ఉప సంహరించుకొనవలయు ననియు,

6. తహశీల్ దార్లకును, డెప్యూటీ తహశీల్ దార్లకును, గ్రామఉద్యోగియులకును అప్పటప్పటికి పరస్పర భేదములు తలస్థించు చుండును గాన గ్రామ ఉద్యోగులను వారిపదవుల నుండి తొలగించు నధికారము వారికొసంగుట సమంజసముగా దనియు,

7. గ్రామఉద్యోగములు గౌరవనీయమయి అనాదియై గ్రామఉద్యోగ కుటుంబములు కూడ అనాదియైన గౌరవమును పొందియున్నవి గాన వారికి పంపు వుత్తరువులు నట్టి గౌరవరూ పముగా నుండవలయు ననియు,

8. ఒకపర్యాయము సర్వేస్కూలునందు తరిఖీదు పొం చిన కరణములను పునమా తరిఖీదు పొందవలెననెడిపద్ధతి తొల గించవలయు ననియు,

9. గ్రామములయందు నెట్టిపుప్రవము కలిగినను నేర ములను పోలీసువారికి బిప్పించువరకును రాజస్వమును వసూ లుచేసి ఖజానాకు బిప్పించువరకును గ్రామపుద్యోగులు జబా బుగారులయి యున్నారగాన నీనికి న్యూఫీలయిసను నైన తుపా కీల నిప్పించవలయు ననియు,

11. గ్రామపుద్యోగిలకు యితరపుద్యోగులవలె తాలూకా కచ్చేరినుండి కాగితములు వగైరాలు యిప్పించవలయు ననియు, యిందుకుగానుమండలాధికారి నొక పద్ధతి యేర్పాటు చేయ వలయు ననియు,

10. గ్రామమందలి పూర్వచారపు పద్ధతుల చొప్పున చాకలి, మంగలి, వడ్డ, కరమల, తుమ్మర, యినామువారులు లకును దొరతనమువారికిని తాబేదారులయి యున్నార గాన యిప్పటిపద్ధతి చొప్పున రిసవ్మెన్స్ పద్ధతి తొలగించి నాకరి చేయువారికి యినాములు యిప్పించవలయు ననియు,

12. శ్రోత్రియగ్రామ పుద్యోగస్తులకు సర్కారుగ్రామ పుద్యోగస్తులతోపాటు జీతముల నిప్పించవలె ననియు,

13. ప్రతిట్రయూక్ ఆఫీసుకు కనీసము ఒకనాకరు నయినను యిప్పించవలె ననియు,

14. యాతీర్మానములు రాజశ్రీ కలెక్టరుగారి ద్వారా సర్కారుకు పంపుటకు అగ్రాసవాధిపతిగారికి అధికార మిప్పింపవలె ననియు,

శ్రీ కవిశేఖర విజయము.

గ్రంథకర్త: టేకురువారాయణ శాస్త్రిగారు.
కవిసార్వభౌములగు రవీంద్రనాథుని, ఫకీర్ నమనలిని అభిమాన రతింపబడినది. గొప్ప గొప్ప కండితులచే ర్వాణింప బడినది. సం 10 అబాణ మూత్రమే. పుస్తకములకు ఎ.వి.ఎ.ఎ, ఆంధ్రవర్తికా కార్యాలయము, 2229 చెన్న పురి అని వ్రాడవలయును.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆమురాశోన్వేషణములకు మృదదర్శి అన్నిభాషలలో దొరుకును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, (1708) 31, చీవాటూరు, మదరాసు.

నోటిసు

వ్యాపారము అధికముగా విస్తరించి అత్యధికమైన వృద్ధియగుటవలన 1913 వ సం. ఇండియన్ కంపెనీను ఆర్టు నక్షనరించి యెక్కువకై చలుకుబడిగల బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ లేటు వారిలో మా కంపెనీని బాడుంటు స్టాకు కంపెనీగా మార్పు టకు నిశ్చయించబడినది.

ఒక్కొక్క వాటాకును నామకార్తమైన ధర రూ. 50-0-0, 5వరు మొత్త మును యీ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలయును.

అలాట్టుమెంటులో రూ. 15-0-0 నందవలయును. మిగిలిన వైకము కో రినప్పుడు చెల్లించవలయును.

అనేకమైన వాటాలు యిదివఱకే యీ కంపెనీలో భంజంధము గల గొప్ప వారికి యిచ్చివేయబట్టు వాగ్దత్తము చేయబడినది. కొద్దివాటాలు మాత్రమే యిత రులకు ఇచ్చుటకు మిగిలి యున్నవి.

వాటాలు కొనుటయందు ఇష్టము గలవారందరు ఆశాభంగము కలుగకుం డు నట్లు తక్షణమే యీ క్రింది చిరునామాకు దరఖాస్తులు వుంపుకొనవలయును.

N. B. ఎవరికైనను దరఖాస్తులో కోరినన్ని వాటాలు ఇవ్వవలెనని కంపెనీ వారికి యేలాటి నిర్బంధము లేదు.

జనరల్ మానేజర్

ఇండో బ్రిటిషు ప్రైడింగు కార్పొరేషన్,

నెం. 65, అపోలోస్ట్రీటు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

The General Manager,

The Indo British Trading Corporation,

No. 65, Apollo Street, Fort, Bombay.

రంగులు!

రంగులు!!

రంగులు!!!

మానవత్వ, నూతన, కంబళిలు, కట్టు, గుడ్డలు మాన్యుగువాటికి చాటుకేసు కేలైన అలరైక రంగులు ధరలు తక్కువకరచి విక్రయించుచున్నాము. కలయికానికి మాధుర్య పటి కాంపియ్ కంటబడును. మొదటి అర్థకవల్లనే మా అలరైక రంగులు మిగుల కేలైనవని మీకు విశదమగును. మేము మిక్కిలి అధికముగా వ్యాపారము చేయుచున్నాము. మాకు హిందూ కళాకరులదంటకు బ్రాంఛీలు, ఏజెంట్లు, వాతాదాములు గలరు.

కరసన్ దాస్ లేజ్ పాల్ అండు కంపెనీ,

3202, గోవిందప్ప నాయకవిధి, మద్రాసు.

వాడ్ అఫీసు : బొంబాయి.

Carsandas Tejpal & Co.,

3-202 Govindappa Naick Street Madras.

Head Office-Bombay.

(896 W)

స్వ దేశి న హో ద రు లు

(2159 D)

జయ మొందుటకు
హిందూదేశపు వృత్తులకు ప్రోత్సాహము నొసగుడు

స్వదేశ వ్యాపారమును ఆదరించుడు.

రైల్వే బ్రాండు బార్ సోపులనే

(ఎల్లప్పుడును ఎల్లరును వాడుడు)

తక్కువకు వాషింగునాపు లన్నిటికంటె మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది.

హిందూదేశమునందు హిందువులచే హిందువుల యాజమాన్యముల క్రొందనే

తయారయినట్టిది. హిందూదేశమునందు తయారై కట్టివాటి

అన్నిటిలోను మిక్కిలి శుభముగాంచినది.

జాతువుల గ్రావ్య కలియుట లేదు.

తాకట్టి వస్తువులు చేర్చబడుట లేదు.

వాషింగుకు పేరుపోయినది.

గుణమునందు దీనికి సమానమైనదియు లేదు.

తక్షణం ధరల కట్టికొని, వ్యాపారపు నిబంధనాను ప్రాసెస్ ప్రజలకు అనుకూలము చేయుదు.

The Railway Soap Manufacturing Co.,

Princess Street, Bombay No. 2

Sole Representatives:--

The Indo-British Trading Corporation

65 Apollo Street, Fort, Bombay

అన్నిచాగాల లోను ఏజెంట్లు కావతెను.

Make
a Note it.

NOT ON SCRAPS OF PAPER

But no the Tablet of Your
Memory

THAT

The Erectruss, manufactured by Messrs. Huston Bros. Co./of Chicago, U.S.A.; and priced at Rupees Fifteen only only, P. and P. Charges extra, is the only best cure in the world for Impotency, Functional weakness and lack of virility. It is a purely Nature cure, and does away with all internal and external Medicines, and aphrodisiacs, which to say the least, are all bores, but not cures. It is a specialist in it self, and worth it weight in gold. The world renowned Dr. Bier's Hyparaemic Treatment is its basic principle.

Detailed Booklet, "Life After Death", telling all about it, free on application for Erectruss (A.P.) Sole Agency in the East, Batala (India).

చిలక మార్కుగల సిగరెట్లు

(కలకత్తా సిగరెట్లు కంపెనీ లిమిటెడ్ వారిచే
తయారుచేయబడినవి)

మిక్కిలి ఘాటులేకు, వల్ల గాఢ, కృత్రిమముగా నుండును. అప్పుడు
పైకి కన్నులవలెనే కనూరుచేయుచున్నది. మరయే ఇతర సిగరెట్లవలెను,
దీనివలన గలగుండు మత్స్యవాసము మీకు కలుగదు. చిలక మార్కు సిగ
రెట్లవలెను, మరల యితర సిగరెట్లవలెను గల భేదము ఒకపాకచావిన మీకే తెలి
యదు. ధరలవట్టికొని, వ్యాపారపు నిబంధనలను యీ సిగరెట్లను సో
యేజుట్టుకు తీసుకొను చొప్పునము.

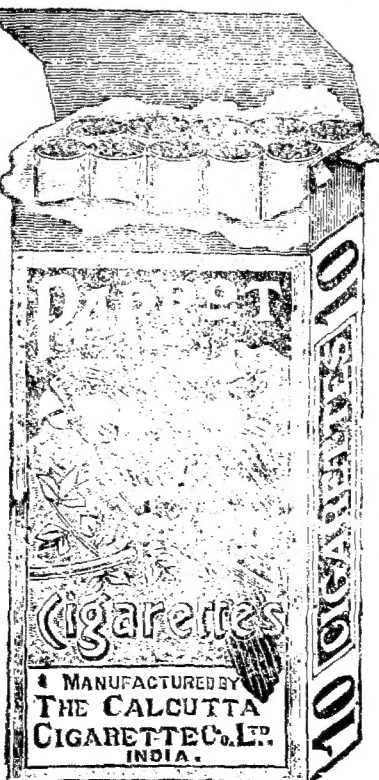
(711)

The Indo-British Trading Corporation,

65, Appollo St, FORT, Bombay

ఇందూ బిటి ట్రేడింగు కార్పొరేషన్

65, అపోలో స్ట్రీట్, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

వైద్య గ్రంథములు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకృతి బి. ఎ., ఎం. బి. సి. ఎం.
గారిచే రచియించబడినవి.

1. ఆంతువ్యాధులు 0.12-0
  2. చండబిడ్డ 1.0-0
  3. కలరా 0.7-0
  4. మలేరియా (చరిత్రము) 0.7-0
  5. ఆయుర్వేదమునందలికొన్ని ప్రకృత మోక్షములు 0.4-0
  6. Principles of Ayurvedic Treatment (English) 0.8-0
  7. Some Important Prescriptions in Ayurvedic (English) 0.4-0
- ఈ గ్రంథములు కోరువాడు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద మోక్ష
భాషయందునాటి 18 వారినుకొన్న, మాంబునొకడు, చెన్నమన్
అను అనుచిరువాసుడు (వాడుకలెను. (1988)

349 నమ్మకము 1812

బంగారు, వెండి, రత్నముల

నగలును, ఇతర వస్తువులును

వాటిను యిచ్చిన వుద్యుక్తుల వైశుమ ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైవాబాదురోడ్డు, నుదరాసు.

మనకు వాస్తవముగా, భూమిలోదను నీమైన ఫర
లకు కయారులేని విక్రయించుట మంచునను. తయ
దను లేనివాటిని అమ్మినందుగా అర్హమేమోత రయన
చేసి ఇవ్వబడును. ఒకపాక ఆర్థికవిషయము రయన
చేసికొన్న వాని వలన మా వస్తుకం తెలిసికొనవచ్చును.

టి. సి. నాగలింగప్ప అండు కంపెనీ,

4 కింగ్స్ట్రీట్, బొంబాయి, మద్రాసు.

పరిమళానంద నస్యము.

కల 1-4 రూ 0.4-0 బి. సి. చార్జి రూ 0.8-0

12 దర్జీలకు రూ 2.8-0 " " 0.8-0

మేలైన ముద్రాను పాచానస్యము.

కల 1 కేక (24 కులములు) రూ 0.14-0

బి. సి. ఖర్చు 0.5-0

కల 1 కేక (120 కులములు) రూ 8.8-0

బి. సి. ఖర్చు రూ 1.0-0

టి. సి. నాగలింగప్ప అండు కంపెనీ,

4 కింగ్స్ట్రీట్, బొంబాయి, మద్రాసు.

60 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఇకొకప్పుడు కార్యకర్తలకు పొందటము స్వా
భావికమై కొన్ని విధముల అనుకరించుటలవలన కల
గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆకొకప్పుడు
మును కలగజేసి కరీర సౌఖ్యమును, దృఢ గాత్రమును, ఆ
యుర్వృద్ధిని ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము యివానుగా
వీయుచును. పొన్నుచార్జి యు మేమధింపి తంపెదను.
కెంటనే (వాడుకోరెదను. (219)

వైద్యశాస్త్ర మనీకంకర్ గోవిందజీ,

ఆకంబిగ్రహబొమ్మ భాషాంశ, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్.

60 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఇకొకప్పుడు కార్యకర్తలకు పొందటము స్వా
భావికమై కొన్ని విధముల అనుకరించుటలవలన కల
గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆకొకప్పుడు
మును కలగజేసి కరీర సౌఖ్యమును, దృఢ గాత్రమును, ఆ
యుర్వృద్ధిని ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము యివానుగా
వీయుచును. పొన్నుచార్జి యు మేమధింపి తంపెదను.
కెంటనే (వాడుకోరెదను. (219)

వైద్యశాస్త్ర మనీకంకర్ గోవిందజీ,

ఆకంబిగ్రహబొమ్మ భాషాంశ, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్.

పేన్ టోలీ లా సెంటు

ఎప్పుడైనా పోజాలని మనోబలమును కలిగి
యిటలో యీ వాషవర్షము మిక్కిలి తగినది.
కంద.యొక్క మున్నును ప్రమించలేని ఆనంద
మును కలిగించుటలో దీనికి సరియగు సెంటు
చేతోట్టి లేదని తెలుసుకొనుచు. దీనిలో
ఆంగ్ల-మోటు అను పాదానుము మొదలగువని
కలెను.

మీ వైద్యశాస్త్రలో 4, 5 బోట్లు యీ సెంటును

కేసియెదల కాలుగులోనుల వైచున దీనిభావన పోజాలను.
అటుల పోవుచు నిరూపించుచువలకు 50 రూపాయలు ఇవా
మిచ్చబడును. వేలకొలది జముల వీటిని ఉపయోగించు. ఆనంద
మును పొందుచున్నాను. వేటికే ఒకపాక రెప్పించి వాటి
చూడును. దీనివలె క్షే. ప్రాం 0.10-0, 1 ప్రాం 1.0-0.

ప్ర్యాకింగు పోటీకి ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

విలాసము:- ధనలక్ష్మీ కంపెనీ,

బొంబాయి, నుదరాసు.

క్రాన్ కాఫీ గింజలు

నీలగిరిలో తత్పత్తి

మా క్రాన్ కాఫీ గింజలు అందరినీ ఆహ్లాదకరముగా తీసుకుంటున్నాయి. ఈ ఏర్పాటు చేయబడినది, మా కంపెనీలో ఎక్కువగా వ్యాపారము జరుగుచున్న కారణమువల్లము. మా క్రాన్ కాఫీ గింజలను తీసుకుంటున్న వారికి ఈ సమయము కష్టమైనదిగాను దుర్లభముగాను భరించు. వాటి నేరము ఇవ్వకే మా మొత్తపు భారము లేక తీర్చి భారము మార్చబడును.

కరణానుకూలముగా భరించుటకు, బహుముఖముగా ఉత్తమముగాను. కాలుబియ్యము ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయబడియున్నది.

క్రాన్ కాఫీ బహుమానము టిక్కెట్లలో పంపబడును,

క్రాన్ కాఫీ టిక్కెట్లలో	క్రాన్ కాఫీ టిక్కెట్లలో	క్రాన్ కాఫీ టిక్కెట్లలో	క్రాన్ కాఫీ టిక్కెట్లలో
3 పా 1 మొదల టిక్కెట్లలో 2.4-0	3 పా 2 మొదల 1.8	2.2-0	3 పా 3 మొదల 1.8
6 పా 2 " " 4.6-0	6 పా " " 4.0-0	6 పా " " 5.12-0	
12 పా 4 " " 8.8-0	12 పా " " 12.0-0	12 పా " " 11.0-0	
24 పా 8 " " 16.0-0	24 పా " " 15.0-0	24 పా " " 21.8-0	

8 మొదల టిక్కెట్లలో 1 మొదల టిక్కెట్లలో, సదా టిక్కెట్లలో మాత్రమే బహుమానము గలదు. మొదల టిక్కెట్లలో వర్తకమునకు : సగటుగా నైనను లేక ఏ. ఏ. మాత్రముగా నైనను వైతము చెల్లించబడెను.

(2152)

క్రాన్ కాఫీ కంపెనీ, మేటుపాలయం.

Crown Coffee Company.

Mettupalaiyam. (S.I.Ry.)

తామర తైలము

అమృతాంజనము

దీని 1-కి 0.6-0. పొయ్యికియైనా వేయి.

చక్కని దీప్తితో వహిస్తూ 1-కి వెల 0-10-0

అమృతాంజనము దీని - బొంబాయి, మద్రాసు. అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

అమృతాంజనము దీని, రీతంబు చేయబడినది. వాడగా.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతము

లోకమయహర

కస్తూరిమాత్రలవలె

కస్తూరిమాత్రలవలె గుణకారమును దివ్యమధము చేర్చి తీసి భారతముగా చెప్పబడును. వీటిలో ఆయుర్వేదమునకు వస్తువు చేరలేదు గావున అప్పుడు పుట్టిన శిశువు మొదలగు వృద్ధులకును కఠినమైన శరీరమును కలిగి నేనించవచ్చును. ఈ మూత్రము 8 నుండి 5 వరకు తాంబూలముతో గాని లేక వట్టి వోటితో గాని కఠినమైన శరీరమును కలిగించుచు వచ్చును. ఎడల చుండగా, అతివ్రతము, మలబద్ధము, జ్వరము, జ్వరము, మలేరియాజ్వరము, శిరము,

శిరహారము, వస్త్ర, శరీరము, నరములను పిప్పి బలహీనత, ఇంకా పంకా, పేకు, కలరా, మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్గరకు రానివ్వదు. జబ్బుగలిగిన వేళ ఉపయోగించిన తక్షణమే గుణముచును. ఒకేసారి మూడువరకును గుణము చూచు, వ్యాపారములు, ఉపాధ్యాయములు, విద్యార్థులు మొదలగు వారు ఈ మూత్రము నేనించి గుణమును పొందుదు. 250 మూత్రము గల సీసా 1-కి వెల 0.4-0 ఒక సీసా మొదలు ఆసీసావరకు పొయ్యికి 0.4-0 ఒకేసారి 6 సీసాను తీసుకుని పొయ్యికి 0.4-0 12 సీసా " " 2.1-0 25 సీసా " " 5.3-0

అన్ని దుఃఖములందును వర్తించును.

శ్రీ శీతారామ వైద్యశాల

(301-594)

మైసూరు.

తండ్రినిలాభము: "60డిగ్రీ" మైసూరు

India Equitable Insurance Company.

ఇండియా ఈక్విటబుల్

ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ,

పట్టాదారులకు హెచ్చు లాభ

ములను పంచివెట్టు

భీమా కంపెనీ.

ఆంధ్రదేశమున ఏజెంట్లు కావలెను.

డాక్టరు ఆచంట - లక్ష్మీకవి,

42112-682]

వి.పి., యమ్.డి.సి.యం.

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, మదరాసు బ్రాంచి,

185, మాంబూరోడ్, మదరాసు.

వై.వి.సి. సహాయక డా|| పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అతడు భక్తు రక్తములను జనించు వాద్యములతో శరీరమునకు మందు. జీవులను మచ్చలను, గండములను, పుండ్లను, ప్రాణివృత్తులను అన్ని విధములతో గుణము చక్క రోగములను పోగొట్టును. (18)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

కనామధిసాగ్నకరిల్లా గుణ మిచ్చును విస్తరించును, సహజమైనది, మనస్సును అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునకు చీదరసదోషములను, మలబద్ధత, ముతా కారణములను రోగములను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరారోగమును గుణమును, 18 రోజుల వరకు మందులతో కంటే ముందుగా అత్యుచము.

ప్రాప్తి: పి. డి. సావంత్,

గజ, ఫననవాడి, నెం 2, బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT,

Fanawadi, No. 141, No. 2, BOMBAY

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము కనిపెయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్యూనిటీ"ను యువయోగింపవలయును. దాని నువయోగించిన బాయిలరు శ్రువుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న శ్రువు పట్టుకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్యూనిటీ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండు ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు ఫలజ్ఞాను గురించియు అపలు యేజెంట్ల వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్మ 1-కి రు 26-0-0

దీ రిలయన్సు ఫ్రాండ్రి అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తలపెట్టె నెం 553 రు

339

మదరాసు

(ప్ర కామ్యూనిటీ గోరునప్పుడు ఈ వక్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)